నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం

నమ్మలేని నిజాలు

చెడిన ధర్మం
బ్యాటుబంతి మిథునం
పేరు మారాలి

తీవ్ర వాదులు
చంపి చచ్చిరి నేడు
ధర్మం గెల్చింది

దృఢ సంకల్పం
కోరికల పడవ
సుఖాల తీరం

రణ కిరణం
ప్రజా తూర్పుకిరణం
మోదుగ పువ్వు

తిరుగు బాటు
ప్రభుత్వ చావుతూట
వీరుడి బాట

- రేడియమ్
సెల్: 9291527757

నేటి నిజం
తెలుగు దినపత్రిక

website2:www.netinijam.com2 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 E-mail : netinijam93@gmail.com

శ్రీనిజాలు

హైద్రాబాద్ నిండ మెరిసె
అందాల రాశులు !
దారినిండ ఎండి తడిసె
ధాన్యాల రాశులు !
భానుడి తెగభగభగలకు
సుందరీ భామలు !
కమిలి కుమిలిపోతున్నరు
సింధూర పూవులు !

- కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

హైదరాబాద్ గురువారం 15-5-2025 NETI NIZAM Telugu Daily, RNI No.52865/93· Postal No. HQ/SD/258/2024-2026. Posting at BPC-IV, Patrika channel, Nampally, Hyderabad-50 001. సంపుటి :31 సంచిక:220 పేజీలు:6 వెల: రూ.1/-

రాష్ట్రపతితో సీడీఎస్, త్రివిధ దళాధిపతుల సమావేశం

న్యూఢిల్లీ, మే 14:భారత రాష్ట్రపతి ద్రౌపది ముర్ముతో చీఫ్ ఆఫ్ డిఫెన్స్ స్టాఫ్ (సీడీఎస్) అనిల్ చౌహాన్ సహా త్రివిధ దళాధిపతులు భేటీ అయ్యారు. ఇటీవల పహల్గామ్ ఉగ్రదాడికి ప్రతిస్పందనగా భారత్ బలగాలు చేపట్టిన 'ఆపరేషన్ సిందూర్' విజయవంతంగా ముగిసిన విషయం తెలిసిందే.

ఈ ఆపరేషన్‌కు సంబంధించిన సమగ్ర వివరాలను సైనిక ఉన్నతాధికారులు రాష్ట్రపతికి సమర్పించారు. ఉగ్రవాదానికి వ్యతిరేకంగా త్రివిధ దళాలు ప్రదర్శించిన ధైర్యసాహసాలు, కట్టుదిట్టమైన చర్యలను ఈ సందర్భంగా రాష్ట్రపతి ముర్ము ప్రశంసించారు.

ఈ భేటీపై రాష్ట్రపతి భవన్ ట్వీట్

"రక్షణ దళాల అధిపతి జనరల్ అనిల్ చౌహాన్, సైన్యాధ్యక్షుడు జనరల్ ఉపేంద్ర ద్వివేది, వైమానిక దళాల అధిపతి ఎయిర్ చీఫ్ మార్షల్ ఏపీ సింగ్, నావికా దళాల అధిపతి అడ్మిరల్ దినేశ్ కె. త్రిపాఠి రాష్ట్రపతి ద్రౌపది ముర్మును కలిసి ఆపరేషన్ సిందూర్ గురించి వివరించారు. ఉగ్రవాదంపై భారతదేశం యొక్క ప్రతిస్పందనను అద్భుతమైన విజయంగా మార్చిన సాయుధ దళాల శౌర్యం, అంకితభావాన్ని రాష్ట్రపతి ప్రశంసించారు" అని రాష్ట్రపతి భవన్ తన

సీజేఐగా ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన జస్టిస్ బీఆర్ గవాయి

న్యూఢిల్లీ, మే 14:జస్టిస్ భూషణ్ రామకృష్ణ గవాయి ఇవాళ 52వ భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు. రాష్ట్రపతి ద్రౌపది ముర్ము ఆయన చేత ఇవాళ ప్రమాణ స్వీకారం చేయించారు. రాష్ట్రపతి భవన్‌లో జరిగిన ప్రమాణ స్వీకారోత్సవ కార్యక్రమంలో ప్రధాని మోదీ, ఉప రాష్ట్రపతి జగదీప్ ధన్‌కర్, మాజీ రాష్ట్రపతి రామ్ నాథ్ కోవింద్ పాల్గొన్నారు. సీజేఐగా బాధ్యతలు స్వీకరించిన తొలి బుద్ధిస్టు, రెండో దళిత వ్యక్తిగా ఆయన రికార్డుకెక్కారు.

మహారాష్ట్రలోని అమరావతిలో 1960, నవంబర్ 24వ తేదీన ఆయన జన్మించారు. అంబేద్కర్ నవాత్రాలను అవలంబించిన కుటుంబంలో ఆయన జన్మించారు. జస్టిస్ బీఆర్ గవాయి తండ్రి ఆర్ ఎస్ గవాయి. ఆయన రిపబ్లికన్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియాలో ప్రముఖ నేత. బీహార్, సిక్కిం, కేరళ రాష్ట్రాలకు గవర్నర్‌గా చేశారు.

మంగళవారం సీజేఐ జస్టిస్ సంజీవ్ ఖన్నా పదవీ విరమణ చేశారు. 2019 మే 24న సుప్రీంకోర్టుకు పదోన్నతిపై వచ్చిన జస్టిస్ గవాయ్ సీజేఐగా ఆరు నెలల కు పైగా కొనసాగనున్నారు. 2025 నవంబర్ 23న సీజేఐగా ఆయన పదవీ విరమణ చేస్తారు.

జస్టిస్ కేజీ బాలకృష్ణన్ తర్వాత సీజేఐ గా బాధ్యతలు చేపట్టనున్న రెండో దళిత న్యాయ మూర్తి జస్టిస్ గవాయ్ కావడం విశేషం.

ఉద్రిక్తతలు తగ్గేందుకు భారత్-పాక్ దేశాలు డిన్నర్ చేసుకోవాలి : డొనాల్డ్ ట్రంప్

న్యూఢిల్లీ, మే 14: భారత్–పాకిస్థాన్ దేశాల మధ్య కాల్పుల విరమణకు తానే కారణమని అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ మరోసారి వ్యాఖ్యానించారు. ఉద్రిక్తతలు తగ్గించుకోవడానికి రెండు దేశాలు కలిసి మంచి డిన్నర్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలని సలహా కూడా ఇచ్చారు. అణు క్షిపణుల తో యుద్ధాలు వద్దని చెప్పారు. సౌదీ అరేబియాలో యూఎస్–సౌదీ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ఫోరమ్‌లో ట్రంప్ మాటాడారు. ఈ సందర్భంగా ట్రంప్ తనను తాను శాంతికర్తగా అభివర్ణించుకున్నారు. అణ్వాయుధ దేశాలైన భారత్–పాకిస్థాన్ మధ్య ఉద్రిక్తతలను తగ్గించడానికి ప్రయత్నించినట్లు చెప్పారు. ఈ కార్యక్రమానికి సౌదీ యువరాజు మహమ్మద్ బిన్ సల్మాన్, టెస్లా సీఈవో ఎలాన్ మస్క్, అమెరికా విదేశాంగ మంత్రి మార్కో రూబియో తదితరులు హాజరయ్యారు. భారత్– పాకిస్థాన్ మధ్య అణుయుద్ధాన్ని నివారించడానికి తన మధ్యవర్తిత్వం సాయపడిందని ట్రంప్ తెలిపారు. అది లక్షలాది ప్రాణాలను కాపాడిందని అన్నారు.

ఉద్రిక్తతలు మరింత తగ్గేందుకు భారత్, పాకిస్థాన్ దేశాలు మంచి డిన్నర్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలని సూచించారు. 'ఇరుదేశాల మధ్య శాంతి ప్రక్రియలో ఉపాధ్యక్షుడు జేడీ వాన్స్, విదేశాంగ శాఖ మంత్రి మార్కో రూబియోలు పాలుపంచుకున్నారు. ఇరు దేశాల పరిస్థితి బాగుందని అనుకుంటున్నా. వాళ్లని మనం ఒకచోట చేర్చవచ్చు. మార్కో రూబియో, వాళ్లు కలిసి బయటకు వెళ్లి మంచి విందు చేసుకోవచ్చు. ఇది బాగుంటుంది కదా?' అని ట్రంప్ ఫోరమ్‌లో వ్యాఖ్యానించారు.

'కొన్ని రోజుల క్రితమే భారత్–పాకిస్థాన్ మధ్య పెరుగుతున్న ఉద్రిక్తతలను తగ్గించడానికి చరిత్రక కాల్పుల విరమణ ఒప్పందాన్ని అమలుచేయడంలో మా యంత్రాంగం విజయవంతమైంది. ఈ విషయంలో నేను వాణిజ్య అంశాలను ఎక్కువగా ఉపయోగించాను. సహచరులారా రండి. ఒక ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకుందాం. వ్యాపారం చేద్దాం. అణు క్షిపణుల వాణిజ్యం చేయొద్దు. అందరికీ ఆనందం కలిగేలా చేద్దాం. భారత్–పాక్ పాలకులు శక్తిమంతమైన, ఉత్తమ, తెలివైన నేతలు. యుద్ధం నిలిచిపోయింది.

ఇది అలాగే కొనసాగాలని ఆశిద్దాం' అని ట్రంప్ అన్నారు. ఈ సందర్భంగా ఆహూతుల చప్పట్లతో ట్రంప్‌ను అభినందించారు. అయితే కాల్పుల విరమణ విషయంలో మూడోపక్షం మధ్యవర్తిత్వాన్ని భారత్ తిరస్కరిస్తోంది. భారత్, పాకిస్థాన్‌లకు చెందిన డైరెక్టర్ జనరల్స్ ఆఫ్ మిలిటరీ ఆపరేషన్స్ (డీజీఎంవోలు) తమంతట తాము అవగాహనకు వచ్చారని, ఈ వ్యవహారంలో మరెవరి ప్రమేయం లేదని భారత ప్రభుత్వ వర్గాలు స్పష్టంచేశాయి. ఈ నేపథ్యంలో రెండు దేశాల మధ్య కాల్పుల విరమణకు తానే మధ్యవర్తిత్వం వహించానని ట్రంప్ మళ్లీ మళ్లీ చెప్పుకుంటుండటం గమనార్హం.

బాధ్యతలు స్వీకరించిన రాష్ట్ర సమాచార కమిషనర్లు

హైదరాబాద్, మే 14:రాష్ట్ర సమాచార హక్కు చట్టం కమిషనర్లుగా సీనియర్ జర్నలిస్టులు పీవీ శ్రీనివాస్, అయోధ్య రెడ్డి, న్యాయవాదులు దేశాల భూపాల్, మోహిసినా పర్వీన్ ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు. బుధవారం హైదరాబాద్ లో జరిగిన కార్యక్రమంలో వారితో రాష్ట్ర ప్రధాన సమాచార కమిషనర్ జి.చంద్రశేఖర్ రెడ్డి ప్రమాణం చేయించారు. ఈ కార్యక్రమానికి సీఎం రేవంత్ రెడ్డి, సీఎస్ కె. రామకృష్ణరావు హాజరయ్యారు. ఈ సందర్భంగా నూతనంగా ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన ఆర్టీఐ కమిషనర్లకు సీఎం శుభాకాంక్షలు తెలిపారు. వీరు పదవీ బాధ్యతలు చేపట్టిన నాటి నుంచి మూడేళ్ల పాటు లేదా వయసు 65 ఏళ్లు నిండే వరకు వారు రాష్ట్ర సమాచార హక్కు కమిషనర్లుగా కొనసాగుతారు.

అప్పులకు వడ్డీలు చెల్లిస్తున్నాం : డిప్యూటీ సీఎం భట్టి

హైదరాబాద్, మే 14:రాష్ట్రంలో ఆశించిన స్థాయిలో ఆదాయం లేకపోయినా.. అప్పులకు మాత్రం క్రమం తప్పకుండా వడ్డీలు చెల్లిస్తూనే ఉన్నామని డిప్యూటీ సీఎం మల్లు భట్టి విక్రమార్క అన్నారు. బుధవారం మధిర నియోజకవర్గం ఎర్రుపాలెంలో మీడియాతో ఆయన మాట్లాడారు. గత పదేళ్ల పాటు రాష్ట్రంలో అధికారంలో ఉన్న బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం నిరుపేదలకు ఇండ్లు ఇస్తామని మభ్య పెట్టిందని ఆరోపించారు. తమ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన నాటి నుంచి ఇండ్లు లేని వారికి ఇందిరమ్మ ఇళ్లను నిర్మిస్తున్నామన్నారు. ధనిక రాష్ట్రాన్ని బీఆర్ఎస్ చేతిలో పేడితే.. రూ. 7లక్షల కోట్ల అప్పులు చేసి వెళ్లిపోయిందని ఆరోపించారు. ఆర్థిక ఇబ్బందులు చుట్టుముట్టినా.. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సంక్షేమ పథకాలను సమర్ధవంతంగా అమలు చేస్తున్నామని తెలిపారు. 90లక్షల కుటుంబాలకు సన్న బియ్యం అందజేస్తున్నామన్నారు.

నిరుద్యోగులకు ఉపాధి..

నిరుద్యోగులకు ఉపాధి కల్పించడమే లక్ష్యంగా రూ. 9వేల కోట్లతో రాజీవ్ యువ వికాసం పథకాన్ని ప్రారంభించామని మల్లు భట్టి విక్రమార్క తెలిపారు. జూన్ 2న లబ్ధిదారులకు ఆర్థిక సాయానికి సంబంధించి ధ్రువీకరణ పత్రాలను అందజేస్తామన్నారు. రాజీవ్ యువ వికాసం స్కీమ్‌కు సంబంధించి సోషల్ మీడియాలో సిబిల్ స్కోర్ పేరుతో అసత్య ప్రచారం జరుగుతోందని ఆయన మండిపడ్డారు. ఫేక్ ప్రచారాలను ఎవరూ నమ్మొద్దని యువతకు విజ్ఞప్తి చేశారు.

నిరుపేదలకు ఇందిరమ్మ ఇళ్లు..

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నిరుపేదలకు ఇదిరమ్మ ఇండ్లు నిర్మించి ఇచ్చేందుకు ప్రభుత్వం రూ. 22,500 కోట్లు ఖర్చు చేస్తుందని భట్టి తెలిపారు. ఇళ్లు లేని వాళ్లు ఎవరూ ఆందోళన చెందాల్సిన అవసరం లేదని, నిజమైన లబ్ధిదారులకు న్యాయం జరుగుతుందని తెలిపారు. ఇక వ్యవసాయం, ఉచిత విద్యుత్ కోసం ప్రభుత్వం ఏటా రూ. 12,500 కోట్లు ఖర్చు చేస్తోందని పేర్కొన్నారు. ఈనెల 18న నాగర్ కర్నూల్ జిల్లా అచ్చంపేటలో సీఎం రేవంత్ రెడ్డి పథకాన్ని ప్రారంభించబోతున్నారని డిప్యూటీ సీఎం మల్లు భట్టి విక్రమార్క తెలిపారు.

గాజాపై ఇజ్రాయెల్ వైమానిక దాడులు.. 48 మంది మృతి

న్యూఢిల్లీ, మే 14: గాజాపై ఇజ్రాయెల్ భీకర దాడులకు పాల్పడింది. మంగళవారం రాత్రి వైమానిక దాడులు చేసింది. ఈ దాడుల్లో దాదాపు 50 మంది ప్రజలు ప్రాణాలు కోల్పోయారు.

మంగళవారం రాత్రి, బుధవారం తెల్లవారుజామున ఉత్తర గాజాలోని ఇళ్లపై ఇజ్రాయెల్ ఫోర్స్ వైమానిక దాడులకు పాల్పడింది. ఈ దాడుల్లో కనీసం 48 మంది మరణించినట్లు జబాలియాలోని ఇండోనేషియా ఆసుపత్రి వర్గాలు వెల్లడించాయి. మృతుల్లో 22 మంది చిన్నారులు కూడా ఉన్నట్లు తెలిపాయి. మరోవైపు గాజాలో యుద్ధాని ఆపడానికి ఎలాంటి మార్గం లేదని ఇజ్రాయెల్ ప్రధాని బెంజమిన్ నెతన్యాహు వ్యాఖ్యానించిన విషయం తెలిసిందే. అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ సౌదీ పర్యటన వేళ ఈ దాడులు జరగడం గమనార్హం.

3706 కోట్లతో సెమీకండక్టర్ యూనిట్.. ఆమోదించిన కేంద్ర క్యాబినెట్

న్యూఢిల్లీ, మే 14: దేశంలో మరో సెమీకండక్టర్ల తయారీ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయనున్నారు. బుధవారం కేంద్ర క్యాబినెట్ ఆ యూనిట్ ఏర్పాటుకు ఆమోదం తెలిపింది. ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని జేవర్‌లో సుమారు 3706 కోట్ల ఖర్చుతో ఆ సెమీకండక్టర్ ప్లాంట్‌ను ఏర్పాటు చేయనున్నారు.

హెచ్‌సీఎల్–ఫాక్స్‌కాన్ కంపెనీ.. సెమీకండక్టర్ ఉత్పత్తి కేంద్రాన్ని ప్రారంభించనున్నది.

మొబైల్ ఫోన్లు, ల్యాప్‌టాప్‌లు, ఆటోమొబైల్స్, ఇతర డివైస్‌లకు కావాల్సిన డిస్‌ప్లే డ్రైవర్ చిప్స్‌ను అక్కడ తయారు చేయనున్నట్లు కేంద్ర మంత్రి అశ్వినీ వైష్ణవ్ తెలిపారు. కేంద్ర క్యాబినెట్ తీసుకున్న నిర్ణయాలను ఆయన మీడియాకు వెల్లడించారు. నెలకు సుమారు 20 వేల వాఫర్లను ప్రాసెస్ చేయనున్నారు. ఈ కంపెనీ ద్వారా సుమారు రెండు వేల ఉద్యోగాలు కల్పించనున్నారు.

దేశంలో ఇప్పటికే అయిదు సెమీకండక్టర్ యూనిట్లు నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం ఆరో కంపెనీకి శ్రీకారం చుట్టున్నారు. హెచ్‌సీఎల్, ఫాక్స్‌కాన్ కంపెనీలు సంయుక్తంగా సెమీకండక్టర్ల ఉత్పత్తి చేయనున్నాయి. హార్డ్‌వేర్ ఉత్పత్తి, అభివృద్ధిలో హెచ్‌సీఎల్‌కు సుదీర్ఘ చరిత్ర ఉంది. ఇక ఎలక్ట్రానిక్స్ ఉత్పత్తిలో ఫాక్స్‌కాన్ కూడా ప్రపంచ మేటి సంస్థే. యమునా ఎక్స్‌ప్రెస్‌వే ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్మెంట్ అథారిటీ సమీపంలో ఉన్న జీవార్ విమానాశ్రయం వద్ద కొత్త కంపెనీ ఏర్పాటు చేయనున్నారు.

అమ్మే విశ్వ విజేత

-డా॥ కత్తి పద్మారావు
9849741695

ఆకాశాన నక్షత్రాలు కడలి అంతరంగాన
అద్దం చూసుకుంటున్నాయి
ఆ జలపాతాల సవ్వడికి పక్షుల
కుహూరావాలు జత కలుస్తున్నాయి
దావాగ్నికి కూడా ఆ నల్ల మబ్బుల నుండి
కురుస్తున్న చిరుజల్లులు చల్లబరుస్తున్నాయి
నిజమే! అమ్మ ఒక విశ్వం
అమ్మ ఒక జీవన ప్రభాతం
ప్రపంచ పరిణామానికి అమ్మ మూల సూత్రం
అమ్మలో వెన్నెల
అమ్మలో వెలుగు
అమ్మ ఒక పాఠశాల
అమ్మ నిరంతరం ఉపాధ్యాయిని
మానవత్వానికి అమ్మ శిఖరం
మానవ తత్వానికి అమ్మ ఊపిరి
అమ్మ సజీవ స్రవంతి
అమ్మ వెన్నెల పాట
అమ్మ చనుబాలు ఔషధ నిధి
అమ్మ మాట సత్యనిష్ఠం
అమ్మ ఓ బౌద్ధధర్మ శాస్త్రం
అమ్మ త్యాగనిధి
అమ్మ తరగని అనురాగ స్రవంతి
అమ్మ మన పలక మీద మొదటి అక్షరం
అక్షరంలోని శిల్పమూ ఆమె
అమ్మ అక్షరం ఒక శిలాశాసనం
అమ్మ ఒక ప్రకృతి సౌందర్యం
నదీ తరంగాలలోని ప్రవాహశీలత ఆమెది
అమ్మ ఓ భాషా నిఘంటువు
అమ్మ మరపురాని స్మృతి
అమ్మ మన గాయాలను మాన్పే వైద్యురాలు
అమ్మ ఓ సుమతీ శతకం
అమ్మతనంలో కులమూ లేదు, మతము లేదు
అమ్మే ఒక విశ్వ దృశ్యగానం
పశుపక్షాదులకు అమ్మే తెలుసు
తండ్రిని కూడా సృష్టించింది అమ్మే
అతని ఆధిపత్యాన్ని
ఎదిరించింది కూడా అమ్మే
అమ్మ ఓ పోరుబాట
అమ్మ ఓ గణితశాస్త్రం
అమ్మలో జీవశాస్త్ర నిధులున్నాయి
తరగని నీటి బుగ్గలున్నాయి
అమ్మ స్వీకరించగలదు
నిరాకరించగలదు
అమ్మ ఉక్కు చక్రాలను తెంచింది
ఇనుప కచ్చడాలను ఛేధించింది
మొదట చేపలు పట్టింది అమ్మే
చేపను కాల్చిందీ అమ్మే
అమ్మ పడవను చేసింది
అమ్మ వేట కనిపెట్టింది
అమ్మ మొదట పులిని చీల్చింది
అమ్మ జలపాతాల సవ్వడిలో
నెమలి నృత్యాలను నేర్చింది
అమ్మ ఓ ఏటి పాట
అమ్మ జోల పాట కూడా
ప్రపంచ సాహిత్యానికి పల్లవి అమ్మే
అమ్మ తన మునివేళ్ళ నుండే
మొదటి కుండను చేసింది
అమ్మే మొదటి బుట్టా అల్లింది
అమ్మ ఓ పూలతోట
వసివాడని పరిమళం అమ్మే
నిప్పు కనిపెట్టింది అమ్మే
కొండలెక్కింది అమ్మే
పశువులను మచ్చిక చేసింది అమ్మే
విల్లంభు కనిపెట్టిది అమ్మే
విల్లంభు ఎక్కుపెట్టింది అమ్మే
అమ్మ తేనె తుట్టెను కదిపింది
అమ్మ నిన్నటి కూతురు
రేపటి అమ్మమ్మ, నానమ్మ కూడా
మా అమ్మ నేను జైలులో ఉన్నప్పుడు
కన్నీరు పెట్టింది
ఆ కన్నీటి బిందువులు నా గుండెలమీద
చెరగని స్మృతులయ్యాయి
అమ్మ ఒక వైద్యశాస్త్రం
అమ్మ యుద్ధానికి పాఠశాల
అమ్మ ఓ తెలంగాణా పోరాటం
అమ్మ బందూకు పట్టింది
అమ్మ దొరల గడులు కూల్చింది
అమ్మ కోటలు కట్టింది
కోట బురుజులు కూల్చింది
అమ్మ కొన్నిసార్లు రూళ్ళ కర్ర
అమ్మ స్వేచ్ఛా పావురాలు ఎగరేస్తుంది
అమ్మ ఓ వ్యక్తిత్వ నిర్మాణం
అమ్మ ఒక పాఠ్యపుస్తకం
అమ్మ ఒక దిక్సూచి
అమ్మ ఓ వ్యధ, ఓ ఆశ కూడా
అమ్మ బెల్లపన్నంలో నెయ్యి
కలిపి తినిపిస్తుంది
చియ్యలను నిప్పుల్లో కాల్చి
మునిపంటికి అందిస్తుంది కూడా
అమ్మ చేసిన కొండ గోంగూరలో
పెద్ద ఉల్లిపాయ, పచ్చి మిరపగాయలు,
కొత్తిమీర కలిపి ఉడకబెట్టి రుబ్బిన
పచ్చడి, ఆనాటికి ఈనాటికి అదే రుచి
అమ్మ పెరుగును కవ్వంతో
చిలుకుతున్నప్పుడు ఓ సృజన కర్త
వెన్నను కాస్తున్నప్పుడు వస్తున్న పరిమళం
అమ్మను గుర్తు చేస్తుంది
అమ్మ ఉప్పు చేప కాల్చి
దోసకాయ కూరకు నంజు
యివ్వడమే ఒక రుచి
అమ్మ ఓ జ్ఞాపకాల తోట
అమ్మ పుస్తకాలు కాదు
జీవితాన్ని చదివింది
అమ్మ మా చదువుల కోసం
రాళ్ళు మోసింది, నాట్లు వేసింది
కోతలు కోసింది
ఆమె చిరుగు పాతలు ధరించి
మాకు కొత్త బట్టలు కుట్టించింది
అమ్మది ఒక మంచి చూపు
అమ్మ ప్రేమకు గొప్పనిధి
అమ్మ ఒక నూత్న సృష్టి
అమ్మ తుఫాను వచ్చినప్పుడు
మా చిన్న తమ్ముడ్ని పొదిగిట్లో పొదిగి
వర్షం చుక్క పడకుండా
కాపాడిన గుర్తు
అమ్మ ఓ రక్షకురాలు
అమ్మ పాటకు మేఘాల నుండి
చిరుజల్లులు కురుస్తాయి
అమ్మ ఓ ఓపిక! ఓ సహనం!
అమ్మ చిరునవ్వుకు
వెన్నెల ఓడిపోతుంది
అమ్మ కొత్త భాషకు మురిసిపోతుంది
అమ్మ చివరి చూపు బిడ్డ కోసమే
అమ్మ మొదటి నవ్వు బిడ్డను చూసినపుడే
ఆమె నవ్వుల జల్లు
దుఃఖ సముద్రం కూడా!
కుష్టు రోగుల చీము తుడిచింది ఆమే
క్షయ రోగులకు సేవ చేసిందీ ఆమే
ఆమె దేశాంతరాలకు సేవకురాలు
ఆమె గ్రహాంతరాలకు వెళుతుందిపుడు
ఆమె బిడ్డను ఒడిగట్టుకుని
కొండలెక్కుతుంది కూడా
ఆమె బిడ్డను ఉరిమిచూస్తే
సింహాన్నైనా వధిస్తుంది
ఆమె ఆగ్రహం
ఆమె ఒక అనుగ్రహం కూడా
అమ్మ ఉన్నదంతా యిస్తుంది
ఏమి లేకుండా పోతుంది
ఆమెది అంతులేని చరిత
ఆమె పేరుతో ఒక రోజు కాదు
అన్ని రోజులు ఆమెవే
అమ్మకు నా శిరస్సు వంచి
అక్షరాభిషేకం చేస్తున్నాను
అమ్మే విశ్వ విజేత
(మాతృదినం స్ఫూర్తితో)

నేటి కందం- నేటికి అందం

చణుడగు పుష్కర పురుషం
డనురాగము నందజేయు నమృతపు వేళన్
ఘనమగు సరస్వతీ నది
యనుకంపను బొందవలయు నాత్మజ్ఞతతోన్ !!

-రాధశ్రీ
సెల్:9494481210

(15-5-25 సరస్వతీ నదికి పుష్కరాలు ప్రారంభం)

జీవజలం చలం

సాహిత్య స్మారకోపన్యాస సభ

8.5.2025 ఆదివారం సాయంత్రం 6 గంటలకు రవీంద్రభారతి, కాన్ఫరెన్స్ హాలులో చలం సాహిత్య స్మారకోపన్యాస సభ జరుగుతుంది

చలం స్త్రీ, ప్రేమలేఖల గ్రంథాలపై
కె. ఎన్. మల్లీశ్వరి, నెల్లుట్ల రామాదేవి ప్రసంగిస్తారు

మామిడి హరికృష్ణ ఆప్తవాక్యం పలుకుతారు

చలం స్త్రీ, ప్రేమలేఖలలోని కొన్ని ముఖ్య భాగాలను -
డా. సలీమా, డా. లక్ష్మి అనిరెడ్డి, డా. దాసోజు పద్మావతి, డా. శ్రీ భాష్యం అనురాధ, నస్రీన్ ఖాన్ ల వినిపిస్తారు

ఈ సభకు మీరు తప్పక రావాలని మనవి

-- నాళేశ్వరం శంకరం
కన్వీనర్, చలం భావన

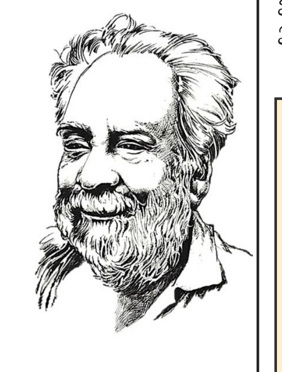

ఘంటారావం

మమత
మెరవనీ
జనత
మురవనీ.

ప్రచారం కోసమే
పని చేస్తారా
వృక్షాన్ని రక్షించే
వేర్లను వీక్షిస్తారా.

అక్షరాల్నీ
వెదజల్లు
ఆలోచనలై
విరాజిల్లు

తెగులు
తొలగనీ
తెలుగు
వెలగనీ.

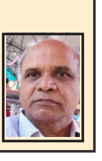

-గంటా మనోహర్‌రెడ్డి
సెల్:9949992964

సాహిత్యం, సామాజిక నిర్వహిస్తున్న

'బుధవారం బాద్షా' పోటీ ఫలితాలు

అడ్మిన్: రమాదేవి
8985613123

నిర్వహణ:
శ్రీమతి సత్య నీలిమ

చల్లనైన వెన్నెల

శిశువు బాధ తెలుసుకుని లాలించునది అమ్మేకదా
కోరకనే కాచి పెంచు పిల్లలను అమ్మసదా.
ఆది గురువు ఆమేయయి బోధజేయు బిడ్డలకు
అమ్మ మాట వేదసమము అమ్మ మనసు అమృతము.
అల్లరైన ఆటలైన మురిసిపోవు అమ్మ యెపుడు
కథలనెన్నొ చెప్పుచూ తీర్చిదిద్దు నమ్మయెపుడు.
కలనైన బిడ్డసుఖము అమ్మేకద కోరుతుంది
ఆకలైన బిడ్డకొరకు అన్నమై నిలచునది.
తన యూపిరి యున్నవరకు బిడ్డ కొరకు ప్రాకులాడు
వేదనలో వేకువలా వెలుగు చూపు మనకు తోడు.
అమ్మ సాటి రాదు కదా ఈ జగాన యే దైవము
కన్నయ్యే ప్రేమకోరి పొందెను యశోద అనురాగము.
అమ్మ కమ్మనైన ప్రేమ మనకు చల్లనైన వెన్నెల
అమ్మ ఒడియె మనసుకు హాయి నిచ్చు కోవె
అమ్మ ఇచ్చు దీవెన మన మనసుకు సాంత్వన
అమ్మ మాట అమృతసమం తీర్చు కదా మన కామన.
అమ్మ పాట లలితము అందున్నది అమృతము
అమ్మ గూర్చిన ప్రతి మాట అవనిలో సూనృతము.

- వరలక్ష్మి యనమండ్ర

అమృతమూర్తి

చల్లని వెన్నెలనిచ్చే జాబిలమ్మలా
దాహం తీర్చే జలదేవతలా
పసిడి పంటలు పండించే పుడమితల్లిలా
కీడు చేసే వారికీ మేలు చేసే సహృదయం కలది మాతృమూర్తి!.
పురిటి నెప్పులను పంటి బిగువుతో భరిస్తూ
పొత్తి కడుపులో నీవు తన్నే తన్నులను ఆనందంగా అనుభవిస్తూ
అమ్మ అనే నీ తొలి పిలుపుకై నిరీక్షిస్తూ
తాను పునర్జన్మను పొంది
నీకు జన్మను ప్రసాదించే అపరబ్రహ్మ అమ్మ!
తనకు మారుగా అమ్మను సృష్టించాడు బ్రహ్మ!!.
అమ్మ హృదయం అమృతపు గని
అందరికి ప్రేమను పంచడమే ఆమె పని!
ఆమెను సేవించడమే కావాలి మన విధి!.
తాను తిన్నా తినకున్నా
నీకు మస్తుగా పెట్టి తాను పస్తులుంటుంది
తాను పడ్డ కష్టములు నీవు పడకూడదని
అన్నింటిలో అందరికన్నా మిన్నగా నీవు ఉండాలని
మనస్ఫూర్తిగా శ్రమించే శ్రమజీవి అమ్మ
భువిలో వెలసిన దేవతే అమ్మ!
ఆమె సేవతోనే తరిస్తుంది మానవజన్మ!!!.

-డా. ఆళ్ళ నాగేశ్వరరావు(కమల శ్రీ)
7416638823

మాతృమూర్తి

అమ్మ కడుపులో అంధకారంలో
అటూఇటూ తిరిగినా
ఆ తొమ్మిది నెలలు గర్భకోటలో కొదమ సింహాన్నే!
జలకాలకు నీటిబకెట్టే నా మానస సరోవరం!
దోగాడే వేళ దర్పానికి దర్జాలకు
అమ్మ మంజీర చరణాలే నా సింహాసనం!.
అమ్మ ప్రసాదించిన క్షీరధారలే నాకు అమృత భానీడం
గోమును మారామును చిరునవ్వుతో తిలకిస్తూ
అమ్మ తినిపించిన గోరుముద్దలే నాకు
దినదిన ప్రవర్ధమానానికి ప్రాకారాలు!.
అమ్మ చీరకొంగే నా ముక్కూ మూతి తుడిచే రుమాలు
అప్పుడప్పుడు నా అల్లరి చేష్టలకు
నాపై చిందులేసే నాన్న కోపానికి
అమ్మ చీరకొంగే నాకు రక్షణకవచం!
అన్నం తినిపిస్తూ అమ్మ చెప్పిన నీతికథలు
ఉన్నత విద్యల ఎదుగుదలకు చక్కటి సోపానాలు!
మరువలేని మమకారపు మకరందాన్ని
ఆత్మీయంగా పంచిన ఆదిగురువు అమ్మ!
కాలగమనంలో నేడు అమ్మ లేకపోయినా
ఆమె నవ్వులు ఇప్పటికీ సందడి చేస్తున్నాయి
మా ముద్దుల మనవరాలి బోసినవ్వులా.

-ఆకుమళ్ల కృష్ణదాస్

త్యాగశీలి

ఆప్యాయతకు ప్రతిరూపం అమ్మ
అనుభూతికి ఆనవాలు అమ్మ
త్యాగానికి నిర్వచనం అమ్మ
జగతిన నడయాడే దైవం అమ్మ.
ప్రతిక్షణం నీకై తపించే అమృతమూర్తి
తన జీవితాన్ని నీకై అర్పించే త్యాగశీలి
తను ఓడుతూ
నిను గెలిపించే కరుణామూర్తి
తను ఆరిపోతు
నిను వెలిగించే సహనశీలి.
నిను కని పెంచి పోషించి
నీ నడకలకు నడతలు నేర్పి
నిను ఉన్నత శిఖరాల నెక్కించి
తను ఆనందపడే అపురూపం
అమ్మ.
నీ జీవితానికి అందమైన
దారి చూపేది
నీ బతుకున వెన్నెలలు నింపేది
నీ కళ్ళల్లో
సంతోష జ్యోతులు వెలిగించేది
నీ అభివృద్ధిని ఎప్పుడు కాంక్షించేది.
అమ్మా... నీకు పాదాభివందనం
తీర్చుకోలేము నీ ఋణం ఏ జన్మలో
చాలు ఈ జన్మకు
నీవు పంచిన ప్రేమామృతం
మరుజన్మకైనా పుడతాను
నీ కడుపున బిడ్డనై

-వనపర్తి గంగాధర్, హన్మకొండ

నేటి నిజం సాహితీ కెరటాలు

website: www.netinijam.com
E-mail : netinijam93@gmail.com

2 హైదరాబాద్ ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 గురువారం 15-5-2025

ఆపరేషన్ సింధూరం

దేశ రక్షకులకు అది ఆపరేషన్ సింధూరం
దేశ ప్రజలకు అది భారతీయ సింధూరం
వారు ఎవరైనా - ఎంతటి వారైనా
మా దేశం జోలికొస్తే - మా ఆడపడుచుల జోలికొస్తే
వీరతిలక విప్లవం తప్పదు
వీరోచిత సంగ్రామం తప్పదు
మారని దుండగులారా
నీచ ఉగ్రవాదులారా
తస్మాత్ జాగ్రత్త !
ఇక్కడ ఉన్నది విశ్వశాంతి కోరే
దేశమే అయ్యుండొచ్చు కాని
సమయం సందర్భం వస్తే
ఎదురుదాడి సమాధానమూ తెలుసు
ఆ సమధానం అగ్నిగోళం వలె మండుతుంది
ఆ సమధానం ఎర్రసంద్రం వలె పారుతుంది
ఆ సమధానం వదలని మృత్యువై వెంటాడుతుంది

-కోటం త్రిశూల్
8523005678

నగ్న సత్యాలు

కూలిపోయే బావులు
ఎన్ని తవ్వినా
నీటి ఎద్దడికి పరిష్కారం కన్నా
పరిశ్రమ వృథా
ఫలితం శూన్యం
నిరాశే మిగిలే కానుక.
తవ్వకాలు కాదు ముఖ్యం
జాగ్రత్తే శ్రీరామ రక్ష.
చిన్న వరదకే తెగిపోయే రోడ్లు
ఎక్కడ వేసినా
ప్రయోజనం కన్నా మరమ్మత్తెక్కువ.
పేకమేడలు కాదు
నిర్దిష్ట కాలం మనగలిగేవే
ఘనమైన నిర్మాణాలు!
వేసిన ప్రతి గాలానికి
చేప చిక్కదు.
వచ్చిన ప్రతి అవకాశాన్ని
వినియోగించుకోవడం కుదరదు.
పదే పదే ప్రయత్నిస్తేనే
ఫలితం ప్రాప్తం.
ప్రతిభ ఎంత ఉన్నా
పట్టుదలతోనే సాధ్యం కొన్ని.
ఇల్లే కాదు
ఒక దేశమంటూ ఉండదు
వ్యాపారమే పరమావధిగా జీవించేవారికి.
డబ్బు లావాదేవీలు
ఎక్కడ సాగితే అక్కడే వారి
తాత్కాలిక నివాసం.
నీరు నిలిచిన చోటునే కప్పలు
చక్కెర చిలికిన చోటే చీమలు చేరడం
ప్రకృతి సహజం.

- ఆచార్య కదారు వీరారెడ్డి
9392447007

అందరూ చదవవలసిన గ్రంథం - తెలుగుపై ఉర్దూ పారశీకముల ప్రభావం

తెలుగు భాషపై ఉర్దూ మరియు పారశీక భాషల ప్రభావం ఒక ముఖ్యమైన చారిత్రక పరిణామం. 14వ శతాబ్దం నుండి దక్కన్ ప్రాంతంలో బ్రహ్మనీ సుల్తానుల ఆరంభంతో, తరువాత గోల్కొండలో కుతుబ్ షాహీ వంశపు పాలనతో తెలుగు ప్రజల జీవన విధానం, సంస్కృతి, భాషపై ముస్లిం రాజవంశాల సాంస్కృతిక ప్రభావం ఘనంగా ప్రతిఫలించింది. పాలకులు అధికార భాషలుగా పారశీకం, ఉర్దూను ప్రోత్సహించడంతో తెలుగులో విదేశీ పదజాలం ప్రవేశం ప్రారంభమైంది. ఉర్దూ, పారశీక పదాలు ముఖ్యంగా పరిపాలనా వ్యవహారాలు, న్యాయ వ్యవస్థ, వాణిజ్య వ్యవహారాల్లో ప్రాముఖ్యత పొందాయి. ''ఖాతా'' (ఖాతా - ఖాతా పట్టిక), "దస్తఖత్" (సంతకం), "దరఖాస్తు" (అర్జీ), "సర్దార్" (నాయకుడు), ''బందీ'' (బంధి), ''బతువ'' (ద్రవ్య సంపద) వంటి అనేక పదాలు తెలుగు నిత్యజీవితంలో భాగమయ్యాయి. వచన శైలిలో కూడా ఉర్దూ ప్రభావిత వాక్య నిర్మాణ పద్ధతులు కనిపించాయి. ఉదాహరణకు, "ఖలాస్ అయింది'' (పూర్తయింది), ''హఫ్తా వసూలు'' (వారపు వసూలు) వంటి మాటలు ప్రజల సంభాషణల్లో లభ్యమయ్యాయి.

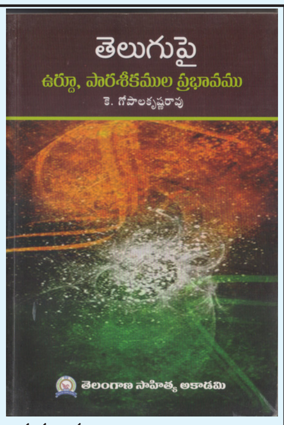

ప్రతులకు:
తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి కార్యాలయం
హైదరాబాద్
ఫోన్: 040-29703142

సాహిత్య పరంగా కూడా ఉర్దూ, పారశీక భాషల ప్రభావం ప్రత్యేకంగా గుర్తించదగినది. కుతుబ్ షాహీ సుల్తానులు తెలుగులో రచనలు ప్రోత్సహించడమే కాకుండా, వారి సాహిత్యంలో పారశీక సౌందర్యదృష్టి, చిత్రణ, అభినవతను మిళితం చేశారు. మహమ్మద్ కులీ కుతుబ్ షా స్వయంగా తెలుగు, ఉర్దూ, పారశీక భాషల్లో రచనలు చేసినప్పటికీ, తెలుగు కవిత్వంలో ఆ కాలంలో వచన కావ్య రూపం బలపడింది. ఉదాహరణకు, "ఫిరంగి పురాణం" వంటి గ్రంథాల లో పర్షియన్ ధ్వని గాఢంగా వినిపిస్తుంది. ఉర్దూ శైలిలో సున్నితమైన భావవ్యక్తీకరణ, ప్రేమ, సానుభూతి వంటి భావనలకు తెలుగు సాహిత్యం లో కొత్త రంగులు వచ్చాయి.

సామాజిక జీవన విధానంలో కూడా ఈ ప్రభావం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. పహివేటు పద్ధతులు, పెళ్లి సంబరాల శైలి, వేషధారణలో పర్షియన్-ఉర్దూ సంప్రదాయాల మేళకం జరిగింది. ఉత్సవాలు, ఆహారపు అలవాట్లలోనూ పర్షియన్ వంటకాల ప్రభావం కనిపించటం విశేషం. ప్రత్యేకించి హైదరాబాద్ ప్రాంతంలో తెలుగు మాట్లాడే ప్రజల జీవితంలో ఉర్దూ మాటలు, అభినయ శైలులు నాటుకు పోయాయి.

మొత్తానికి, ఉర్దూ మరియు పారశీక భాషల ప్రభావం తెలుగు భాషను పదజాల పరంగా మాత్రమే కాక, శైలి, భావవ్యక్తీకరణ, సాంస్కృతిక జీవన ప్రమాణాల్లోను ప్రభావితం చేసింది. ఇది తెలుగు భాషను మరింత వైవిధ్యభరితంగా, ఇతర భాషల సాంస్కృతిక స్పర్శతో అభివృద్ధి చెందేలా చేసింది. తెలుగు తన ప్రాచీనతను రక్షించుకుంటూనే విదేశీ ప్రభావాలను స్వీకరించి తన విలక్షణతను మరింతగా పటిష్టం చేసుకుంది.

అదే చారిత్రక ప్రభావం చెప్పాలనుకుంటే 14 వ శతాబ్దంలో దక్కన్ ప్రాంతంలో బ్రహ్మనీ సుల్తానుల పాలనతో మొదలై తర్వాత గోల్కొండ కుతుబ్‌షాహీ వంశం మూలంగా ఉర్దూ, పారశీక భాషల అధికార ప్రమాణంగా అభివృద్ధి అనంతరం తెలుగు ప్రజల జీవన విధానంపై ముస్లీం పాలకుల సాంస్కృతిక ప్రభావంతో స్థిరీకరించబడింది. ఇక సాహితీపరంగా మాట్లాడుకున్నట్లయితే వచన కావ్య రూపానికి ఉర్దూ, పారశీక సాహిత్య శైలుల మిళితంతో ప్రారంభమై కుతుబ్‌షాహీ నాయకత్వంలో మహ్మద్ కులీకుతుబ్ షా తెలుగు, ఉర్దూ, పారశీక భాషల కవిగా విఖ్యాతి గాంచారు. ఆపై "ఫిరంగి పురాణం' వంటి రచనల్లో పారశీక భాష మూర్తిగా ధ్వనించింది. తద్వారా భావ వ్యక్తీకరణలో నూతనత్వం, ప్రేమ సానుభూతి, సున్నిత భావాల వ్యక్తీకరణలో ప్రభావం ఎక్కువైంది.

ఆ తర్వాత క్రమక్రమంగా సామాజిక ప్రభావం, సాంస్కృతిక ప్రభావం ఎక్కువై తెలుగులో మిళితమై హైదరాబాద్ తెలుగు ప్రత్యేక రూపాన్ని సంతరించుకుంది. ఇలాంటి ఒక ప్రత్యేకమైన విషయానికి ఒక గ్రంథ రూపాన్ని కల్పించి, ఉర్దూ గజళ్లు, రుబాయిలు, నవలలు, కథానికలు చదువుతూ తెలుగుపై భాషా సాహిత్యాలు ముద్రవేసినట్లు గుర్తించి అద్భుతమైన సంకల్పానికి ఊపిరిపోసారు. కొన్ని ప్రత్యేక గ్రంథాలకు ఎప్పుడూ ఒక విలువనిచ్చే మన తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి వారు, ఈ గ్రంథాన్ని కూడా ఒక గొప్ప గ్రంథంగా, పదిమంది చదివే గ్రంథంగా మలచడానికి ప్రయత్నించి, సాధించిన తెలంగాణ గోపాల కృష్ణారావు గురించి, సాహిత్య అకాడమి వారికి నా ధన్యవాదములు.

-శైలజామిత్ర
9290900879

సమాజహితం కోసం రేడియం రచనలు

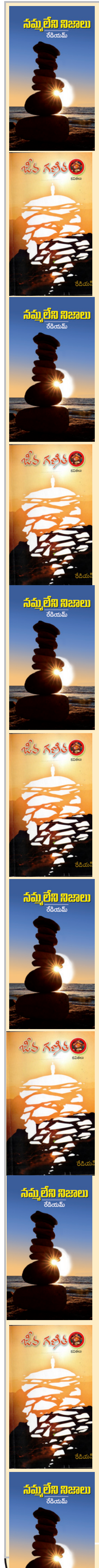

రేడియమ్‌కు సమాజ హితం కోసం మంచి కవితలను వీలైనంత సంక్షిప్తంగా సజెస్టివ్‌గా సమన్వయంతో రాయాలనే దృఢ సంకల్పమున్నది. ఆ మార్గంలో ఆయన చిత్తశుద్ధితో సాధన చేస్తున్నాడు.

రేడియమ్' అనే కలం పేరుతో రాస్తున్న కవి జె. కొండన్న మార్చి నెల ఒకటో తేదీన రెండు కవితా సంపుటాలను 1. నమ్మలేని నిజాలు, 2. జీవగణితం- తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ ఆధ్వర్యంలో ఆవిష్కరింపజేశారు. ఈ రెండు కవితా సంపుటాల వెనక అట్ట పేజీ (బ్లర్బు పేజీ)లో ఒక కవిత ద్వారా తన గురించి చెప్పుకున్నారు . ఆ కవిత ఇది. 'నేను పుట్టింది బురదపేటలో- చదివింది గద్వాల కోటలో -విహరిస్తున్నది కవితాతోటలో- -నడుస్తున్నది ప్రగతిశీల బాటలో ' ఈ కవిత 100% నాకూ వర్తిస్తుంది. ఇద్దరం గద్వాల బురద పేటలో విరిసిన పద్మాలమే. అంతే కాదు శ్రీ జె.కొండన్న పూర్తిగా మా పక్కింటివాడు. మా తమ్ముని క్లాస్మేట్ . కనుక నా తమ్ముని వంటి వాడే మా చెల్లెలు ఆయన అక్కగారు ఇద్దరూ క్లాస్మేట్స్. ఇద్దరూ రోజూ స్కూలుకు కలిసి వెళ్లి రావడం వల్ల ప్రాణ స్నేహితు లయ్యారు .మా కుటుంబంతో ఇంతటి అనుబంధమున్న వ్యక్తి నేను హైదరాబాదులో చదువుకుంటున్నప్పుడు హైస్కూల్ దశలో విద్యార్థిగా ఉన్న జె. కొండన్న మా ఇంట్లో అల్మైరా లోని నా పుస్తకాలకు అట్టలు వేస్తానని, మా చెల్లెలు ద్వారా తీసుకొని వెళ్లి చదివేవాడట. నేను సెలవులకు ఇంటికి వచ్చినప్పుడు అట్టలు వేసిన కొన్ని పుస్తకాలను గమనించి ఇవి ఎవరు వేశారని కనుక్కొని,ఆ అబ్బాయిని పిలిపించుకొని 'నీ ఇష్టమైన పుస్తకాలు తీసుకుని వెళ్లి చదువుకో 'అనే స్వేచ్ఛ నిచ్చాను . అట్లా ఆయనకు తెలుగు సాహిత్యం పట్ల అభిరుచి ఏర్పడిందని తానే రాసుకున్నాడు 'పాలపిట్ట'లో నా మీద రాసిన ఒక వ్యాసంలో.వాళ్ళ ఇంట్లో మాట్లాడుకునే భాష మరాఠి అయినా చుట్టూ సమాజంలో మాట్లాడుకునే భాష తెలుగే బడి భాష తెలుగే నా పుస్తకాల ద్వారా సాహిత్యాభిరుచి కలిగి,స్వయంకృషితో ఈనాడు ఇంత మంచి కవిగా ఎదిగినందుకు ఒక ఊరివాడిగా గేరివాడిగా పక్కింటివాడిగా నేనెంతో గర్విస్తూ ఆనందిస్తున్నాను.

'నమ్మలేని నిజాలు' అనే కవితలు 'నేటి నిజం' దిన పత్రికలో వారం వారం 2019 నుంచి ఇప్పటిదాకా వచ్చిన కవితలు కూర్చి, ఒక సంపుటిగా ప్రచురించారు. ఇవి 5,7,5 అక్షరాలతో మూడు పాదాలతో నడిచిన పొట్టి కవితలు. మొత్తం 1335 కవితలున్నాయి .మూడు అక్షరాల రేడియమ్ మూడు చిట్టి పాదాలతో కొండంత భావాన్ని చెప్పగలిగే కవితా మీడియమ్ 'రేడియమ్ '(కొండన్న)ది మన భారతీయ సాహిత్యంలో 'గాధా సప్తశతి' ఇలాంటి చిన్న కవితలకు మూలంగా చెప్పుకోవాలి. ఆర్య వంటి చిన్న ఛందస్సులో ఎంతో ఉన్నతమైన,ధ్వని గర్భితమైన కవితలతో ఉన్న సంకలనమిది. ఈ సంకలన గ్రంథం ప్రపంచ సాహిత్యంలోనే ప్రత్యేకమైనది, ప్రాచీనమైనది, ఎంతో ప్రసిద్ధి చెందినది. దాని తర్వాతనే జపాన్ దేశపు హైకూలు, ఫార్సీ రుబాయిలు వంటి ముక్తకాల కవితా రూపాలు వచ్చాయి. తెలుగులో 70,80 వ దశకంలో మినీ కవితా విప్లవం వెల్లువెత్తింది. మళ్లీ ఇప్పుడు మినీ కవితలు రుబాయిలు,నానీలు, మొగ్గలు వంటి పేర్లతో ఎన్నో వచ్చాయి, వస్తున్నాయి. మొదట రేడియమ్ వీటికి 'మేకులు 'అనే పేరు పెట్టితే, బైస దేవదాసు గారు నమ్మలేని నిజాలు అనే పేరు సూచించి ఆ రకంగా ప్రచురించగా, మార్చి 2019 నుంచి ఇప్పటిదాకా వచ్చిన కవితలను కూర్చి ఒక సంపుటంగా ప్రచురించారు. ఈ కవితా సంపుటి ప్రచురణ తర్వాత కూడా 'నేటి నిజం' లో ఈ త్రిపాద కవితలు వస్తున్నాయి అవన్నీ మరో కొన్ని కవితా సంపుటాల్లో రావొచ్చు . ఈ సంపుటిలోని కవితలన్నీ ప్రస్తుత సామాజిక స్థితిగతులను 'కొండ అద్దమందు చిన్నదై ఉండదా!' అన్నట్లు ఎంతో క్లుప్తతతో అర్థగాంభీర్యంతో ఉంటాయి. ఈ విద్య రేడియమ్ కు బాగా అలవాడింది . ఎంతో సాధన చేస్తే గాని ఇలా రాయడం కుదరదు. ఉదాహరణకు రెండు మూడు కవితలు.

1. ఎండమావులు- పేదల కోరికలు-రాచక్రీడలు; పేదల కోరికలను ఎండమావులుగా చేసి రాజకీయ నాయకులు ప్రజల పరిస్థితులను పట్టించుకోకుండా వాళ్ల రాజకీయం వాళ్ళు చేస్తున్నారని ధ్వనిగా చెప్పారు (పే.13)
2. గంజాయి మత్తు- చాక్లెట్లు సిగరెట్లు - సరదా సర్పం ; మొదట చాక్లెట్ల సిగరెట్ల రూపంలో మత్తు సరదాగా గంజాయి తీసుకోవడం మొదలుపెడితే, అదే క్రమంగా అలవాటయితే ఆ సర్పమై కాటు వేసి బలి తీసుకుంటుందని ధ్వని (పే. 16.)
3. వైద్యోత్పవాలు -కలియుగ దేవుళ్ళు - రొక్కం నైవేద్యం ; మొదట రొక్కం నైవేద్యంగా ఇచ్చుకుంటేనే చికిత్స జరుగుతుంది . అందుకే వైద్యులను కలియుగ దేవుళ్ళని చమత్కరించారు.

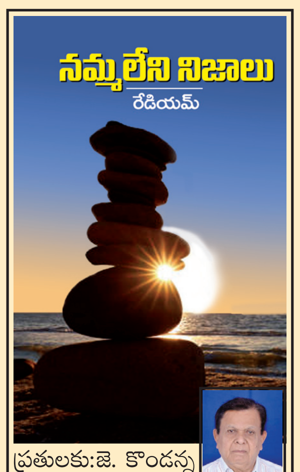

ప్రతులకు:జె. కొండన్న (రేడియమ్)
ఇ.నెం.23-4-338,
సుల్తాన్‌షాహి, పో:శాలిబండ
హైదరాబాద్-500 065.
సెల్: 9291527757

2. జీవగణితం : జీవగణితంలో కూడా 'నమ్మలేని నిజాలు' వంటి కవితలు కొన్ని శీర్షికలలో ఉన్నాయి .పై కవితల పద్ధతిలో రాసిన వాటిని వివరించక, మిగతా కవితలలో కొన్నిటిని పేర్కొంటాను.' కౌముది 'అనే కవితలో 'నెలవంక -తెల్లారితే -పరిగెత్తె జింక'; 'చంద్రుడు అస్తమించాడు' అని చెప్పడానికి అతనిలోని జింక 'హరిణాంకుడు' **పరుగెత్తిందని ధ్వని.**

2. 'పద్య పరమార్థం' అనే కవితలో 'నేత మరణిస్తే పద్యం- నేత కరుణిస్తే పద్యం -పద్య పరమార్థం- పదవి, పైకం, మైకం గోచివాడు మరణిస్తే గొంతు కలపదు పద్యం. పద్య పరమార్థం కర్మ బోధ వైరాగ్యం; నేత మరణించినా కరుణించినా పద్యం (కవిత)రాసి పదవో పైకమో మైకమో పొందుతాడు. అదే గోచివాడు మరణిస్తే కర్మ సిద్ధాంతంతో ముడిపెట్టి చెప్పడం సామాజిక స్థితికి అద్దం పట్టడమే .

ఈ సంపుటిలో ఎక్కువగా ఓటు మీద, ఓటరుకు బోధ మీద, ఎన్నికలలో పోటీ చేసే నాయకుల మీద,ప్రజాస్వామ్యం మీద కవితలున్నాయి . వాటిలో కొన్ని 'ప్రజల డబ్బుతో దానధర్మాలు, ప్రజల డబ్బు ప్రజలకివ్వడానికి దాతలాగా నటించే మహానటుడు మందీ మార్బలంతో ఓట్లడుగ వస్తున్నాడు మరోసారి 'అనే వాస్తవికతను పేర్కొంటూ, మరోపక్క అప్పులు చేయని ప్రజలు, అప్పులు చేయని నేతలు, అప్పు లేనివాడు సంపన్నుడనే నానుడి నిజం చేయగలవాడే రాష్ట్రాన్ని నల్లేరుపై నడిపించే వాడే ప్రజానేత, జనం శ్రేయోభిలాషి ఎన్నుకో ఓటరు.... నీవే వెలిగించు కొత్త దీపం 'అని అనడం ఒక ఆదర్శం. అయితే ప్రస్తుత పరిస్థితి పూర్తిగా దీనికి భిన్నంగా ఉన్నదనే సంగతి అందరికీ తెలుసు. 'ఓటరు నామమాత్రం, ఓటరు ఒక రోజు అతిథి, ఐదేండ్లు నేతకు రాజభోగాలు 'అని అంటారు. (పే.40)వల వాడిది, చేప వాడిది, గిలగిల కొట్టుకోవడం సామాన్యుడు' అని తన ఆవేదనను వ్యక్తం చేస్తాడు 'వాడి వల' అనే కవితలో (పే. 53)'అణచబడ్డ మనిషికి

చదువే ఆయుధం, తిరగబడే మనిషికి ముందుచూపే జ్ఞానఖడ్గం' అనే చక్కటి హితవును బోధిస్తాడు (పే. 81).

వ్యక్తులు వేమన,గుల్జార్, చలం, డొక్కా సీతమ్మ, సురవరం, కాళోజీ (2 కవితలు) వికలాంగుడు మేధావి అయిన సాయిబాబా మీద రాసిన కవితలు చాలా ఉత్తమంగా ఉన్నాయి. దీన్నిబట్టి అభిరుచులకు, ఆశయాలకు తగినవ్యక్తుల మీదనే రాసినట్లు అర్థమవుతుంది. ఈ కవిత సంపుటిలో అన్నీ వచన కవితలే అయినా ఒకటి మాత్రం నాలుగు కంద పద్యాల 'పలుకే పసిడి' అనే కవిత ఉన్నది .

దానిలో మాటలకున్న సత్ఫలితాలను,దుష్ఫలితాలను చక్కగా చిత్రీకరించారు. మాటలు తియ్యని తేనియలు....మాటలు కయ్యపు కంపలు మాటలు సత్యం నిత్యం. ..... మాటలు నిప్పులకుంపటి..... మాటలు వెన్నెల నీడలు.....మాటల మహిమలు కనుగొని మాటాడవలెన్ రాసిన మంచి కవిత ఇది. ఈ కవితలో ఎక్కడా ప్రాస లేదు . మరో కవి అయితే మాటలు మంటలు పాటలు తోటలు కోటలు మూటలు వంటి మాటలతో కవిత్వాన్ని అల్లుతారు .

'పొడుపు పొద్దు' అనే కవిత (పే.62) మొదటి రెండు స్టాంజాలు త్రిశ్ర గతిలో రాయగా మిగతా పంక్తులన్నీ వచన కవితలు ఉన్నాయి. ఇది ఒక హైబ్రిడ్ కవిత ఇలాంటి ప్రయోగాలు చేయడం ఆయన నైజం. ఆయన ఈ కవితా సంపుటికి 'జీవగణితం 'అని పేరు పెట్టడంలో ఎంతో విజ్ఞత, అనుభవం ఉన్నాయి. ఆయన గణిత శాస్త్రోపాధ్యాయుడు. మానవ జీవితం గణితంతో ముడిపడి ఉన్నదని, కూడిక తీసివేతలు గుణకారం భాగహారాలే మనిషి ఎదుగుదలను, పతనాన్ని నిర్ణయిస్తాయని ఆయన అభిప్రాయం అలాగే మానవ సంబంధాలన్నీ ఆర్థికవే గణితం ప్రకారం జరుగుతున్నాయి .ఈ లెక్క తప్పితే చిక్కులే చీకాకులే మనిషి జీవితంలో. పైకి కవిత ఎంతో సరళంగా కనిపించినా ఎంతో తాత్వికతను రంగరించుకున్న కవిత ఇది.

మొత్తం మీద రేడియమ్ కు సమాజ హితం కోసం మంచి కవితలను వీలైనంత సంక్షిప్తంగా సజెస్టివ్ గా సమన్వయంతో రాయాలనే దృఢ సంకల్పమున్నది. ఆ మార్గంలో ఆయన చిత్తశుద్ధితో సాధన చేస్తున్నాడు. ఇది చాలు ఆయన ముందు ముందు మరిన్ని మంచి కవితా సంపుటాలు వెలువరుస్తాడనే నమ్మకం నాలో కలిగింది.

మరో విషయం ఆయన ఇదివరకే రెండు కవితా సంపుటాలు వెలువరించారు. ఆయన మొదటి కవితా సంపుటి అయిన 'నది రేపటి గీతం' ను 'రివర్ ది సాంగ్ ఆఫ్ టుమారో 'అనే పేరుతో అర్విణ్ రాజేంద్ర బాబు ఆంగ్లంలోకి అనువదించారు. ' మో' (వేగుంట మోహన ప్రసాద్) కొందరు తెలుగు కవులు రాసిన వాటిలో తనకు నచ్చిన తెలుగు కవితలను కొన్నిటిని ఆంగ్లంలో అనువాదం చేసి, **'దిటెన్స్ టైం'**అనే పేరుతో ప్రచురించిన సంపుటిలో **నది రేపటి గీతం'** నుంచి ఒక ఒక కవితను తీసుకొని అనువదించి ప్రచురించడం రేడియమ్ కవికి లభించిన ఉన్నత గౌరవం తెలంగాణ ఏర్పడిన ఏడు గద్వాల మున్సిపాలిటీ అధ్యక్షుడు 10,116లతో సత్కరింపబడిన సత్కవి కనుక ముందు ముందు మరింత ఉత్తమ కవిగా పేరు తెచ్చుకోవాలని హృదయపూర్వకంగా కోరుకుంటున్నాను

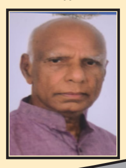

-ఆచార్య జి. చెన్నకేశవరెడ్డి
9492094027

రణ శంఖారవం

మానవత్వం మరిచిన మనుషులు
మతం ముసుగేసుకుని తిరుగుతున్నారు
ఉన్మాదం తలకెక్కినోడు
తూటాలతో దేహాలకు తూట్లు పొడుస్తున్నారు
అవకాశవాదం వాట్సప్ యూనివర్సిటీలలో
అసహనంతో ఆందోళనలు రేపుతున్నరు
కుళ్ళు కళ్ళకు రంగురంగుల అద్దాలు
తగిలించుకొని తిరుగుతున్నారు .
నిజా నిజాలను కాంచక సమాజాన్ని
నిట్ట నిలువునా చీల్చుతున్నరు
నిజాయితీని నిగ్గుతేల్చాల్సినవారు
నిమ్మకు నీరెత్తినట్లేమీ లేరు .
ఉన్మత్తాన్ని ఉపేక్షించేది లేనేలేదు
ఉన్మాదాన్ని కి ఉరేయ్యాల్సిందే
ఉగ్రవాద కుంభస్థలంపై
ఉక్కు పిడికిలితో గుద్దల్సిందే .
సంకల్ప బలం
సమర నినాదమై
అసుర గణాన్ని అణచల్సిందే
ఐక్యమత్యమే మహాబలమని
రణ శంఖారవాన్ని
పూరించాల్సిందే

-డా. ఎడ్ల కల్లేశ్
9866765126

ఆపరేషన్ సింధూర్

ఆపరేషన్ సింధూర్
పులకిస్తుంది
మనసు భరత వీరుల వీరోచిత పోరాటం చూసి
కానీ రోదిస్తుంది మనసు
పాహల్గామ్ దుర్ఘటన జ్ఞాపకం వచ్చి
మతం నేర్పిన విష బీజాలు మెదడులో నింపుకొని
అమాయక హిందూ స్త్రీల నుదుటి సింధూరంను
వాళ్ళ కండ్ల ముందే మతం అడిగి,
మతం చూసి మరీ చిదిమేసిన
దుష్కర ముష్కర మూకలను వేటాడి,
వెంటాడి సంహరించడమే కదా
ఆపరేషన్ సింధూర్
పచ్చని నా సుందర కాశ్మీరంలో అగ్నిని రగులుస్తూ
అమాయక హిందూ బిడ్డల్ని టార్గెట్ చేసి
చంపడం ఎక్కడి యుద్ధ నీతి ఇది
కలుగులోని ఎలుకలను,
పొంచి ఉన్న దుర్మార్గులని తుద ముట్టించాలి కదా
అందుకే ఆపరేషన్ సింధూర్
రక్త సింధూరం.
అందాల సుందర కశ్మీర్ నుదుటిపై రక్త సింధూరంల
చరిత్ర ద్రోహులను క్షమించదు ఎప్పుడూ
గజనీలు, ఘోరీలు, ఔరంగాజేబులు వారి వారసులు
చరిత్రలో ద్రోహులు
ఇప్పుడు ధైర్యం కావాలి, ఇప్పుడు సాహసం కావాలి
ఇప్పుడు విజ్ఞత కావాలి
ఇప్పుడు నేర్పు కావాలి
ఇప్పుడు చాణక్య నీతిని ప్రదర్శించాలి.
శత్రువును తుద ముట్టించాలి.
బయటి శత్రువు కంటే లోపలి శత్రువులే
ఎక్కువ కదా దేశంలో
వారిని కూడా నిలువరించాలి తుద ముట్టించాలి
జై జవాన్.. జై జవాన్
ఏ దేశ్ హమారా .. హిందూస్తాన్ హమారా
వీర జవాన్ హమ్ సాత్ హై తుమ్హారా
విజయ దుందుభి మ్రోగుతుంది
సత్యం ధర్మం గెలుస్తుంది
జై జవాన్ జై జవాన్ సత్యమేవ జయతే
హమ్ తుమ్హారే సాత్ హై ఆగే బడోఆగే బడో
విజయ కేతనం ఎగురవేయి
పాక్ దుశ్చర్యలను త్రిప్పి కొట్టు.
భరత మాత మస్తకములో
పరిపూర్ణ సుందర సువర్ణ కిరీటంను
నిలిపి ఉంచు జయహో భారత్
జయ జయహో భారత్.

- సబ్బని లక్ష్మీనారాయణ,
మొబైల్: 8985251271.

సునందామృతం

దర్వీపాకరస న్యాయము

దర్వీ అనగా గరిటె. కొయ్యతో చేసిన దానిని తెడ్డు అంటారు. పాకము అంటే వంట.రసము అంటే సారము. గరిటె వంట పదార్థముల అన్నింటిలో మెలగుచున్నప్పటికీ ఆ వంట పదార్థాల రుచిని గ్రహించ లేదు.

మూర్ఖుడయిన వాడు మంచి వారితో కలిసి తిరిగినా వారి గుణగణా లను, జ్ఞాన సారాన్ని ఎప్పటికీ తెలుసు కో లేడు.గ్రహించలేడు అనే అర్థంతో ఈ దర్వీ పాక రస న్యాయమును ఉదాహరణగా చెబుతుంటారు.దీనికి సంబంధించిన భాస్కర శతక పద్యాన్ని చూద్దాం.

"ఎడ్డెమనుష్యుడే మెఱుగు నెన్ని దినంబులు గూడి యుండినన్/దొడ్డ గుణాఢ్యునందుగల తోరపు వర్తనలెల్ల ప్రజ్ఞ బే/ర్పడ్డ వివేక రీతి; రుచి పాకము నాలుక గాకెఱుంగునే?/తెడ్డది కూరలో గలయ ద్రిమ్మరుచుండినన్నైన భాస్కరా."చక్కగా వండిన కూర యొక్క రుచి నాలుక తెలుసుకుంటుంది కానీ, ఎప్పుడు ఉడుకుతున్నప్పుడూ,ఉడికిన తర్వాత కూరలోనే ఉండే తెడ్డు లేదా గరిటెకు ఆ కూర రుచి ఎలా వుం టుందో తెలియదు.అలాగే గుణవంతుడి యొక్క ఉత్తమ గుణాలను జ్ఞానవంతుడే తెలుసుకోగల డు. కానీ అతడితో ఎన్ని రోజులు కలిసి వున్నా , తిరిగినా మూర్ఖుడు ఏమాత్రం తెలుసుకోలేడు. అంటే మంచి ,చెడుల విచక్షణ తెలియాలంటే వ్యక్తుల్లో అలాంటి తెలుసుకునే జ్ఞానం ఉండాలి.

అలాంటి జ్ఞానం లేని మూర్ఖుడికి ఎదుట ఉన్న వ్యక్తి సుగుణవంతుడైనా కానీ తన చుట్టూ సమాజంలో ఉన్న మంచి వారినీ గానీ గుర్తించ లేడు అనడానికి ఈ" దర్వీ పాక రస న్యాయము" సరిగ్గా సరిపోతుంది.అందుకే ఓ కవి "తెడ్డునకు వచ్చునే పాకగుణాగుణావళుల్" అంటే..."అడ్డవిడ్డెము తిరిగే తెడ్డెరుగునే పాలతీపి''అంటాడు వేమన .అంతటితో ఆగకుండా "కుక్క యేమెరుంగు గురులింగ జంగంబు/పిక్కబట్టి యొడసి పీకుగాక/సంతపాకతోత్తు సన్నాసి నెరుగునా "..."అంటే "వ్యక్తి యోగినో,జంగమ దేవరో కుక్కకు ఎలా తెలుస్తుంది. మీదకు ఎగబడి కరవడం తప్ప "యని చమత్కరి స్తాడు.దీనినే తెలుగులో"'తెడ్డుకేమి తెలుసు కూరల రుచి? ఎద్దు కేమి తెలుసు అటుకుల రుచి" అనే సామెతతో పోల్చి చెబుతారు. అదండీ దర్వీపాకరస న్యాయము అంటే... ఇలాంటి న్యాయాలను మరి కొన్ని తెలుసుకుంటూ ముందుకు సాగుదాం.

-పురిమళ్ల సునంద
9441815722

పుస్తక సమీక్షలు

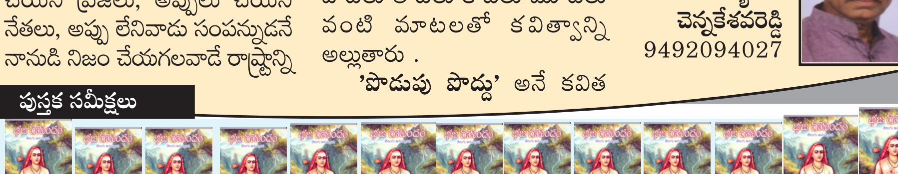

హాయిగా పాడుకునేందుకు ఈ 'భజ గోవిందం'

శ్రీ జగద్గురు శంకరాచార్యుల స్వామి వారి రచనలపై వ్యాఖ్యానం గానీ, ఆయన గ్రంథాలను అనుసృజించడం గాని సాహసంతో కూడినపని. జ్ఞానానికి ప్రాధాన్యమిచ్చిన శంకరాచార్య, భక్తిని కూడా విశేషంగా ప్రచారం గావించారు. శంకరాచార్యుల వారు ఒకసారి కాశీలో ఒక వృద్ధ పండితుడు వ్యాకరణ సూత్రాలను వల్లెవేస్తూ ఉండటం చూసి ఆశ్చర్య చకితులై, ఆవృద్ధుని హెచ్చరిస్తూ, ఓ మూఢమతీ కాటికి కాళ్ళు చాచిన నీకు మరణ సమయంలో ఈ వ్యాకరణ సూత్రాలు ముక్తిని కలుగజేయలేవు. ఈ అవసాన దశలో దీన్ని**వదిలి గోవిందుని భజించు అంటూ, 'భజ గోవిందం, భజ గోవిందం, గోవిందం భజ మూఢమతే**' అనే మకుటంతో హెచ్చ రించారు. ఈ విధంగా భజ గోవిందం శ్లోకాలన్నింటిలోనూ తస్మాత్ జాగ్రత్త అంటూ శంకరాచార్య స్వామివారు హెచ్చరించారు. ఎన్నో జాగ్రత్తలను సూచించారు. మళ్ళిన వయసున మోహమెక్కడిది, ఇంకిన సరసున నీరెక్కడిది; సిరివైదొలగిన చుట్టాలెవ్వరు? ఎరుక గలిగితే ఎట సంసారం? సర్వమతాల సారము గురించి కూడా స్వామి విశదీకరించారు మరో శ్లోకంలో. చల్లావారు ప్రతి పేజీలోనూ భారతరత్న ఎమ్మెస్ సుబ్బులక్ష్మి చాయా చిత్రాన్ని వుంచడం ద్వారా అదొక ప్రత్యేక అనుభూతికి పాఠకుడినిలోను గావించింది. ఆమె స్వరంలో భజగోవిందాన్ని వినని తెలుగు వారు సామాన్యంగా వుండరేమో అనడం అతిశయోక్తి కాదు. కామక్రోధములు లోభ మోహబులు విడిచినవాడే ఆత్మజ్ఞాని , ఆత్మజ్ఞానం లేని మూఢులు నరక కూపముల హింస బడుదురు అంటా రామఫణి వారు చేసిన అనుసృజన బాగుంది. భజగోవిందం శ్లోకాలు ఇప్పటికే నోటికీ వచ్చేసే విధంగా అమ్మ సుబ్బులక్ష్మి భారతీయులకు అందించి మోక్ష ప్రయాణం గావించారు. శంకరాచార్యవారి స్తోత్రాలు పాడుకోవడమే ఇష్టపడే జనావళిని తెలుగులో రాసి మెప్పించడం చాలా కష్టమైన పని. ఎంత బాగా అనుసృజించినా ఏదో కొంత అసంతృప్తి తోనే పాఠకుడు వుంటాడన్నది నిజం. ఎయిమ్‌కామ్ బుక్స్ వారు అందంగా ఈ పుస్తకాన్ని అచ్చు వేయించారు. బాగుంది. చల్లారామఫణి ఈ మహత్తర గ్రంధాన్ని తెలుగులోకానికి తనదైన పద్ధతిలో అందించి ధన్యులైనారు. వారికి నా శుభాకాంక్షలు..

ప్రతులకు: చల్లా రామఫణి
సెల్: 9247431892
9347019619

- డా॥ పులివర్తి కృష్ణమూర్తి,
సెల్: 99490 92761

(1897-1951)

శ్రీ న్యాయపతి నారాయణమూర్తి

1897లో బరంపురంలో జన్మించారు. తండ్రి రామానుజస్వామి తల్లి అనంతలక్ష్మి తండ్రి పెద్ద లాయర్.

గాంధీ పిలుపు యావద్దేశాన్ని ప్రభావితం చేసినట్లే గంజాం జిల్లాను ప్రభావితం చేసింది. ఏడేళ్ల వయసులో వందేమాతరం నినాదం ఇచ్చి పోలీసుల దృష్టిని ఆకర్షించారు. 1921లో మద్రాస్‌లో చదువుతున్న బి.ఏ. ఆపేసి జాతీయోద్యమం లో ప్రవేశించారు. మద్యం షాపుల ముందు పికెటింగ్‌లో పాల్గొని 1922లో నెలరోజులు జైలు శిక్ష అనుభవించారు. 1930లో ఉప్పు సత్యాగ్రహోద్యమంలో పాల్గొని మూడు నెలలు ఒకమారు- ఒక సంవత్సర కాలం ఇంకోమారు బరంపురం, కడలూరు జైళ్లలో ఉన్నారు. రాజకీయ ఉపన్యాసాలతో ప్రజలను ఉత్తేజపరచేవారు. 1945లో గంజాం-విశాఖ జిల్లాల సంయుక్త నియోజక వర్గం నుంచి సెంట్రల్ అసెంబ్లీకి ఎన్నికైనారు. ఆ ఎన్నికలలో ఆయనకు వచ్చినన్ని ఓట్లు దేశంలో ఎవరికి రాలేదట! ప్రజలలో అంత అభిమానం సంపాదించుకున్న దేశభక్తుడు నారాయణమూర్తిగారు.

విద్యార్థి దశలోనే తెలుగు వ్యాస రచన, వక్తృత్వం, నటన కవితా రచన పట్ల ఆసక్తి చూపేవారు. కళ్ళికోట కళాశాల, బరంపురంలో లోయర్ సెక్షన్‌లో ఉపాధ్యాయునిగా ఉన్న వెలువలి వీరరాఘవస్వామి వేయించే కన్యాశుల్కం నాటకంలో నారాయణమూర్తి మధురవాణిగా నటించేవారు. పత్రికారంగానికి ఆయన చేసిన సేవలు అమూల్యమైనవి. ఆంధ్రవాణి, భారతి, కళింగ పత్రికలను స్వాతంత్ర్య సమరదీపికలుగా నిర్వహించారు. ఆయన శైలిలో గాంభీర్యం ఉద్రేకం ఎక్కువ. ఆంధ్రప్రభలో సంపాదక బాధ్యతలు నిర్వహించారు. 1933లో గరిమెళ్ళ సత్యనారాయణ గారు మద్రాస్ వెళ్ళి ఆంధ్రప్రభలో సహాయ సంపాదకులుగా వీరితో పాటు పనిచేశారు. అలాగే నార్ల, శ్రీశ్రీ కూడా ఆంధ్రప్రభకు వీరు సంపాదకులుగా ఉన్న సమయంలో సహాయ సంపాదకులుగా పని చేశారు. ఆయన సంపాదకీయాలతో పాటు, నిర్వహించిన పాన్ సుపారి కాలమ్ పాఠకులను ఎక్కువ ఆకర్షించేది. ఆంధ్రప్రభ నుంచి బయటకు వచ్చాక విజయప్రభ అనే పత్రిక కొన్నాళ్ళు నడిపారు. చివరి రోజులలో జై భారత్ పత్రిక నిర్వహిస్తూ కాన్సర్‌తో కన్ను మూశారు.

'రేడియో అన్నయ్య' న్యాయపతి రాఘవరావు వీరి తమ్ముడు.

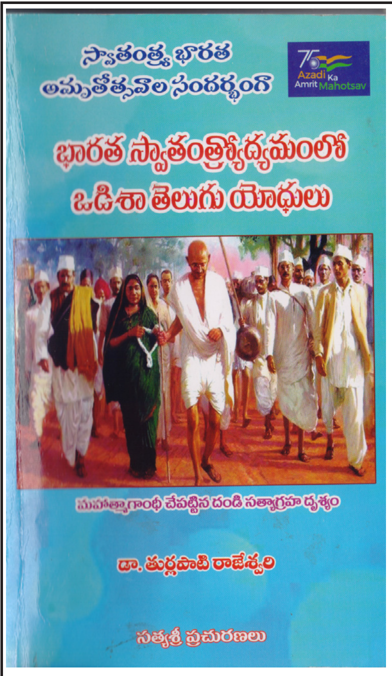

డా॥తుర్లపాటి రాజేశ్వరి వెలువరించిన "భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ఒడిశా తెలుగు యోధులు" గురించి నేటినిజం పాఠకుల కోసం..

శ్రీ వుప్పల లక్ష్మణరావు

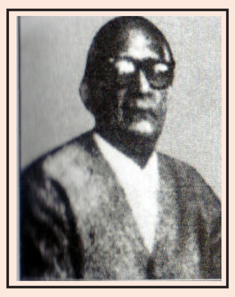

రచన: పరిశోధన, దేశభక్తిల మూర్తిమత్వం వుప్పల లక్ష్మణరావు, తల్లిదండ్రులు: వుప్పల సుందరమ్మ వుప్పల నరసింహారావు.

లక్ష్మణరావు తాతగారు దిగుమర్తి వేంకట రామయ్య పంతులు బరంపురంలో ఫస్ట్ గ్రేడ్ ప్లీడర్‌గా, విద్యావేత్తగా పేరు గడించారు. వీరు కుమార్తె లందరినీ విద్యావంతులుగా తీర్చిదిద్దారు. లక్ష్మణరావు వేంకట రామయ్యగారి కుమార్తె కొడుకు. లక్ష్మణరావు బాల్యం, చదువు బరంపురంలోనే సాగింది.

స్వదేశీ ఉద్యమం ప్రారంభంలో లక్ష్మణరావు తను మేనమామ దిగుమర్తి విశ్వనాథరావు నాయకత్వంలో వారి కుటుంబ సభ్యులతో కలిసి పాల్గొన్నారు. చిన్నా, పెద్దా కుటుంబ సభ్యులందరూ కర్ర డంబెల్స్ చేతిలో పట్టుకొని, ఇద్దరేసి చొప్పున వరసగా నిలబడి వందేమాతరం నినాదం ఇచ్చుకుంటూ డొళువా వీధి చివరి వరకూ వెళ్ళేవారు. వారు చిన్ననాడు పాడిన పాట.

1) "హిందూమాతా! నిన్ను వేదని మందబుద్ధిని మాన్పుమా అందమైన స్వదేశీ వస్తువులందు మా మది నిల్పుమా.."

2) "వందే వందే సదా, స్వదేశ మాతరం సదయ హృదయ జనని నీకు చక్క మ్రొక్కెదన్"
నీలో నెంతేని చూడ లోపమున్ గనం!"
సర్వాపరాధములును మానె చాలా సిగ్గగున్"

3) "హిందువులారా! వందే మాతర మనుడీ ఆర్య సంతతి వారమౌః మనకందరకు సుభ దాయకంబగు వందే మాతర మనుడీ"

4) "రాజ పుత్రుని, అజిత సింహుని రమ్యసద్గుణ తిలకునీ, భూరి సన్నుత బిపిన చంద్ర, సురేంద్ర నాథుల బ్రోవుమా"(బతుకు పుస్తకం పుట-33)

భారతదేశంలో పరిశ్రమలు స్థాపించాలని తిలక్ పైసాఫండ్ నిధి అని ఒకదాన్ని రూపకల్పన చేశాడు. ఆ పైసాఫండ్ నిధి సేకరణ నిమిత్తం దిగుమర్తి విశ్వనాథరావు నాయకత్వం కింద ఏర్పడిన జట్టులో లక్ష్మణరావు ఉండేవారు. సేకరించిన డబ్బును పూనా పంపేవారట! అలాగే చెన్నపట్నం నుంచి సుబ్రమణి అయ్యర్ పిలుపుతో దీపావళి రోజున నేషనల్ ఫండ్ పేరుతో డబ్బును సేకరించేవారు. దానిలోనూ లక్ష్మణరావు పాల్గొన్నారు. జాతిరయోద్యమంలో బాగంగా రూపు దాల్చిన గ్రంథాలయోద్య మంలో లక్ష్మణరావు విశ్వనాథరావు నాయకత్వాన రూపుదిద్దుకున్న గ్రంథాలయం స్థాపనలో పాలు పంచుకున్నారు. గ్రంథాలయం పేరు యంగ్ మెన్స్ లైబ్రరీ అండ్ అసోసియేషన్, స్థాపితం 1909 . హోమ్ రూల్ ఉద్యమంలో పాల్గొనేవారు. అలాగే ప్రతిరోజు బారక్సు మైదానంలో జరిగే బహిరంగ సభలకు హాజరయ్యేవారు. 1919 జలియన్ వాలాబాగ్ హత్యాకాండ తరువాత దేశంలో ఆందోళనలు ఎక్కువైనాయి. బ్రిటీష్ వారి దమనకాండ ప్రజలకు బాగా అర్థమైపోయింది. ఈ నేపథ్యంలో మాంటేగ్యూ ఇండియాకు వచ్చినపుడు తక్షణమే వలసరాజ్య ప్రతిపత్తిని డిమాండ్ చేస్తూ ఒక విజ్ఞాపన పత్రం ఆయనకు సమర్పించాలని కాంగ్రెస్ నిర్ణయించింది. ఆ విజ్ఞాపన పత్రం వివరాలను ప్రజలకు వివరించి, వారి సంతకాలు సేకరించే ఉద్యమం ఇందులో భాగం. లక్ష్మణరావు, గిరిగారు, నాభి రామకృష్ణారావుగారు, ఎర్రబోలు అప్పల నరసయ్య నరసయ్య నాయుడు గార్లతో కలిసి గోపాలపురం, సోంపేట, ఉద్దానం, బారువా హరిపురం మొదలైన గ్రామాలు తిరిగి సంతకాలు చేయించారు. అవన్నీ కలిపి కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీకి పంపారు.

చిన్ననాడే జాతీయోద్యమంలో పాల్గొన్న లక్ష్మణరావు తన చదువును కలకత్తాలోనూ, జర్మనీలోనూ సాగించి ట్యూబింగెన్ విశ్వవిద్యాలయం నుంచి బోటనీ పరిశోధనలకి డాక్టరేట్ పట్టా 1924-25లో అందుకుని స్వదేశం తిరిగివచ్చారు. 1922లోనే వారు సాహిత్య సృజనకు శ్రీకారం చుట్టారు.

1929 డిసెంబర్‌లో జరిగిన లాహోరు కాంగ్రెస్ సభలకు లక్ష్మణరావుగారు, మెల్లీగారితో పాటు వెళ్లారు. అప్పటికి వారు అలీఘర్ ముస్లిం యూనివర్సిటీలో బోటనీ లెర్చరర్‌గా ఉద్యోగం చేస్తున్నారు. 1923 డిసెంబర్ 31 అర్ధరాత్రి రావినది ఒడ్డున జరిగిన కార్యక్రమంలో బ్రిటీష్ వారి నుంచి విడిపోయి అయినా సరే సంపూర్ణ స్వతంత్రం కోసం గాంధీజీ నాయకత్వాన అహింసాయుత పోరాటం చేస్తామని ప్రతిజ్ఞ చేశారు. ఆ తరువాత 1930 జనవరి 26న పై ప్రతిజ్ఞ జనాలు చేస్తూ దేశంలో ప్రతి ఊరిలో ఊరేగింపులో జరిగాయి. నాడు అలీఘర్‌లో జరిగిన ఊరేగింపులో లక్ష్మణరావు, మెల్లీ పాల్గొన్నారు. ఇక లక్ష్మణరావుగారూ, మెల్లీ సబర్మతీ ఆశ్రమానికి వెళ్లటం, అక్కడ ఉండటం విశేషం. గాంధీ 1930 మార్చి 12 "దండి మార్చి"కి ఉప్పు సత్యాగ్రహం ప్రారంభిస్తూ బయల్దేరారు. వారు లేనప్పుడు సబర్మతీ ఆశ్రమవాసుల జీవనం, క్రమశిక్షణ చూడాలని వీరి కోరిక. సబర్మతీ ఆశ్రమవాసులు జీవనం వీరికి నచ్చింది. అక్కడ నిరాడంబరంగా వారితో కాలం గడుపుతూ లక్ష్మణరావు నూలు వడకటం నేర్చుకున్నారు. తరువాత శ్రీకాకుళంలో మూడు నాలుగేళ్ళు ఉండి అఖిల భారత నూలువడుకు సంఘం కేంద్రంలో కొన్ని పరిశోధనలు చేశారు. రెండవ ఉప్పు సత్యాగ్రహం 1931-32 కాలంలో దేశమంతటా తీవ్ర నిర్బంధము అవలంబింపబడింది. ఆ సమయంలో దేశంలో అనేకచోట్ల ఖాదీ ప్రదర్శనలు జరిగాయి. లక్ష్మణరావు దంపతులు అనేక ఊళ్ళల్లో జరిగిన ప్రదర్శనలలో పాల్గొన్నారు. లక్ష్మణరావుగారు , మెల్లీ నూలు త్వరగా వడకటానికి వీలుగా ఒక బాల్ బేరింగ్, చరఖా రూపకల్పన చేశారు. ఈ చరఖా దంతులూరి లక్ష్మీనారాయణరాజు, విశాఖపట్నం వారి సహకారంతో అక్కడ కార్ఖానాలో తయారుచేయించారు. ఈ చరఖాను అనేక ఊళ్ళల్లో విజయనగరం, విశాఖ, మద్రాస్, అడయార్, నెల్లూరు, నర్సాపురంలలో ప్రదర్శించారు. నెల్లూరు ప్రదర్శనకు గాంధీ వచ్చి మెల్లీని పలకరించారు.

లక్ష్మణరావు గారు 1936-39 సంవత్సరాలలో ఆంధ్ర ప్రావిన్షియల్ కాంగ్రెస్ కమిటీ సభ్యులుగా చేశారు.

ఆంధ్రదేశంలో సుమారు ఇరవై ఏళ్ళు ఉద్యోగం చేసిన లక్ష్మణరావుగారు తరువాత పుష్కర కాలం మాస్కో ప్రగతి ప్రచురణాలయం, తెలుగు అనువాద విభాగంలో అనువాదకునిగా చేశారు. తెలుగు రష్యన్ నిఘంటువు నిర్మాణంలో ప్రధాన పాత్ర వహించారు. సుమారు 40 గ్రంథాలు అనువదించారు. 'అతడు-ఆమె' సృష్టికర్తగా తెలుగు సాహిత్యంలో ప్రసిద్ధి కెక్కారు.

ఈ అసాధారణ ప్రతిభామూర్తి 22-2-1985న బరంపురంలో కన్నుమూశారు.

శ్రీ కొత్తకోట బాలకృష్ణపాత్రో

బల్లిపదరొ

వీరి స్వస్థలం బరంపురం నుంచి సుమారు 55 కి.మి.ల దూరంలో అస్కా సమీప గ్రామం బల్లి పదరొ.

శ్రీ బాలకృష్ణపాత్రో స్వాతంత్ర్య సమరంలో పాల్గొన్నారు. చుట్టు ప్రక్కల గ్రామ ప్రజలను ప్రభావితం చేసిన నాయకులు.

శ్రీ దిగుమర్తి విశ్వనాథరావు

బరంపురం (- 1912)
తల్లిపేరు: రాజ్యలక్ష్మి
భార్య: లక్ష్మీ నరసమ్మ

దిగుమర్తి వెంకట రామయ్యగారి కుమారుడు. పుప్పల లక్ష్మణరావు గారికి మేనమామ. కళ్ళికోట కళాశాలలో ఎఫ్.ఏ. చదివారు.

నాడు దేశంలో జరుగుగుతున్న అనేక ఉద్యమాల పట్ల అవగాహన కలిగిన వ్యక్తి. జాతియోద్యమం వైపు ఆకర్షితురాలైనారు. తమ ఇంట్లో చిన్నా- పెద్దలందరినీ 'వందే మాతరం' ఉద్యమం వైపు నడిపి మార్గదర్శకులైనారు. వీరి నాయకత్వం కింద ఉదయమే ఇంట్లో ఉన్న సుమారు ముప్పై మంది ప్రతి ఒక్కరూ డంబెల్సు చేత బుచ్చుకుని, ఇద్దరేసి చొప్పున వరస తీర్చి, వొకరి వెంకట వొకరు వందేమాతరం నినాదం ఇస్తూ, మార్చి చేస్తూ కొంత దూరం వెళ్ళేవారు. ఆ మార్చి చేస్తూ "హిందూ మాతా.. నిన్ను వేదని మంద బుద్దిని మాన్పుమా" (ఈ పాట వుప్పల లక్ష్మణరావు శీర్షిక క్రింద వ్రాశాను) పాడేవారు.

దేశంలో పరిశ్రమలు స్థాపించాలనే ఉద్దేశంతో తిలక్‌గారు పైసాఫండ్ నిధిని స్థాపించారు. ప్రతి వొక్కరూ వొక్క పైసా ఇస్తే చాలు అని వారి ఉద్దేశం. దానికి కూడా విశ్వనాథ రావు నాయకత్వం వహించి, హుండీ డబ్బాలలోకి డబ్బు ఊళ్ళో వసూలు చేయించి పూనా పంపించేవారు. అలాగే మద్రాసులో జి. సుబ్రమణి అయ్యరు తలపెట్టిన 'నేషనల్ ఫండ్' అనే డబ్బు సేకరణ ఉద్యమానికి కూడా విశ్వనాథరావు డబ్బు సేకరించి పంపేవారు.

స్వతంత్రోద్యమంలో ఒక భాగంగా గ్రంథాల యోద్యమం ఆంధ్ర అంతటా విస్తరించింది. విశ్వనాథ రావు 'యంగ్‌మెన్స్ లైబ్రరీ అడ్ అసోసియేషన్' పేరుతో 1909లో గ్రంథాలయం స్థాపించారు. ఇది తొలుతగా బరంపురం బొగ్గుల వీధిలో ఊటుకూరి గోపాల్రావుగారి ఇంటి వసారా గదిలో ప్రారంభించారు.

ఈ గ్రంథాలయం స్థాపనలో బచ్చు రామగోపాలం, బచ్చు నరసింహస్వామి, గిరిగార్లు సాయం చేశారు. ఇందులో ప్రధానంగా ఆంగ్లేషు పుస్తకాలే ఉండేవి.

విశ్వనాథరావు గొప్ప మానవతావది. వీరు కొందరు యువకులతో కలిసి అన్నదాన కార్యక్రమా నికి శ్రీకారం చుట్టారు. ఆ యువకులలో వుప్పల లక్ష్మణరావు వొకరు. వీరంతా ప్రతి ఇంటికీ వెళ్లి ఒక బుట్ట ఇచ్చి వారితో "అందులో రోజూ ఒక పిడికెడు బియ్యం వెయ్యండి. మేం వారం వారం వచ్చి ఆ బియ్యం తీసుకెళతాం. వాటితో బారకాసు గ్రౌండ్‌లో వికలాంగులకు అన్నదానం చేస్తామని చెప్పేవారు.

ఆ సంస్థ పేరు 'చారిటీ ఫండ్ అసోసియేషన్". అంతే కాకుండా విశ్వనాథరావు తన బృందంతో ఊళ్ళో ఉద్యగస్థులుగా ఉన్న దొరలను కలుసుకుని వారి వద్ద నుంచి నెలకు రెండు రూపాయల నుంచి ఐదు రూపాయల వరకూ వసూలు చేసేవారు. ఇలాగ ఈ అన్నదాద కార్యక్రమం 4-5 ఏళ్ళు సాగింది.

1912లో హఠాత్తుగా జ్వరంతో కన్నుమూశారు. అప్పటికి వారి కుమారుడు రామారావు వయసు రెండేళ్ళు. విశ్వనాథ రావు మరణానంతరం వారి తండ్రిగారు దిగుమర్తి వెంకట రామయ్య గ్రంథాలయానికి ఒక భవనం కట్టించి ఇచ్చారు.

అదే ఇప్పుడు బరంపురంలో మున్సిపల్ గ్రంథాల యంగా మారింది.

శ్రీ దిగుమర్తి హనుమంతరావు

తండ్రి: దిగుర్తి రామదాసు
తల్లి: బంగారమ్మ
భార్య:బుచ్చికృష్ణమ్మ

తండ్రిగారు బాల్యంలో చనిపోవటంచేత పెద్ద నాన్నగారైన దిగుమర్తి వేంకట రామయ్య గారింట్లో, బరంపురంలో పెరిగారు. బరంపురంలో ప్రాధమిక విద్య, అనంతరం కళ్ళికోట కళాశాలలో ఎఫ్.ఏ. చదువుకున్నారు. పిమ్మట పచ్చయప్ప కళాశాల, మద్రాస్‌లో బి.ఏ. చదువుతూ గోఖలే శిష్యులైనారు. హనుమంతరావు హేతువాద దృక్పథం, ఆయన వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దిన సంఘటనలని, వుప్పల లక్ష్మణరావు గారు బతుకు పుస్తకంలో నమో చేసిన విషయాన్ని బట్టి అర్థం చేసుకోవచ్చు. దిగుమర్తి వెంకట రామయ్య గారింట్లో రాత్రి భోజనాలు ముగిసాక పదిగంటల సమయంలో ఇంట్లో ఉన్నవారందరూ చావడిలో కూర్చునేవారు. వేంకట రామయ్య గారు అప్పుడు హనుమంతరావు చేత R.P.A. Rationalist Press Association వారి ప్రచురణ కర్నల్ యింగర్ సాల్ అనే (Agnostic) వుపన్యాసాలను చదివించి, స్త్రీలకు తెలియడానికని తెలుగున అనువదించి బోధపరిచి చెప్పించేవారు. ఆ పుస్తకం అయిన తరువాత తామస్ పెయిన్ అనే ప్రఖ్యాత పురుషుడు రాసిన రైట్స్ ఆఫ్ మన్ (Rights of man) అనే పుస్తకం చదివించి బోధపరిచి చెప్పేవారు" (బ్రతుకు పుస్తకం, పే. 46)

మద్రాస్‌లో ఉండి సర్వెంట్స్ ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ కార్యక్రమాలు పర్యవేక్షిస్తూ, సబర్మతీ ఆశ్రమానికి రాకపోకలు సాగిస్తూ గాంధీజీ నిర్మాణ కార్యక్రమాలను నిశితంగా అధ్యయనం చేస్తూ వచ్చారు. వీరి వివాహం బుచ్చి కృష్ణమ్మతో అయింది. ఈమె ప్రముఖ చిత్రకారులు దామెర్ల రామారావుగారి చెల్లెలు. మంచి చిత్రకారిణి కూడా.

హనుమంతరావుకు హిందీ ప్రచారం, చేనేత, ఖాదీ, అస్పృశ్యతా నిర్మూలన ప్రియమైన విషయాలు. ఈ దంపతులు ఆజన్మ బ్రహ్మచర్య వ్రతం స్వీకరించారు. గాంధీజీ, దేవదాస్ గాంధీకి హిందీ ప్రచార కార్యక్ర మాన్ని అప్పగించి మద్రాసులో మనుమంతరావు పర్యవేక్షణలో ఉంచారు. హనుమంతరావు దంపతుల వ్యక్తిత్వం గాంధీజీ, కస్తూరిబాయి దంపతులకు చాలా నచ్చింది. సబర్మతిలో నెల్లూరికి చెందిన చతుర్వేదుల వెంకటకృష్ణ హనుమంతరావుకి మిత్రులైనారు. మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సీలో సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము ఒకటి ప్రారంభించాలని గాంధీజీ తలచారు. దానికి చతుర్వేదుల కృష్ణ తన కుటుంబ భూములను ఆశ్రమానికి ఇస్తానని ముందుకు వచ్చారు. శ్రీమతి పాణకా కనకమ్మ పల్లెపాడులో పదమూడు ఎకరాల భూమిని ఇచ్చారు. అందులో పాణకా సుబ్బిరామిరెడ్డి (కనకమ్మగారి భర్త) ఏడెనిమిది పాకలు వేయించారు. ఆ విధంగా గాంధీజీ సంకల్పానుసారం పల్లెపాడులో పినాకిని సత్యాగ్రహ ఆశ్రమం ఏర్పాటైంది. 1921 ఫిబ్రవరి 7న గాంధీజీ పల్లెపాడు వచ్చి ఆశ్రమం ప్రారంభించి, ఆశ్రమ బాధ్యతలు హనుమంతరావుకి అప్పగించారు. ఆ ప్రారంభ దినాలలో ఎన్నో కష్టనష్టాల కోర్చి ఆశ్రమం ఆశయాలను ప్రచారం చేశారు హనుమంతరావు. ఎంతో మంది గాంధేయ వాదులు, జాతీయోద్యమ నాయకులు ఆశ్రమానికి వచ్చి స్ఫూర్తి పొందేవారు. 1925 నాటికి ఆశ్రమానికి భవనం కూడా ఏర్పాటైంది.

1926 మార్చిలో క్షయవ్యాధితో హనుమంతరావు కన్నుమూశారు. నెల్లూరు, పల్లెపాడు సత్యాగ్రహ ఆశ్రమానికి బహిర్ రూపం సి.వి. కృష్ణ అనుకుంటే ఆత్మ వంటి వారు హనుమంతరావు అని పెద్దలు చెబుతారు.

శ్రీమతి బుచ్చి కృష్ణమ్మ భర్త మరణానంతరం శాంతినికేతన్ వెళ్ళి చిత్రకళకి మెరుగులు దిద్దుకున్నారు. తరువాత ఆమె మద్రాసులో ఉపాధ్యాయినిగా కొన్నాళ్ళు, ఉద్యోగం చేసి పిమ్మట సీతానగరంలో కస్తూరిబాయి గాంధీ పేరిట స్థాపించిన ఆశ్రమంలో శేష జీవితం గడిపారు.

శ్రీమతి గాదె లక్ష్మీ నరసమ్మ

1915-1992

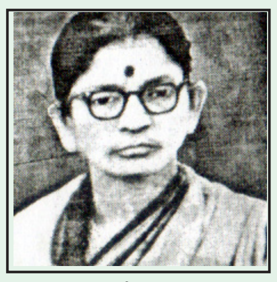

తల్లితండ్రులు: శ్రీ బచ్చు చిన్న నరసింహస్వామి శ్రీమతి చూడి కుడుత్తమ్మ
భర్త: హైకోర్ట్ న్యాయవాది గాదె రంగారావు

బాల్యం, విద్యాభ్యానం: బరంపురం లో, 5,6 తరగతుల వరకూ చదువుకున్నారు. పిమ్మట పినతండ్రి బచ్చు జగన్నాథ దాస్ గారింట్లో మద్రాస్‌లో కొన్నేళ్ళు ఉన్నారు. జగన్నాథ దాస్ మద్రాస్ హైకోర్ట్‌లో న్యాయమూర్తిగా ఉండేవారు. లక్ష్మీ నరసమ్మ హైస్కూలు చదువు, కళాశాల చదువు అచ్చటే సాగింది. తమిళం, హిందీ, ఆంగ్లం బాగా నేర్చుకున్నారు.

గాంధీజీ ప్రభావం:

మద్రాస్, బరంపురం నగరాలలో ఆమె జాతీయోద్యమంలో పాల్గొన్నారు. స్త్రీవిద్య, ఖద్దరు ప్రచార ఉద్యమాలలో ఆమె అత్యంత ఆసక్తితో పాల్గొనేవారు. ఎల్లప్పుడూ ఖద్దరు చీరెలే ధరించే వారు.

ఆంధ్ర మహిళా సమాజం, బరంపురం అధ్యక్షురాలిగా, కార్యదర్శి గా సేవ చేశారు. ఆమె ఆధ్వర్యంలో మహిళా సమాజం స్వర్ణోత్సవాలు, వజ్రోత్సవాలు వైభవంగా జరిగాయి.

1992 ఫిబ్రవరి 2వ తేదీ, భువనేశ్వర్‌లో లక్ష్మీ నరసమ్మ గారు కన్నుమూశారు.

స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు, సేవా తత్పరుడుఃపండిత శ్రీ ఉన్నవ వెంకట వరాహ బుచ్చి రామలింగం పంతులు(1884-1962)

1884 అక్టోబర్ 23న బరంపురం సమీపంలో వున్న ఛత్రపురంలో జమీందారి బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో జన్మించారు. మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలో బి.ఏ.బి.ఇడి. రాజమండ్రిలో చదివారు. కళ్లికోట కళాశాల, బరంపురంలో 1904లో గణితశాస్త్ర అధ్యాపకునిగా ఉద్యోగ జీవితం ప్రారంభించారు. ఉదాత్త వ్యక్తిత్వంతో విద్యార్థులను ప్రభావితం చేశారు. భారత రాష్ట్రపతి వి.వి. గిరి, సుప్రీంకోర్ట్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి బచ్చు జగన్నాథదాస్, ఒరిస్సా చీఫ్ జస్టిస్ లింగరాజ్ పాణిగ్రాహి మొదలగు ప్రముఖులు ఆయన శిష్యులు.

ఉద్యమ నాయకత్వం

గాంధీజీ సమర శంఖారావానికి ఉత్తేజితులై రామలింగం వృత్తిని వదిలిపెట్టి జాతీయోద్యమంలో ప్రవేశించారు. నాటి నుంచి ఖద్దరు వస్త్రాలు, ఆకు చెప్పులు వారి ఆహార్యం. 1924లో కాకినాడలో జరిగిన కాంగ్రెస్ మహాసభలకు కార్యనిర్వాహక కార్యదర్శిగా సేవలందించారు. చారిత్రాత్మక నౌపడా ఉప్పు సత్యాగ్రహ ఉద్యమంలో బరంపురం నుంచి కాంగ్రెస్ వాలంటీర్లను సమీకరించి నౌపడా యాత్ర చేపట్టారు. నాడు రామ లింగంగారితో సన్నయ్య పంతులు, ఎల్లాయి సూరమ్మ, గౌతు లచ్చన్న మరియు అనేక మంది ఉన్నారు. 1930 ఏప్రిల్ 19వ రాత్రి శ్రీకాకుళం డివిజినల్ సబ్ కలెక్టర్, అస్టిన్ వీరిని అరెస్ట్ చేసి నెల్లూరు జైలుకు పంపారు. రెండేళ్ల జైలు జీవితం వీరికి సుప్రసిద్ధులైన నాయకుల సాహచర్యం లో గడిచింది. డి.డా. భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య, భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు, సి. రాజగోపాలాచారి, ఫార్మర్ గవర్నర్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా మున్నగువారు ఉండే వారు. జైలులో వీరు తమిళము, ఉర్దూ, మాట్లాడటం రాయటం నేర్చుకున్నారు. తెలుగు కొందరికి నేర్పారు.

సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమంలో 1932 ఫిబ్రవరి 5న అరెస్ట్ చేశారు. 1942 క్విట్ ఇండియా ఉద్యమ సందర్భంగా బారాక్స్ మైదానం దగ్గర వున్న కాంగ్రెస్ భవన్ దగ్గర బహిరంగ సభలో ప్రసంగిస్తున్నపుడు అరెస్ట్ చేసి జైలుకి తరలించారు. బరంపురం సెంట్రల్ జైల్లో మూడు నెలలు జైలు విక్ష అనుభవించారు.

సహకార ఉద్యమం అర్బన్ బ్యాంకు స్థాపన:

బరంపురంలో సహకార బ్యాంకు వ్యవస్థాపకులలో ఒకరు. 14 సంవత్సరాలు 1924-1938 కాలంలో అధ్యక్షులుగా సేవలు అందించారు. తూర్పు డివిజన్‌లో రిజర్వు బ్యాంకును కానీ, ప్రభుత్వాన్ని కానీ సహాయం కోరకుండా స్వతంత్రం గా పని చేస్తున్న ఉత్తమ బ్యాంకుగా అర్బన్ బ్యాంకు ఆ రోజులలో పేరు తెచ్చుకున్నది.

మున్సిపాలిటీ చైర్మన్‌గా రామలింగం పంతులు 1922-31 కాలంలో పని చేసి పట్టణ అభివృద్ధికి కృషి చేశారు. వచ్చే స్వల్ప నిధులతోనే సమర్థవంతంగా రోడ్ల నిర్మాణం, పారిశుద్ధ్య పనులు ఇతరాలు చేయించేవారు. ఉదయం కాలినడకన బరంపురం వార్డులన్నీ తిరగేవారు. మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సీలో ఉత్తమ మున్సిపాలిటీగా బరంపురానికి గుర్తింపు తెచ్చిన ఘనత ఆయనదే. విద్యారంగం అభివృద్ధికి సోపానంగా 1929లో సిటీ హైస్కూల్ నిర్మాణం కోసం భూమిని కేటాయించారు.

కార్మిక ఉద్యమం

శ్రీ వి.వి.గారి ఐర్లాండ్ నుండి తిరిగి వచ్చాక కార్మికోద్యమం లోనికి వీరిని రమ్మని కోరారు. రామలింగంగారు బెంగాల్, నాగపూర్ రైల్వే కార్మిక సంఘానికి అధ్యక్షులుగా కొన్నాళ్లు పనిచేశారు.

ప్రభుత్వ సలహాదారు:

నాటి ఒడిశా ముఖ్యమంత్రి బిశ్వనాధ్ దాస్ కోరిక మేరకు 1939లో ప్రభుత్వ సలహా దారుగా సేవలందించారు. ఉత్కళ్ విశ్వవి ద్యాలయము అకడమిక్ కౌన్సిల్ సభ్యులుగా చాలా ఏళ్ళు ఉన్నారు. రామలింగంగారి సతీ మణి శ్రీమతి పిల్లమ్మగారు జాతీయోద్యమంలో చురుకుగా పాల్గొన్నారు. తెలుగు జాతి గర్వించదగ్గ ఈ సహనీయుడు కటక్‌లో 1962లో కన్ను మూశారు.

శ్రీ పోతాప్రగడ సింహాచలం పంతులు

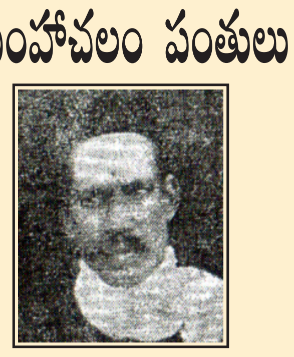

బరంపురంలో సుప్రసిద్ధ కుటుంబంలో జన్మించారు. సింహాచలం పంతులు చిన్నప్పటి నుంచి చిత్రకళయందు ఆకర్షితులైనారు. చెన్నపురి Fine Arts College నుండి చిత్రకళలో డిగ్రీ పొందారు. వీరి చిత్రాలు రవివర్మ చిత్రాలతో సరిపోలుతాయని చిత్రకళాకారులు ప్రశంసించారు. ఆనాడు బరంపురంలో అనేక మంది ప్రముఖుల చిత్రాలను వీరు వ్రాశారు. అవి అనేక ఆఫీసులలో కొలువు తీరేవి.

1920వ సంవత్సరంలో స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ప్రవేశించి - తదాది ఉద్యమంలో పాల్గొన్న దేశభక్తులు, సంఘ సంస్కర్త. 1938లో హఠాత్తుగా కన్నుమూశారు.

శ్రీ నాభి రామకృష్ణారావు

తండ్రి: నాభి రామమూర్తి
తల్లి: సుబ్బాయమ్మ
భార్య: పద్మావతి
జన్మస్థలం: బరంపురం

నాభి రామకృష్ణారావు మద్రాస్ క్రిస్టియన్ కళాశాల లో బి.ఏ. చదివి అనంతరం కుటుంబ వ్యాపారమైన ఆటో మొబైల్ రంగంలో ప్రవేశించారు.

ఒడిశా రాష్ట్ర సహకారోద్యమంలో ముఖ్యపాత్ర పోషించిన వీరిలో దేశభక్తి, ఆధ్యాత్మికత రెండూ వడుగూ పేకల్లాగ సమ్మిశ్రితమైనాయి.

జాతియోద్యమం వివిధ దశలలో వీరు ఉత్సాహంగా పాల్గొన్నారు. హోమ్‌రూల్ ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. మాంటేగ్యూ ఇండియాకి వచ్చిన పుడు తక్షణమే వలసరాజ్య ప్రతిపత్తిని కోరుతూ విజ్ఞాపన పత్రం సమర్పించాలని కాంగ్రెస్ నిర్ణయించింది. ఆ విజ్ఞాపన పత్రంలో అంశాలను ప్రజలకు చెబుతూ, దాని మీద సంతకాలు తీసుకునే ఉద్యమం ప్రారంభమైంది. అందు లో నాభి రామకృష్ణారావు, గిరిగారితో, లక్ష్మణగారితో మరియు ఎర్రబోలు అప్పల నరసయ్య నాయుడి గారితో కలిసి గోపాలపురం, సోంపేట, ఉద్దానం, బారువా హరిపురం మొదలగు గ్రామాలు తిరిగి, ఆ సంతకాలను కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీకి పంపారు. 1932 ఉప్పు సత్యాగ్రహోద్యమంలో అరెస్టు అయి జైలుకెళ్లిన పండిత రామలింగం పంతులు, ఇమ్మిడిసెట్టి రామమూర్తి మొదలగు దేశభక్తుల మొదటితరం గ్రూపులో ఒకరు.

ఒడిశా రాష్ట్ర సహకారోద్యమంలో వీరు పోషించిన పాత్ర చిరస్మరణీయం. బరంపురం సెంట్రల్ కోపరేటివ్ బ్యాంక్‌కు గౌరవ కార్యదర్శిగా (BCCB) (1934-1936) అధ్యక్షునిగా (1948-70) సుదీర్ఘకాలం సేవలు అందించారు. జిల్లాలో చిన్న పరిశ్రమలను నెలకొల్పడానికి, రైతాంగం అభివృద్ధికి కృషి చేశారు. విరివిగా ఋణాలు అందించి ప్రోత్సహించేవారు. అలా రూపుదిద్దుకున్న వాటిలో "హుమ్మా సాల్ట్ ప్రొడక్షన్ & సేల్స్ సొసైటీ ఛత్రపురం ఒకటి.

రామకృష్ణారావు మద్రాస్ థియోసాఫికల్ సొసైటీలో సభ్యులు. ప్రతివారం సమావేశాలు నిర్వహించేవారు. సమావేశ ప్రారంభంలో భారతమాత పూజ నిర్వహణ ఉండేది. విశ్రాంత తహసీల్దారు బి.వి. నరసప్ప పంతులు ఈ పూజలో ప్రధాన పాత్ర వహించేవారు. వీరు కాంగ్రెస్ వాది. ఈ సమావేశాలు ప్రతి ఆదివారం కోపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆవరణలో జరిగేవి. ఇది నిరాకారపూజ. దీపం వెలిగించి మంత్రాలు చదివేవారు. ఈ పూజా విధానం జిడ్డుకృష్ణమూర్తి కొన్ని ఉపనిషత్తుల లోని మంత్రాలతో రూపొందించినదని నాటి సమావేశాలలో పాల్గొన్న ఎమ్. భీమసేన్ రావు చెప్పారు. రామకృష్ణారావు ఎల్లప్పుడూ ఖద్దరు పంచె, ఖద్దరు చొక్కా ధరించేవారు. తెలుగుభాషాభివృద్ధికి వివిధ సంస్థల ద్వారా తోడ్పాటు అందించేవారు. వీరి సతీమణి పద్మావతి ఆంగ్లంలో కవిత్వం వ్రాసేవారని వీరి అన్నగారి కుమారులు డాక్టర్ ఎన్.ఆర్.కె. రావు తెలిపారు.

రచయిత్రి, కవయిత్రి, వ్యాసకర్త, గాయని కస్తూరి అలివేణి రెండవ కథా సంపుటి "ప్రతిబింబాలు" కు సినీ రచయిత భువనచంద్ర రాసిన ముందు మాట ఇది..

అద్దంలో అలివేణి

ప్రియమైన పాఠకులకు నా హృదయ పూర్వక వందనాలు. అలివేణిగారు, వీరు బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. వీరికి అన్ని సాహితీ ప్రక్రియలలోనూ పరిచయం, ప్రవేశమే కాదు ప్రతిభవున్న రచయిత్రి. మంచి గాయని. గీత రచయిత్రి. వక్త, న్యాయనిర్ణేత కూడా.

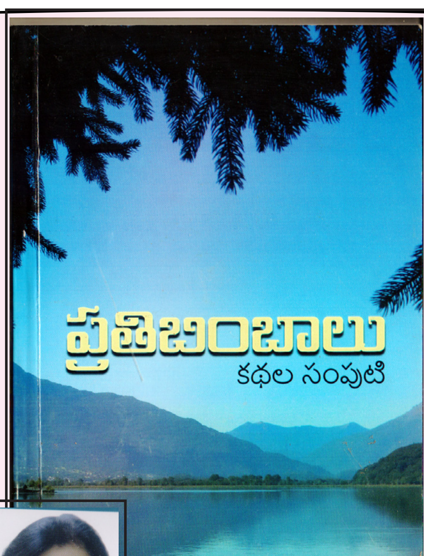

ప్రియమైన పాఠకులకు నా హృదయ పూర్వక వందనాలు. అలివేణిగారు, వీరు బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. వీరికి అన్ని సాహితీ ప్రక్రియలలోనూ పరిచయం, ప్రవేశమే కాదు ప్రతిభవున్న రచయిత్రి. మంచి గాయని. గీత రచయిత్రి. వక్త, న్యాయనిర్ణేత కూడా. ఆల్ ఇండియా రేడియోలో వీరి కథలు ప్రసారమయ్యాయి. వివిధ పత్రికల్లోనూ వీరి కథలు ప్రచురించబడ్డాయి. కొనియాడబడ్డాయి. వీరి రచనలు ఒక ప్రత్యేకతను కలిగివుంటాయని, మొదటి కథ **"మాతృదేవోభవ"** చదవగానే అర్థమైంది. ప్రతి కథకి ఒక లక్ష్యం వుంది. కథను ఎలా నడిపించాలో వీరికి ఒక స్పష్టమైన అవగాహన వుంది అంతే కాదు వీరి కథల్లో ఏ భావమూ విషయమూ మళ్ళీ మళ్ళీ రిపీట్ కావు. ఏ కథ విశిష్టత దానిదే. చాలా కాలం తర్వాత చక్కని కథా సంకలనం చదివిన అనుభూతి రచయిత్రి నాకు కలిగించారు.

వృద్ధాశ్రమాల గురించి రాస్తూ, వ్యాపారంతో కూడిన సేవ.. మనిషి అవసరాలు పెరుగుతున్నాయి. అవసరాలకు తగ్గట్టు వ్యాపారాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి అంటారు. ఒకప్పుడు వృద్ధాశ్రమాల్లో అనాథలు వుండేవారు. ఈ వేళ ముసలి తల్లిదండ్రులు వుంటున్నారు. కారణం మనం చాలా ప్రగతి సాధించాం కదా!

రచయిత్రి అంటారు తల్లి స్థానంలో వున్న ఏ ఆడదైనా కోరుకునేది పిల్లల శ్రేయస్సే. అది నూటికి నూరుపాళ్ళు నిజం. శంకరాచార్యులవారు దేవి అపరాధ స్తోత్రంలో ఇలా చెప్పారు. 'కుపుత్రో జాయేత క్వచిదపి కుమాతానా భవతి' దుర్మార్గులైన బిడ్డలు వుండచ్చు లోకంలో. కానీ దుర్మార్గురాలైన తల్లి మాత్రం ఏ లోకంలోనూ, ఎప్పుడూ వుండదు.

స్త్రీ అబలా? సబలా? ఆ ప్రశ్నకి సమాధానం చెప్పేది ఎవరూ.. ప్రతీ స్త్రీ వాదనకంటే ముందు తన పరిస్థితిని తానే సమీక్షించుకోవాలి. ఈ ప్రశ్న ఆ వ్యక్తికి మాత్రమే సంబంధించింది.

మన గ్రామాలు మళ్ళీ మనుషులతోనూ, జీవకళతోనూ, కళకళలాడాలంటే మరో కొత్తబాట వేసి తీరాలంటారు రచయిత్రి. ప్రతి రైతూ ఒకప్పుడు మేలైన విత్తనాలను తానే తయారుచేసుకునేవాడు అనే నిజాన్ని **'కొత్త బాట'** అనే కథలో ప్రస్తావించారు అనివేణిగారు.

ఉత్తరం రాసే చివరితరం మనదేనేమో అని గుండె నిండుగా వాపోయారు రచయిత్రి **'ఉత్తరం'** కథలో, నిజం చెప్పాలంటే అది ముమ్మాటికీ నిజం.

చావు అన్నది మనిషికే కానీ మంచితనానికి కాదు. మనిషి పోయినా మంచి మిగిలే వుంటుందన్న సత్యాన్ని **'రాజీవ్ కాలనీ'** అనే కథలో చెబుతారు కస్తూరి. **'బడుగునీడ'**లో బతుకులు ఎదగవు అని సోదాహరణంగా చూపిస్తారు రచయిత్రి. గాంధీ మళ్ళీ వస్తే ఏమవుతుంది? ఆయన ఏమవుతాడు? హాస్యంగా చెబుతారు అలివేణి.

ఉత్తరాల రచయిత్రి నవలా రచయిత్రిగా మారిన వైనమే సుందరం జీవితంలో రెండో అంకం. నమ్మినా నమ్మకపోయినా **'చిలకజోస్యం'** ఫలిస్తుందండోయ్ అపుడప్పుడైనా. బిడ్డల కడుపులో వున్నప్పుడు తల్లిని తంతారు. అప్పుడు ముద్దు మురిపమే. ఆ చోద్యం పెద్దయ్యాక మానవత మరచి ప్రవర్తిస్తే ఎలా వుంటుందో 'కొత్త జీవితం' చదవండి.

సన్యాసి సంసారి అయితే అది కూడా తల్లి మౌనవ్రతంలో, పార్వతమ్మలా ఓ స్త్రీ కోపంతో లైఫ్‌లాంగ్ మౌనవ్రతం పాటిస్తానని భీష్మ ప్రతిజ్ఞ చేస్తే మగవాళ్ళ ఊమే వేరు కదా? **'సన్యాసి పెళ్ళి'** చదివి ఆనందించండి.

వేదం ఎప్పుడూ అపౌరుషేయమే. ఊరికీ ఇంటికీ దేశ దేశాలకీ కూడా హితం కోరుకునేవాడే పురోహితుడని రుజువు చేసే కథ 'వేదం'. అంతులేని స్వేచ్ఛ అధఃపాతాళానికి ఎలా చేరుస్తుందో చెప్పే కథ 'నేటినిజం'.

ఇప్పటికీ వృద్ధాశ్రమాలు వృద్ధులకు గతి అవుతున్నాయి. కొందరు బయటపడవచ్చు. మరి కొందరు..? ఇది కుటుంబ వ్యవస్థ ఎదుర్కుంటున్న సమస్య. **'మూడు గదుల ఇల్లు'**లో ఈ సమస్యను చర్చించారు. పెద్దావిడ తీసుకున్న పరిష్కారమే సరైనదని మనకి అనిపిస్తుంది.

ఈ కథలన్నీ మధ్యలో ఆపకుండానే చదివాను. వేగంగా చదివించే టెక్నిక్ కస్తూరి అలివేని గారికి చక్కగా అబ్బిందని ఏ కథ చదివినా ఇట్టే చెప్పచ్చు.

మా అమ్మగారు రెండు మాటలు చెప్పేవారు. మొదటిది నేను సినిమాల్లోకి వచ్చే సందర్భంలో అడిగా. 'అమ్మా నేను ఇక్కడే వుండి ఉద్యోగం చూసుకోనా? లేక సినిమాల్లోకి వెళ్ళనా?" అని.

దానికి అమ్మ "నాయనా! చిగురుటాకులు ఆకాశంవైపు చూస్తే, ఎండుటాకులు ఎప్పుడు రాలిపోతామా అని నేలవంక చూస్తాయి. నేను పండుటాయకుని. నువ్వు ఆనందంగా వెళ్ళు. దిగ్విజయంగా ఎదుగు." అని అన్నారు. ఆ ఆశీర్వాదమే నాకు శ్రీరామరక్ష అయ్యింది.

ఇక రెండో మాట "అమ్మా! సినిమాల్లో బాగానే అవకాశాలు వచ్చి నిలదొక్కుకున్నాను. నువ్వు నాతో మద్రాసుకి రా' అన్నాను. అమ్మ నవ్వి 'ఏనాడైనా రెక్కలు వచ్చిన పక్షులు తల్లి గూటిలో వున్నాయా? అసలు వుంటాయా? అలాగే ఏ తల్లిపక్షి అయినా వృద్ధాప్యంలో పిల్లల గూటికి వెళ్ళి నన్ను చూసుకో అంటుందా? పిచ్చివాడా? పక్షులకు తెలిసినంత కూడా మనిషికి తెలియకపోతే ఎలా?" అంది నా తల నిమిరి.

అయ్యా!/ అమ్మా! ఈ కథలన్నీ జీవితాలకి అతి దగ్గరగా వున్నాయి. మనం మరచిన విషయాలని ఇందులో చదివి గుర్తుకు తెచ్చుకోవచ్చు. ఎందుకంటే జీవితం శాశ్వతం కాదు కదా? వీలయినంత ఎక్కువ ప్రేమిద్దాం! వీలున్నంతలో తక్కువ కోపిద్దాం' మానవులం కదా మరి!

చదవండి...! చదివించండి..! తెలుగు జాతిని, తెలుగు భాషని బతికించండి..!

శ్రీమతి కస్తూరి అలివేణికి అభినందనలతో, ఆశీస్సులతో..

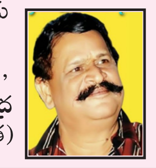

-భువనచంద్ర
(సినీ గేయ రచయిత)

నానీలు

కవిత అంటే
కలత రేపేది కాదు
ధైర్యానికి
చిగురు తొడిగేది!

కడుపులో వున్నప్పుడు తంతే
బాధ లేదు
బయట వుంది తంతేనే
నరకం!

ప్రేమికులు
ఎండలో మాట్లాడుకుంటున్నారు
ఎండ
వారి జోలికి వెళ్లదు.

ఆ పోస్టర్ని
అదే పనిగా చూస్తున్నాడు
ఆఖరి బస్సు పోయి
అరగంటైంది.

నీ యింట్లో
లైటారిపోయింది సరే
ఎదురింట్లోకి
తొంగి చూస్తారెందుకు?

కొడుకు
బంగారంలా తిరుగుతున్నాడు
జాల ఏమిటి?
నిరుద్యోగం.

బడాయి చాలు
తేడా ఏముంది మనకు?
నువ్వు స్టేట్స్‌లో వుంటే
నేను స్టేట్‌లో..

పల్లెలు
పట్నాలుగా మారుతున్నాయి
మరి
పట్నాలు ఏమౌతున్నాయి!

కోతి నుంచి
మనిషి వచ్చాడా?
పాపం
కోతికెంత అవమానం!

– మసన చెన్నప్ప
సెల్:9885654381

ఆత్మ...ఆత్మానందం

ప్రతి మానవుడు తన జీవితంలో ఒక్కసారైనా ఆత్మ అనే పదాన్ని తప్పక ఉపయోగిస్తాడు, ఉచ్చరిస్తాడు. సాధారణ పరిభాషలో ఆత్మ అంటే మనిషి లోపల ఉండే మనసు, బుద్ధి, చిత్తం అని చెప్పవచ్చు. ప్రతి మతంలోనూ ఆత్మ గురించి ప్రస్తావన ఉంటుంది. అయితే హిందూ మతంలో ఆత్మ అనే తాత్విక భావన చాలా ప్రాముఖ్యత సంతరించుకున్నది. ఆత్మ అనేది, ఒక వ్యక్తి యొక్క ఆధ్యాత్మిక సారాంశం. సామాన్య మానవుని భావనలో ఆత్మ అంటే మనసు, గుండె.

మనలో చాలామందికి ఆత్మ గురించి, దాని స్వభావం గురించి అర్థం తెలుసుకోవడం చాలా కష్టంగానూ సంక్లిష్టంగా ఉంటుంది. అది నారికేళ పాకం వంటిది. జగంలో చాలామంది ఆత్మ ఉందంటారు. మరి కొందరు ఆ ఆత్మే లేదంటారు. అది భౌతిక వాదుల, అభౌతిక వాదుల (ఆస్తికుల నాస్తికుల) సంవాదం పై ఆధారపడి ఉంటుంది. కానీ ఆత్మ అనే భావన తెలుసుకుంటే ఎంతో మానసిక వికాసం, మనోధైర్యం, మనిషికి జీవితం పై రక్తి, భక్తి , ముక్తి కలుగుతుంది అనడంలో ఎలాంటి సందేహము లేదు.

స్థూలంగా చెప్పాలంటే శరీరాలు రెండు రకాలు 1. స్థూల శరీరం అంటే మనం చూస్తున్న, మోస్తున్న శరీరం 2.సూక్ష్మ శరీరం అది మన లోపల అంతర్లీనంగా ఉండేది. అంటే స్థూల శరీరం నశిస్తుంది. సూక్ష్మ శరీరం నశించదు. ఆ నశించని సూక్ష్మ శరీరంలో ఉండే నాశనరహితమైన జీవుడే ఆత్మ అని చెబుతుంటారు.

ఆత్మ అనేది స్వయం అస్తిత్వ సారాన్ని సూచిస్తుంది .అనగా ఆత్మను మనుషులలో ఉండే భగవత్ స్వరూపం లేదా భగవంతుని అంశం అని చెప్పవచ్చు. ఆత్మ రెండు రకాలు 1.జీవాత్మ (అన్ని జీవులలో ఉండేది) 2.పరమాత్మ (ప్రకృతిలో, విశ్వములో నిండి ఉండేది)

ఆత్మ అనేది సంస్కృత పదం. దీనికి సారం, శ్వాస ,వ్యక్తుల స్వీయతత్వం అని అర్థం. అయితే భాషాపరంగా ఆత్మకు అనేక నానార్థాలు గలవు, అవి జీవుడు, బుద్ధి, బ్రహ్మము, మనసు, శరీరం, స్వభావము, గుండె , హృదయం, అంతరంగం, ప్రయత్నం, ధైర్యం మొదలైనవి. అదే అచ్చ తెలుగులో ఆత్మకు ఇచ్చ, ఎడద, ఎద, ఎదపట్టు, గుట్టుపట్టు, తాను , లోతాను, లోపట్టులో ఉనికిపట్టు, ఎదరి అని చెప్పవచ్చు.

> నిజానికి ఆత్మ అనేది అణువు కన్నా సూక్ష్మమైనది. కాబట్టి అది తర్కానికి , వాదోపవాదాలకు అతీతమైనది

ఆత్మ అంటే వ్యక్తి యొక్క నిజమైన స్వయం లేదా స్వీయ ప్రకాశించే స్పృహ, అంతర్గత సారాంశంగా భావించవచ్చు .అయితే హిందూ మతం ప్రకారం ఆత్మ అంటే, శరీరం లేదా మనసు లేదా స్పృహతో సమానం కాదు ,కానీ ఆత్మ వీటన్నింటికీ మించిన అంతర్గతమైన దేవుని అంశం, స్వచ్ఛమైన దైవిక సారాంశం, మార్పులేని, శాశ్వతమైన, అంతర్లీనమైనప్రకాశం. అది వ్యక్తిత్వం ద్వారా ప్రభావితం కాదు. అహంతో ప్రభావితం కాదు. అది చలిస్తుంది, చలించదు. అది ప్రకాశిస్తుంది. ప్రకాశించదు. ఆత్మ నాశనం కానిది. శస్త్రం చేదించలేనిది. అగ్ని దహించలేనిది. నీరు తడపలేనిది. వాయువు ఆర్ప లేనిది. అది నీలో ఉన్న భగవంతుని అంశం. దానికి చావు పుట్టుకలు లేవు. ఆత్మ దేని నుండి ఉత్పన్నం కాదు. కాలేదు. ఆత్మనుండి ఏది పుట్టదు. జన్మరహితమై ఎప్పటికీ శాశ్వతమైనది. ఆత్మనే అంతరాత్మ అని కూడా అనవచ్చు. దీనికి కుల మత వర్గ రూప భేదాలు ఉండవు. ఇది ఒక దివ్య శక్తి. శరీరం నశించినా ఆత్మ అలానే ఉంటుంది.

భారతీయ తత్వశాస్త్రంలో ఆత్మ అనేది ఒక కేంద్ర భావన. ఇది ఆత్మ వ్యక్తిగతంగా నేనే (జీవాత్మ) సర్వోన్నతంగా నేనే (పరమాత్మ). ద్వైత అద్వైత సిద్ధాంతాలకు పునాది ఈ ఆత్మ భావనే. శంకరుని అద్వైతం ప్రకారం, ఆత్మ పరమాత్మ ఒకటే. మధ్వాచార్యుల ద్వైతం ప్రకారం ఆత్మ వేరు, పరమాత్మ వేరు. ఈ శరీరం పుట్టినప్పుడు, ఈ శరీరం పెరిగేటప్పుడు, ఈ శరీరం చనిపోయేటప్పుడు ఏదైతే మార్పు లేకుండా ఒకటిగా శరీరంలో ఉన్నదో అదే ఆత్మ. ఆత్మే నువ్వు.

మరో విధంగా చెప్పాలంటే, ఏదో ఒక నాటికి తప్పక మరణించే, ఈ శరీరం నువ్వు కాదని తెలుసుకొని, ఈ శరీరం శాశ్వతం కాదని, నీ అనుభవములోనికి తెచ్చుకొని, ఈ మాయాలోక భ్రమల నుండి నువ్వు నువ్వుగా బయటకు వచ్చి, ఈ శరీరం నేను అనే భ్రమను తొలగించుకొని, ఆత్మను నేను, అనే భావన కలిగి, ఆత్మ గురించి తెలుసుకోవడమే ఆత్మజ్ఞానం. ఈ ఆత్మ జ్ఞానం పొందిన వ్యక్తికి చిత్, సత్,పరమానందం కలుగుతుంది. ఇక అతనికి, అతని మనసుకు ఎలాంటి ద్వంద భావనలు ఉండవు. అంటే సుఖదుఃఖాలు, బంధాలు అనుబంధాలు, ప్రేమలు, ద్వేషాలు ఏ విషయాలు పట్టవు. ఆలోచనలు రావు. మొదట భిన్నత్వంలో ఏకత్వం, తరువాత ఏకత్వంలో భిన్నత్వం ఆస్వాదిస్తాడు .ఒకసారి అజ్ఞానాన్ని తొలగించుకొని, ఆత్మస్థితి లోనికి ప్రవేశించిన వారు ఆత్మసాక్షాత్కారం పొందుతారు.

మరో విధంగా చెప్పాలంటే, ఆత్మంటే శుద్ధ చైతన్యం .అది అన్ని జీవులలో అంతర్గతంగా ఉండేది. జనన మరణాలకు లోబడి శరీరంలో ఉన్నప్పుడు దానిని జీవాత్మ అంటారు. పరమాత్మ శాశ్వతమై ప్రతి జీవాత్మ హృదయములో సాక్షిగా మరియు బయట విశ్వాన్ని నియంత్రిస్తూ ఉండే అత్యున్నత శక్తి .అదే పరమాత్మ .

నిజానికి ఆత్మ అనేది అణువు కన్నా సూక్ష్మమైనది .కాబట్టి అది తర్కానికి ,వాదోపవాదాలకు అతీతమైనది ,కావున ఆత్మజ్ఞానాన్ని,దాని అనుభూతి సిద్ధించాలంటే, దానికి సద్గురు కటాక్షం కావాలి. అతని ద్వారా , ఉపదేశ రూపంలో ప్రసాదించినప్పుడే, ఆత్మవిద్య అవగతం అవుతుంది .అది అభౌతికమైనది. కనుక సద్గురు మార్గదర్శనం ద్వారా ,ఆధ్యాత్మిక సాధన మార్గం ద్వారా ,ధ్యానించి సుఖదుఃఖాలకు అతీతమైన ఆత్మానుభవ స్థితిని పొందవలెను .

భౌతిక శరీరం వేరు. శరీర హృదయమనే గుహలో జ్యోతి లాగా వెలిగే ఆత్మ వేరు, ఆత్మకు సాధనంగా పనిచేసే పరికరమే భౌతిక శరీరం. అంతేగాని శరీరమే ఆత్మ కాదు. ఈ సత్యాన్ని సద్గురువు ఉపదేశం ద్వారా విని, అర్థం చేసుకోవాలి. అలా సత్య స్వరూపాన్ని బాగా వివేచన చేసి తెలుసుకోవాలి. శరీరం నుండి విడదీసి ఆత్మను తెలుసుకోవాలి. ధర్మాధర్మాలు, కార్య కారణాలు, భూత భవిష్యత్తు కాలస్వరూపాలు మొదలగు అన్నిటికన్నా అతీతమైనది ఆత్మ తత్వం అని గ్రహించాలి.

ఆత్మ అన్ని జీవుల శరీరాలలో ఉంటుంది . నశించిపోయే వస్తువులన్నింటిలోనూ ఉంటుంది. ఆత్మ సర్వత్రా నుండి ఉన్నది. సత్యమార్గం లో బుద్ధి వికాసం కలిగి ఉన్నవారు, ఈ ఆత్మతత్వం తెలుసుకొని బంధ విముక్తుల వుతారు.

> జీవుడు అనేకమైన కర్మలు చేస్తాడు. అందులో కొన్ని మంచి కర్మలు కావచ్చు.

వేద వేదాంగాలు ,అనేక శాస్త్రాలు, పెక్కు పురాణాలు చదివిన పండితులైన, మేధావులైన, వాళ్లు వారి ప్రతిభ కారణంగా ఆత్మజ్ఞా నాన్ని పొందలేరు. ఎట్టి పాండిత్యం ఏమీ లేకున్నా, ఎవడు ఆత్మతత్వం కోసం తపిస్తాడో, సద్గురు బోధనలచే అంతర్ముఖుడై, ఆత్మ శోధన చేస్తారో వారు మాత్రమే ఆత్మజ్ఞానాన్ని పొందుతారు.

చెడు పనులు చేసేవారు, దుష్ట ప్రవర్తన గలిగే వారు, ఇంద్రియాల మీద అదుపు లేని వారు, కోర్కెలను అదుపు చేసుకోలేని వారు, మనసు ప్రశాంతత లేని వారు, అహాన్ని, ఈర్ష్య చంపుకోలేనివారు, ఆత్మసాక్షాత్కారాన్ని పొందలేరు.

ఆత్మసాక్షి అంటే మనస్సాక్షి అని అర్థం కాదు. శరీరం కంటే భిన్నమై శాశ్వతమైన నేననే భావన. అదే ఆత్మ అని తెలుసుకున్నప్పుడు, ఆత్మ జ్ఞానము అనగా మోక్షము పొందే మార్గము, పరమాత్మను తెలుసుకొనే తెలివిని పొందుతారు .దానినే ఆత్మజ్ఞానం అని అంటారు.

జీవించి ఉన్నంత కాలము నాది, నా వాళ్లు, అనే స్వార్థ చింతనతో అరిషడ్ వర్గాలకు బానిసలై, గర్వాతిశయంతో మిడిచిపడేవారు, ఆస్తులు అంతస్తులు, భూములు భవనాలు, సంపదలు, కీర్తి, అధికారం, కామ వాంఛల వెంట పడి జీవితం సాగిస్తున్నవారు. విద్యావంతులమని, పండితులమని, శాస్త్ర వాదోపవాదాలతో బ్రతుకుతూ, పేరు ప్రఖ్యాతల కోసం వెంపర్లాడేవారు.

ఈ శరీరం ఈ సంపదలు, బాంధవ్యాలు, శాశ్వతాలని భావిస్తూ, ఇవి అశాశ్వితాలని తెలుసుకోలేనివారు, వారి హృదయములో ఉన్న ఆత్మ గురించి ఎప్పటికీ తెలుసుకోలేరు. వారు జనన మరణ చక్రంలో పడి, మరలా మరలా పుడుతూ గిడుతూ కొట్టుకుపోతుంటారు. అలాంటి వాళ్లకు ఆత్మజ్ఞానం అనేది చాలా కష్టం. ఈ ఆత్మ శాశ్వతమని, దానిని ధ్యానించినప్పుడే, శాశ్వతత్వాన్ని, ముక్తిని పొందుతామని తెలుసుకోలేరు. మృత్యువు నుండి తప్పించుకోలేరు. ఈ విషయాలను ఉపనిషత్తులలో తెలియజేశారు.

హృదయమనే గుహలో వెలిగే ఆత్మజ్యోతిని చూడటం అందరికీ సాధ్యం కాదని, ఓంకార మంత్ర జపంతో అంతర్ముఖులై , ధ్యానముఖులై, ఆత్మ తత్వాన్ని తెలుసుకోవడానికి సద్గురువు ఉపదేశంతో సాధన చేసే వారికి, ఈ ఆత్మజ్ఞానం కలుగుతుంది అని ఉపనిషత్తులు వెల్లడించాయి.

ఆత్మ జ్ఞానాన్ని పొందడానికి మౌనం అనేది మరొక పద్ధతి. మౌనం కూడా బ్రహ్మచర్యంతో సమానమే. మౌనం అనే సాధనాన్ని ఆలంబనగా చేసుకొని, సాధకుడు ఆత్మజ్ఞానం పొందుతాడు. ధ్యాన మార్గం గుండా ఆత్మానుభూతిని పొందుతాడు. మౌనం అంటే మాట్లాడకుండా ఉండడం. మాట్లాడకుండా మౌనం పాటించడం అంటే, మామూలు సంజ్ఞలతో మాట్లాడకుండా, భావాలను తెలియజేయడం కాదు.

మనసులోనికి ఎలాంటి ఆలోచనలు ప్రవేశించకుండా తురీయ స్థితిలోకి మనసు కరిగిపోయి, కేవలం పరమాత్మ ధ్యానములోనే లీనమైపోవడమే అసలైన మౌనం. ఇదే ఆత్మ సాక్షాత్కార్యాన్ని కలిగించే మార్గం.

బుద్ధుడు ఆత్మ పరమాత్మను నిరాకరించాడు. వేద ప్రామాణ్యాన్ని ఖండించాడు. వర్ణ వ్యవస్థను త్రోసిపుచ్చాడు. అయితే జైన మతం జైన సాకార ఆత్మ భావనే గాక, అనేకాత్మవాదాన్ని తెలియజేసింది. మనుషులకే గాక, జంతువులకు, చివరకు రాళ్ళు రప్పలకు కూడా ఆత్మ ఉంటుందనిజైన మతం విశ్వసిస్తుంది.

లోకాయతులు, చార్వాకులు మొదలగు నాస్తికులు ఆత్మను విశ్వసించరు. వారు ఉన్నదొకటే శరీరము, మరణించిన తర్వాత అది పూర్తిగా కాలి శరీరము మొత్తము బూడిద అయిపోతుంది. గాలిలో మట్టిలో కలిసిపోతుంది. అంతేగాని అక్కడ ఆత్మ అంటూ ఏదీ ఉండదని వారి భావన.

ఆత్మను అనేక విధాలుగా శంకరాచార్యులు వర్ణించారు. వారు ఆత్మ గురించి, ఆత్మ స్వరూపాన్ని గురించి ఈ విధంగా తెలియజేశారు.

ఉపనిషత్తులు ఆత్మను అనేక విధాలుగా వర్ణించాయి. వ్యవహారిక అనుభవంలో అంతర్గతంగా ఉన్న సత్యాన్ని అన్వేషించి తెలియచెప్పేదే ఆధ్యాత్మిక విద్య. కంటికి కనిపించే ఈ సమస్తమైన భౌతిక ప్రపంచానికి ఆధార భూతమైనది ఏమిటి ?ఈ ప్రశ్నను అన్ని దర్శనాలు చర్చించాయి. కానీ శంకరుడు చెప్పిన సమాధానం మాత్రం విశేషంగా గోచరిస్తుంది. మన ఇంద్రియాలు మనలను మోసం చేయవచ్చు, మన స్మృతి జ్ఞానంలో లోపం ఉండవచ్చు .

భవిష్యత్తు విషయాలు మన ఊహాగానాలు కావచ్చు. కానీ వీటన్నింటినీ మించి ఏదో ఒక అంతర్గతమైన శక్తి ఉన్నట్లు మనకు తోస్తుంది. ఆ శక్తియే, ఆత్మ, పరమాత్మ. ఆత్మ ఉనికిని ప్రత్యేకించి రుజువు చేయనక్కరలేదు.

ఆత్మ స్వయం ప్రకాశం కలది. బుద్ధికి ,మనసుకు ఇంద్రియాలకు, ఆత్మ ఒక సంధాతగా ఉంటుంది. వాటి ద్వారా ఆత్మను తెలుసుకోలేము . తర్కం ద్వారా ఆత్మను గురించి తెలుసుకోలేము. అయితే మనకు లభించే జ్ఞానం ఆత్మ స్వరూపమే..అంటే జ్ఞానం, ఆత్మ రెండు భిన్నం కావు .. ఆ రెండు ఒకటే. జ్ఞాన స్వరూపమే ఆత్మయే జ్ఞాన స్వరూపం. ఆత్మతో సంబంధంలేని జ్ఞానం కానీ, అనుభవం కానీ ఉండవు. ఆత్మభావానికి ఆత్మయే విషయమవుతుంది. ఆత్మ స్వయంగా విదితమ వుతుంది. ఆత్మను గురించి ఏ ప్రమాణం ద్వారానూ తెలుసుకోలేము. అన్ని ప్రమాణాలకు ఆత్మయే ఆధారం. అన్ని ప్రమాణాలు వాటి సుసం గత్వానికి ఆత్మను ఆశ్రయించి ఉంటాయి. ఆత్మ ఒక సాధ్య వస్తువు కాదు. అది సిద్ధ వస్తువు .అది ఎప్పుడూ ఉన్నది. దాని గురించి తెలుసుకోవడమే ఆధ్యాత్మిక విద్య అవుతుంది.

శంకరుని దృష్టిలో అహం ప్రత్యయ విషయరూపమైన కర్తకు, ఆత్మ భిన్నంగా ఉంటుంది. అది సర్వసాక్షి. అది ఏకంగానూ ,అద్వితీయంగానూ ,అన్నింటిలోనూ సమానంగా ఉంటుంది .ఆత్మ లేదని ఎవరైతే చెబుతారో వారి స్వరూపమే ఆత్మ. అందువల్ల దానిని ఎవరు లేదని చెప్పలేరు. కనుక ఎవరైనా మరణిస్తే శరీరం నశించిందని భావించాలి కానీ. ఆత్మ నశించిందని చెప్పడానికి వీలు లేదు. జనన మరణాలు ఆత్మ ఉపాధులు. అవి ఆత్మ స్వరూపాలు కావు.

జ్ఞానం ఆత్మకు ఆగంతుక ధర్మమని కొందరన్నారు. అంటే ఆత్మలో జ్ఞానం వస్తూ పోతూ ఉంటుంది. కానీ శుద్ధ జ్ఞానమే ఆత్మ స్వరూపమని శంకరులు చెప్పారు. నిద్ర మొదలైన అవస్థలలో కూడా ఆత్మ, జ్ఞాన స్వరూపమే .మాయా మోహితమైన ఈ ప్రపంచంలో ఆత్మ ఉన్నంతకాలం దాన్ని జీవుడని పిలుస్తారు. బుద్ధికి వర్తించే లక్షణాలన్నీ జీవునికి వర్తిస్తాయి. అహంకార మమకారాలు ,రాగద్వేషాలు, సుఖదుఃఖాలు, మొదలైన గుణాలన్నీ జీవి సంసారంలో ఉన్నంతకాలం ఉంటాయి. అయితే అవి ఆత్మకు ఎంత మాత్రం వర్తించవు. ఆత్మ తన స్వరూపాన్ని గుర్తించినప్పుడు, జీవి ప్రపంచం ....అంతా దానికి మిథ్యగా గోచరిస్తాయి. కానీ అంతవరకు అన్ని యధార్థమే.

ఆత్మ స్వయం ప్రకాశమని, స్వయం సిద్ధమని, శుద్ధ జ్ఞాన స్వరూపమని, చావుపుట్టుకలు దానికి లేవని చెప్పాము. జీవుడు అనేకమైన కర్మలు చేస్తాడు. అందులో కొన్ని మంచి కర్మలు కావచ్చు. కొన్ని చెడు కర్మలు కావచ్చు. అవిద్యా ప్రభావం వలన కర్తృత్వం.. భోక్తృత్రుత్వం ఆపాదించబడ్డాయే కానీ, యదార్థ దృష్టితో చూస్తే, ఆత్మకు కర్త భోక్త అనేవి అంటవు. నిత్యం మనకు కనిపించే కొన్ని సాధారణ అంశాల సహాయంతో ఈ విషయాన్ని శంకరుడు వివరించారు. ఉదాహరణకు ఒక వడ్రంగి ఉన్నాడనుకుందాం. ఆయన శ్రమించేటప్పుడు ఉలి, కత్తి , రంపం, బాడిస మొదలైన పనిముట్లతో తన పనిని నిర్వహిస్తాడు. కానీ పని అయిపోయిన వెంటనే ,వాటిని ప్రక్కన పెడతాడు. అంటే అతని విశ్రాంతి సమయంలో ఆ పనిముట్లకు, ఆయనకు ఏమీ సంబంధం లేదు. అదే విధంగా ఆత్మ, శరీరం, బుద్ధి, అంతకరణం, మనసు ఇంద్రియాలు అనే పనిముట్లతో జాగ్రదావస్థలో పనిచేస్తుంది. దాని అసలు స్వరూపంలో వీటికి ఆత్మకు ఏ విధమైన సంబంధం ఉండదు.

ఆత్మ గురించి వేదాలలో ఉన్న కొన్ని వాక్యాలను చూద్దాం

1. ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ.... చైతన్య స్వరూపమే నేను .సత్య స్వరూపమే బ్రహ్మ.
2. అహం బ్రహ్మోస్మి.... నేనే బ్రహ్మను

> ఉపనిషత్తులు ఆత్మను అనేక విధాలుగా వర్ణించాయి. వ్యవహారిక అనుభవంలో అంతర్గతంగా ఉన్న సత్యాన్ని అన్వేషించి తెలియచెప్పేదే ఆధ్యాత్మిక విద్య.

3. తత్వమసి... అది నేనే ,పరమాణు రూపంలో ఉన్న జీవం నేనే.
4. అయం ఆత్మా బ్రహ్మ... బ్రహ్మ స్వరూపమే ఆత్మ స్వరూపం.. నిర్గుణ నిరంజన నిరాకార స్వయంప్రకాశ ఆత్మే బ్రహ్మ.

ఆత్మజ్ఞానం పొందిన సత్పురుషుని మానసిక స్థితి ఎలా ఉంటుందో ఒకసారి చూద్దాం.

ఆత్మజ్ఞానం పొందినప్పుడు దశలవారీగా మానవునికి అనుభవం వస్తుంది.

నీది ..నేను ..నీవు ..అనేస్వపర బేధభావంతో నిండి ఉన్న మనసు ఆత్మయే సర్వస్వం అనే భావనను అనుభవంలోనికి తెచ్చుకుంటాడు సాధకుడు. ఈ దశలో సాధకుడు స్వపర బేధాలను విస్మరిస్తాడు. నానాత్మకంగానూ, భిన్నత్వంగాను, అనేకాత్మకంగానూ గోచరించే ఈ సమస్తమైన వస్తు ప్రపంచాన్ని ,భావ ప్రపంచంలో ఏకత్వమైన రూపంలో చూడడానికై సాధకుడు ప్రయత్నిస్తాడు.

ఎప్పుడైతే అతని మనోఫలకం మీద నానాత్వ స్వరూపం సమసిపోయి , ఏకత్వ స్వరూపం ప్రతిబింబిస్తుందో అప్పుడు ఆయనకు స్వపర బేధాలు గోచరించవు.

ఏకతను ,ఐక్యతను ,సమతను మాత్రమే చూస్తాడు. ఈ ఐక్యత, సమతా దృక్పథంలో నుంచి ఏకత ను మాత్రమే చూస్తాడు .దాన్ని కూడా అధికమించిపోయి చూస్తే చూడడానికి, వినడానికి ,తాకడానికి కదలడానికి, చేయడానికి అంటూ ఏమీ లేని స్థితికి మానసికంగా సాధకుడు ఎదుగుతాడు.

'ఆ దశలను ఇప్పుడు చూద్దాం'

సాధకుని మొదటి దశ.
(అనేకత్వం, నానాత్వం , పశ్యతిః)
అనేకత్వాన్ని భిన్నత్వాన్ని నానాత్వాన్ని సాధకుడు చూస్తాడు
రెండవ దశ.
(నానాత్వం నపస్యతి)
నానాత్వాన్ని భిన్నత్వాన్ని చూడడు
మూడో దశ
(సమతాం పశ్యతి)
సమానత్వాన్ని సాధకుడు చూస్తాడు
నాలుగో దశ
(సమం పశ్యతి,)
అన్ని సమానమనే దృష్టి ఏర్పడి స్థిరంగా ఉంటుంది

> ఆత్మ స్వయం ప్రకాశం కలది. బుద్ధికి ,మనసుకు ఇంద్రియాలకు, ఆత్మ ఒక సంధాతగా ఉంటుంది. వాటి ద్వారా ఆత్మను తెలుసుకోలేము . తర్కం ద్వారా ఆత్మను గురించి తెలుసుకోలేము. అయితే మనకు లభించే జ్ఞానం ఆత్మ స్వరూపమే..అంటే జ్ఞానం, ఆత్మ రెండు భిన్నం కావు .. ఆ రెండు ఒకటే. జ్ఞాన స్వరూపమే ఆత్మయే జ్ఞాన స్వరూపం.

ఐదో దశ
(ఏకం పశ్యతి)
ఒక్కటే చూస్తాడు (బ్రహ్మ దర్శనం అవుతుంది)
ఆరోదశ
(నపశ్యతి,)
చూడడానికంటూ ఆయనకు ఏమీ ఉండవు (చుట్టూరా అన్ని ఉంటాయి)

'ఆత్మ గురించి కొన్ని విషయాలు'

ఆత్మ గురించి తెలియజేసేదే ఆధ్యాత్మికత
ఆత్మ నిరాకారం, నిరంజనం, నిర్గుణం
ఆత్మ స్థూల జగత్తుకు, విశ్వమంతటికి ఆధారం
ఆత్మ ఉన్నది అనడానికి ఎటువంటి ఆధారం లేదు
ఆత్మ లేదు అని వ్యతిరేకించలేం.....త్రోచిపుచ్చలేం
ఆత్మ సర్వత్రా, అంతటా , అన్నిటా వ్యాపించి ఉంటుంది
ఆత్మకు ఎటువంటి ఆధారం ఉండదు
ఆత్మను గురించి తెలుసుకోవడమే జీవిత పరమార్థం
ఆత్మ అనేది సృష్టికర్త ....సృష్టి అంతటికి మూలం
ఆత్మ అనేది అనాత్మ అంతటా వ్యాపించి ఉంటుంది
ఆత్మ గురించి అవగాహన లేకపోతే జీవితం వ్యర్థం
ఆత్మను స్రుజించలేం, దహించలేం, విభజించలేం
ఆత్మ విశ్వంలో అత్యంత ఎక్కువగా వ్యాపించి ఉంటుంది
ఆత్మ అనేది అత్యంత సూక్ష్మాతి సూక్ష్మమై ఉంటుంది
ఆత్మ అంటే భగవంతుడు శుద్ధ చైతన్యం లేక పరబ్రహ్మం
ఆత్మ అనంతం, సర్వస్వం మరియు పరిపూర్ణం
ఆత్మకు సంబంధించిన దానిని ఆధ్యాత్మిక శాస్త్రం అంటారు
ఆత్మ నిశ్చలమైతే పరమాత్మ కూడా నిశ్చలమవుతుంది
ఆత్మకు అన్నీ తెలుసు, కానీ దాని గురించి ఎవరికీ ఏమీ తెలియదు
ఆత్మ అందరినీ చూస్తుంది.... దానిని ఎవ్వరూ చూడలేరు
ఆత్మ స్థితికి చేరితేనే ఆత్మానుభూతి కలుగుతుంది
ఆత్మ నుండి అనాత్మ ఆవిర్భవించి తిరిగి ఆత్మలోనికి కలిసిపోతుంది
ఆత్మ నుండి అనాత్మను వేరు చేయడం సాధ్యం కాదు
ఆత్మ లేనిదే విశ్వానికి ఎటువంటి ఉనికి ఉండదు
ఆత్మస్థితికి చేరితేనే అది అనుభవం లోనికి వస్తుంది
ఆత్మకు ఎటువంటి సమాచారం ఉండదు
ఆత్మ ఘనీభవనం చెందితే ప్రాణశక్తి ఏర్పడుతుంది
ఆత్మ అనేది ఒక జీవికే పరిమితమైతే అది "జీవాత్మ" అవుతుంది
ఆత్మ అనేది విశ్వమంతా వ్యాపించినట్లయితే అది" పరమాత్మ" అవుతుంది
ఆత్మను సాక్షాత్కారం గావించుకోవడం బహు కష్టతరం
ఆత్మను ఎక్కడ వెతకవలసిన అవసరం ఉండదు, అది నీలోనే ఉన్నది
ఆత్మ ఒకవైపు సంకల్పంగా మరొకవైపు పదార్థంగా మారుతుంది
ఆత్మకు ఆధారం లేకపోయినా అత్యంత శక్తివంతంగా ఉంటుంది
ఆత్మ అనేది అందరి అంతరంగంలోనే ఉంటుంది
ఆత్మ అనాత్మగా మారనంతవరకు స్వచ్ఛంగా ఉంటుంది
ఆత్మ లేనిది జీవకోటికి ఎటువంటి ఉనికి ఉండదు
ఆత్మను అనుభవంలోనికి పొందిన వారే "సిద్ధ పురుషులు"
ఆత్మను బహిర్గతం చేసినవారే "ఋషిపుంగవులు"
ఆత్మ దృష్టికి చేరిన వారే ఆత్మను అనుభవించగలుగుతారు
ఆత్మను కూడా దాటి వెళ్ళగలిగితేనే ఆత్మస్థితికి చేరుతాం
ఆత్మను అనుభవించడమే గాని నిరూపించడం సాధ్యం కాదు
ఆత్మను ఎరిగిన వారికి సర్వము అవగాహన అవుతుంది
ఆత్మను బహిర్గతం చేయగలిగింది మానవుడు మాత్రమే
ఆత్మ అంతరంగంలోనే ఉన్నది అని తెలుసుకోవడమే "అంతర్ముఖం"
ఆత్మ విద్యలో ఆరితేరితే జీవితం ఆనందమయం అవుతుంది
ఆత్మను "క్షేత్రజ్ఞుడు " అనుకుంటే అనాత్మ అంతా " క్షేత్రం" అవుతుంది
ఆత్మ అనాత్మలను కలిపి చూడగలగడమే పరిపూర్ణత్వం
ఆత్మ కోసం అన్వేషణ చేయడమే అజ్ఞానం ,అపరిపక్వత
ఆత్మలో అనాత్మ ఉండదు కానీ ఆత్మ అనాత్మలో ఉంటుంది
ఆత్మను అనాత్మ నుండి వేరు చేయడమే ద్వైత్వమవుతుంది
ఆత్మ దేహమంతట పైనుండి క్రిందికి వ్యాపించి ఉంటుంది
ఆత్మస్థితికి చేరిన వారే పరమానందాన్ని పొందగలుగుతారు
ఆత్మ మినహా విశ్వములో మరొకటి లేనేలేదు
ఆత్మ స్థితి నుండి విశ్వాన్ని దర్శిస్తే ఆత్మదర్శనమవుతుంది
ఆత్మ ఘనీభవనం చెంది భౌతిక జగత్తుగా రూపాంతరం చెందుతుంది
ఆత్మను అంతరంగంలోని గుర్తించగలిగితే సంస్కారం శుద్ధి జరుగుతుంది
ఆత్మ అంతటా ఉన్నందువలన ప్రత్యేకంగా వెతకడం అజ్ఞానమే
ఆత్మను అంతట గుర్తించిన ప్రతి వ్యక్తి పరిపూర్ణుడవుతాడు
ఆత్మను బయట వెతికే వారంతా పరధ్యానాన్ని పెంచుకుంటారు
ఆత్మయే విశ్వం అనుకుంటే ఇక సాధన ముగిసినట్లే
ఆత్మ అనేది భాషకు అందదు. వర్ణనకు సాధ్యం కాదు
... సర్వేజనా సుఖినోభవంతు..
ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః

-రాఘవ మాస్టారు కేదారి
6362973252

కవితార్చన

అడ్మిన్: డా॥రాధాకుసుమ
సెల్:99892 41319

“కుసుమ ధర్మన్న కళా పీఠం” సంస్థ ప్రతిరోజు కవిత్వ రచన చేయిస్తుంది. అందులో ముఖ్యమైన కొన్ని కవితలను నేటినిజం పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా అందిస్తున్నాం..
-సంపాదకులు

నాకు ..సమాజానికి దిక్సూచి.

కవిత్వం అనంతము , సముద్రం లాంటిది.
నాలో కవితా ప్రవాహమై పొంగి పొర లెను.
కవిత్వం ఒక రసవిద్య.. నాలో తెచ్చుకున్నంత జ్ఞానాన్ని ఇచ్చే.
నా అంతరంగాన, జ్యోతుల్ని వెలిగించె.
నాలో బావోద్వేపనలు కలిగించి, హృదయాన్ని మదించి కవితే విరబూస్తుంది.
ఎన్నో విషయాలు ఎన్నెన్నో భావాలు రేకెత్తిస్తూ..
నాకు,సందేశాలను అందిస్తుంది కవిత్వం.
కొనీగ్రొత్త రచనలకు, పూతమిస్తుంది నాలో.
నా,మనసు ఆహ్లాదంగా ప్రశాంతంగా ఉంచుతుంది కవిత్వం
చీకట్లను చీల్చుతూ, వెలుగునునాలో ప్రసరించేటట్లు చేస్తుంది.
అరాచకాలు చూడలేక, నాలో బగ్గుమన్న హృదయం కవిత్వమై..
నిగ్గదీసి అడుగుతుంది ఈ సమాజాన్ని.

-ఎమ్ వీర వెంకటరెడ్డి
+91 63015 91542

అక్షర కానుక

అక్షర కానుక అందమైన బాలిక కవిత్వం ..
మదిలోని భావాలను తొలిచే రూపాలు కవిత్వం...
చూపుకు చిక్కిన దృశ్యం
మనసు చెక్కిన శిల్పం కవిత్వం..
స్వార్థం ఎరుగని బంధం
సంస్కారం నిండిన అక్షరం కవిత్వం...
కన్నీళ్లు తుడిచే వస్త్రం
గుండె భారాన్ని దించే బలగం కవిత్వం....
మనో వేదనకు మందు
మానసిక వికాస కేంద్రం కవిత్వం...
సమాజ స్థితి గతులను
ఎత్తి చూపే ఆయుధం కవిత్వం..
అక్షర వేదికలో అందమైన కానుక కవిత్వం..
బతుకు బాట చూపే అక్షరం
ఆలోచనల ప్రేరణ కవిత్వం..
ఎదురు మాట చెప్పలేని అక్షరం
అమ్మవలె ఓదార్చేది కవిత్వం...
పుస్తకానికికి పురుడు పోసి
తోడై నీడై పిలవగానే పలుకుంతునీది కవిత్వం....
మూగ మనసుతో ముచ్చట పెడుతుంది
ఒంటరితో జతగా ఉంటుంది అందరిలో
ప్రత్యేక గుర్తింపు ఇచ్చిన కవిత్వం అంటే
నాకు ఎంతో ఇష్టం .....

-పొన్నాల ధనమ్మ
+91 92460 61993

పర్యావరణానికో మొక్క నాటుదాం

ప్రకృతితో కలిసి జీవించిన రోజులే రోజులు!
మానవుడు మనసారా ప్రకృతిని దర్శించి.. సజీవ చైతన్యానుభూతిని పొందాలి !
ఈశ్వర కల్పిత ఈ మహా జగత్తులో మనిషి దేహం పంచభూతాత్మకం..
ప్రకృతి మాతకు హరిత వస్త్రాలు తొడగాలి..
మానవ తప్పిదాలతో
మనిషి స్వయంకృతాపరాధముతో జీవావరణ రక్షణకి దూరమై జీవితాన్ని దుర్భరం చేసుకుంటున్నాడు..
ప్రకృతి రాశీభూత సౌందర్య విభవాన్ని సంపూర్ణంగా దర్శించాలి !
ఆనందమయ దివ్య జీవితానికి పర్యావరణ వ్యవస్థను పురుద్ధరించాలి !
తన వంతు కర్తవ్యంగా మొక్కలు నాటాలి!
మొక్క మన ఆత్మబంధువు!
మొక్క మన గుండె చప్పుడు!
మొక్క మన మనుగడకు తోడు !
మొక్క ప్రాణవాయువును అందించి సజీవ చైతన్య అనుభూతులను పంచుతుంది!
మొక్క ప్రకృతి సహజత్వానికి మార్గదర్శి!
మొక్క సమస్త ప్రకృతి సంరంభాన్ని రాశీభూత సౌందర్యాన్ని మన కనుల ముందు సాక్షాత్కరింపజేస్తుంది..
మొక్క తరగని ఇంధనం!
మొక్క వాయువును పంచి.. ఆయువును పెంచుతుంది!!
జీవావరణ రక్షణకు
కాలుష్య నివారణకు పర్యావరణ వ్యవస్థ
పునరుద్ధరణకు మొక్కలు నాటడం మన సామాజిక బాధ్యత!
అందుకు పర్యావరణానికో మొక్క నాటుదాం!

-దుబ్బా భాస్కరరావు
+ 94902 90045

విద్య అవస్థ

విన్నది కఠోర వాస్తవం,
నేటి విద్యా వ్యవస్థ విద్యార్థుల అవస్థకు నిజరూపం.
నేటి చదువులు తల్లిదండ్రుల
భావ దారిద్ర్యానికి వాస్తవ రూపం.
భావితరాల పునాదులనే కలలపై నిర్మిస్తున్న
ఊహాతీత భవనం.
విద్యాసంస్థలు నిర్మిస్తున్నారు తల్లిదండ్రుల కష్టార్జితంతో
భూకంపతాకిడికి తట్టుకునే సౌధం.
బాల్యాన్ని బంధీఖానా చేస్తూ,
స్వేచ్ఛను అదః పాతాళానికి అదిమేస్తూ,
చదువుల పేరుతో భుజాలపై
మోయలేని చదవలేని భారం ఉంచుతూ,
ఇష్టాఇష్టాలతో సంబంధం లేని చదువులను రుద్దుతూ,
ర్యాంకులే జీవిత పరమార్ధంగా అనుకుంటూ,
కష్టార్జితం త్యాగం చేస్తూ,
"మా""నా “అనే బంధంతో బందీలౌతూ,
మానసిక సంఘర్షణతో నలిగిపోతూ,
పిల్లలను బాగా చదివిస్తున్నామని భావిస్తూ,
డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, మాత్రమే మనుషులని అనుకుంటూ,
పిల్లల కన్నా ,తల్లిదండ్రులే ఎక్కువ కలలు కంటూ,
అర్థం కాని వాస్తవాన్ని వాస్తవంగా భావిస్తూ,
భావిభారత పిల్లల తల్లిదండ్రులారా మేల్కొనండి,
పిల్లల బంగారు భవితను మీ కలలతో బంధించకండి.
"మనుషులుగా పెంచండి.”

-వేము విజయ్ కుమార్.
949 134 0431.

నేనో కవిని అనే సంతృప్తి కోసం..

కవితార్చన కోసమే ఈ
దేహము ఊపిరి పోసుకుంది..
కవిత్వమంటే ఎందు కంత ఇష్టమంటే ఏమని వర్ణించను...!.
చదివింది పది, భావ వ్యక్తీకరణ భావజాలం
నాలో బావిలో ఊట వలె వస్తుండగా,
తెలంగాణా పోరాటంలో పాటలు విని,కవిత్వమంటే
తెలియని వయసులో సినిమా పాటలు కూడా
విని నేను రాయాలని
నా మనసులో కుతూహలం రేపింది..!.
చదువే పూర్తిగా రాని ఏటా
ఏదో ఊహల్లో తేలిపోయేలా పదాలు
రాస్తే,అది చూసి పోలీసు
వారు అరెస్టు చేస్తారని
మదిలోనే దాచుకున్నా ను
కవిత్వమనే విషం..!.
అదే సమయంలో నాకు
కాబోయే భార్యపై రాసి
చూపిస్తే, ఫలితం చెంప పై దెబ్బలు,
ఆ దెబ్బకు
నా కవిత్వం అటు కెక్కింది...
తిరిగి,నా ఉద్యోగ పదవి
విరమణ తరువాత నీవు
ఊరికే ఉంటే పిచ్చి లేస్తుంది,ఆ నాడు నాపై
రాసిన గుర్తు చేస్తుకొని
రాయి అంటే,రాతకు మళ్ళీ బీజం పడింది...!.
కవిత్వమంటే ఎందుకు
ఇష్టమనేది నాలో ఊహల్లో తేలిపోయేలా
పదభావాల విన్యాసాలతో
ఓ చక్కని రుచికరమైన రూపం ఇస్తే
అదే కవిత్వ
మని తెలిసింది..! కానీ
అందరికి తృప్తి నిచ్చే
కవితలు రాయక పోయిన
నాకైతే హుషారుగా హాయి నిస్తాయి.!

-గుండు కోటేశ్వరరావు
+ 98499 92431

సెల్ కూడా పంజరమే

ఎగిరే పక్షి అయ్యింది బందీ...
ఎగరలేని మనిషీ అయ్యాడు బందీ...
పక్షి కేమి తెలుసు తను పంజరం లో ఉ న్నానని...
బ్రతుకు తెరువు కోసం
తనను వాడుకుంటున్నారని...
చదువు కోవాల్సిన వయసు...
సెల్ కు బందీ అవుతోందని తెలుసు...
అయినా మనుషులకు దూరంగా....
మమతలు లేని మెషిన్ లకు బందీగా...
దూరపు బంధాల ఉచ్చులతో...
అంతర్జాల మాయకు మైమరచిపోతూ...
బలి అవుతున్న బాల్యమా...
స్వేచ్ఛ కోరుకో సెల్ నుంచి దూరంగా...
తాను బందీ అని తెలిసినా...
పోరాడుతుంది పక్షి పంజరం వదలాలని...
దూరమెంతో ఉన్నా దగ్గరే అనుకుంటూ...
బాల్యాన్ని ఒంటరిగా గడుపుతుంటే...
చూస్తోంది నిన్ను చిలుక వింతగా...
నీకంటే నేనే నయమంటూ కొత్తగా...

-షామీర్ జానకీదేవి
+91 93946 11037

విడువని వ్యసనం

సామాజిక మాధ్యము,
నిత్యం సేవించే మద్యము,
రెండూ విడువని వ్యసనాలే !
విప్ప సారా తాగినంక వచ్చే మైకాలే !
జగమంతా సెల్లు మయమే
జనులంతా సొల్లు మయమే.
ఇప్పుడు అంతా ఇన్స్టాంట్ యుగమే...
ఇన్స్టాగ్రాము కాలమే..
ప్రతి ఒక్కరి చేతిలో సెల్లు
అత్మీయ బంధాలకు చెల్లు
ప్రేమానురాగాలు నిల్లు.
ఫేస్బుక్లో అగుపడు ఫేసులన్నీ ఆవాస్తవాలే
ఎందుకంటే అక్కడ ఉండేవన్నీ ఫేక్ అకౌంట్ లే!.
ప్రముఖులు పడేస్తే ఏదో మేత,
పరుగున పట్టుకొచ్చే ట్విట్టర్ పిట్ట,
ఈమెయిల్లలో బ్లాక్ మెయిల్లమోత,
జపియస్ ని నమ్ముకుంటే అయ్యేను నరకానికి బాట,
మంచి శ్రేయోభిలాషి అయినా!
పెట్టిన పోస్ట్ కు లైక్ కొట్టకపోతే శత్రువే!
కన్నింగు కంత్రి గాడైనా!
కామెంట్ ఏదో పెట్టేస్తే.. మిత్రువే!
అరచేతిలో అంతర్జాలం అగుపిస్తోంది అంతర్జాతీయం,
ఆన్లైన్ బెట్టింగుల యాప్ లా యావలో అవుతోంది యువత అంతం
ఇందులో హితం ఉన్నది,
అహితం ఉన్నది, ఏది నీకు
కావాలో నిన్నే నిర్ణయించుకోమంటున్నది.

-శ్రీ హరిప్రసాద్,
చరవాణి: 9703479099.

కల్మషంలేని అమ్మ ప్రేమ

అమ్మ తన గర్భాలయంలో
బిడ్డను తొమ్మిది నెలలు మోసి ప్రసవించి
ఈ లోకానికి పరిచయం చేసిన ఆ తల్లి.!!
తన బిడ్డ
ముగైన చెవిటైన
గుడ్డైన కుంటైన
నల్లగున్న తెల్లగున్న
అవిటైన పిచ్చోడైన
ఎలా ఉన్నా..!!?
నా కొడుకు రాజుల
ఉన్నడని
నా కూతురు రాణిలా
ఉన్నదని సంబరపడి
సంతోషపడి మురిసిపోయి ప్రేమించి
ముద్దాడేది..!!
ఈ అవనిలో ఏకైక
వ్యక్తి అమ్మ...!!
ఆ తల్లి ప్రేమను
ఈ భూలోకంలో
ఏ అశ్వర్యముతో కొనలేము..!!
ఏ కొలమానంతో కొలవలేము..!!
ఎవరి ప్రేమతో పోల్చలేము..!!
అలాంటి కల్మషం
లేని కన్నతల్లి ప్రేమను
పొందిన మనం...!!
ఆ తల్లికి బిడ్డలుగా మనం చేసే చిన్నపని...!!
వృద్ధాశ్రమం వెళ్లనివ్వకుండా..!!
బజార్లో బిక్షాటన చేయకుండా...!!
అనారోగ్యంలో
ఉన్నప్పుడు ...!!
వృద్ధాప్యంలో ఉన్నప్పుడు...!!
దగ్గరుండి బాగోగులు చూసుకోవడమే
అమ్మకు మనమిచ్చే గొప్పబహుమానం.
మన ఈ జన్మకు సార్థకం

-ఇందువాసి
9381200467.

అమృతలత సేవలు అభినందనీయం

-ప్రముఖ సినీ నటులు తనికెళ్ళ భరణి

డాక్టర్ అమృతలత సాహితీ, సాంస్కృతిక, సామాజిక, విద్యా రంగాల్లో అందిస్తున్న సేవలు అభినందనీయమని ప్రముఖ సినీ నటులు శ్రీ తనికెళ్ళ భరణి అన్నారు. ఆదివారం నాడు సాయంత్రం తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ఎన్ టి ఆర్ ఆడిటోరియంలో జరిగిన అమృతలత అపురూప. పురస్కా రాల ప్రదానోత్సవానికి ఆయన ముఖ్య. అతిథిగా హాజరై మాట్లాడు తూ విద్యావేత్తగా,ఆధ్యాత్మికవేత్తగా, సాహితీవేత్తగా అమృతలత విశేష కృషి చేస్తూ అందరికీ ఆదర్శంగా నిలిచారని కొనియాడారు. గత పదమూడు సంవత్సరాలుగా వివిధ రంగాల్లో రాణిస్తున్న మహిళా మణులకు అమృతలత అపురూప పురస్కారాలను అందిస్తూ సామాజిక సేవలో తరిస్తున్న ఒక గొప్ప మహిళ అమృతలత అని పేర్కొన్నారు. 2025 పురస్కారాలందుకున్న గ్రహీతలకు శుభాకాంక్షలు తెలి పారు. పురస్కార గ్రహీతలందరూ మరింత బాధ్యతతో ముందుకు సాగా లని కోరారు. అందరు మహిళలు ఆకాశంలో సగం అంటారు. కానీ ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఆకాశంలో ముప్పాతిక భాగమని పేర్కొన్నారు. విశిష్ట అతిథిగా హాజరైన చాకలి ఐలమ్మ మహిళా విశ్వ విద్యాలయం వైస్ ఛాన్సలర్ ప్రొఫెసర్ సూర్య ధనుంజయ్ మాట్లాడుతూ అమృతలత గారు వివిధ రంగాల్లో సేవలందిస్తూనే.. సమాజంలోని ప్రతిభవంతుల్ని గుర్తించి అపురూప పురస్కారాలతో సత్కరించడం ప్రశంసనీయమని అన్నారు. ఆత్మీయ అతిథిగా హాజరైన ప్రముఖ సినీ నటీమణి రోహిణి మాట్లాడుతూ అమృతలత అరుదైన మహిళ అనీ.. సాహిత్య, సాంస్కృతిక, సేవా రంగాల్లో రాణిస్తున్న వారిని గుర్తించి అపురూప పురస్కారాలతో సన్మానించడం గొప్ప విశేషమని అన్నారు. సాహితీకారులంటే తనకు అభిమానమని, వారి కలం నుండి జాలువారే రచనలే మాకు ప్రేరణదాయకమని అన్నారు. పురస్కార గ్రహీతలను అభినందించారు.

కార్యక్రమం ప్రారంభంలో పురస్కారాల వ్యవస్థాపకురాలు రచయిత్రి, విద్యావేత్త డాక్టర్ అమృతలత అవార్డుల నేపథ్యాన్ని వివరిస్తూ విజ్ఞానం మేధస్సు నుండి వచ్చేదైతే, కళ మనస్సు నుండి ఉద్భవించేదని పేర్కొన్నారు. కళ హృదయాన్ని తాకుతుందని, ఆనందాన్నిస్తుందని, ఆలోచింపచేస్తుందని, అంతేగాక చైతన్య పరుస్తుందని వివరించారు. అందుకేనిరంతర సాధన చేస్తూ, ఆ కళ ద్వారా సమాజానికి గొప్ప సేవను అందిస్తున్న కళాకారులకు, నిస్వార్థ వైద్యులకు, సామాజిక సేవా తత్ప రులకు... తోచినంతలో ఇతరుల జీవితాల్లో వెలుగులు నింపుతున్న స్త్రీ మూర్తులను మాతృ దినోత్సవం రోజున గత పదమూడేళ్ల నుండి ఈ అవార్డ్స్ ని అందిస్తున్నామని పేర్కొన్నారు.

సభను సమన్వయం చేస్తూ తమ వ్యాఖ్యానంలో ఛలోక్తుల తో ప్రముఖ కవయిత్రి, రచయిత్రి నెల్లుట్ల రమాదేవి అందరినీ ఆకట్టుకున్నారు. సభికులను రంజింపజేశారు. ఈ సందర్భంగా డాక్టర్ అమృతలత, నెల్లుట్ల రమాదేవి, కిరణ్ బాల ల సంయుక్త సంపాదకత్వంలో వెలువరించిన “ అభినందన “ సంచికను ముఖ్య. అతిథి శ్రీ తనికెళ్ళ భరణి, “ బృందగానం “ సమీక్షా సంకలనాన్ని ఆత్మీయ అతిథి శ్రీమతి రోహిణి ఆవిష్కరించారు. జ్యోతి ప్రజ్వలనంతో ప్రారంభమైన ఈ సభలో యామిని శ్రీపాద ప్రార్థనా గీతాన్ని ఆలపించారు.

టీ. వసంత, టీ. కవిత, సరస్వతి కరవది ల నిర్వహణలో జరిగిన నృత్య ప్రదర్శనలు అందరినీ అలరించాయి. మధ్య మధ్యన అనూహ్య బహుమతులను అందజేసి ప్రేక్షకులను ఆనందింపజేశారు

అనువాదం వ్యాస రచనలో డాక్టర్ అరుణా వ్యాస్, నవలా రచనలో గంటి సుజల, శాస్త్రీయ నృత్య విభాగంలో ఉమాభారతి గారలు అమృతలత జీవన సాఫల్య పురస్కారాలను అతిథుల చేతుల మీదుగా అందుకున్నారు.

వై. చాగంటి కృష్ణ కుమారి (వైజ్ఞానిక రచనలు) మాడభూషి లలితా దేవి (సాహితీ సంస్థ నిర్వహణ) డాక్టర్ శ్యామల గడ్డం (గజల్ ప్రక్రియ) శ్రీదేవి మురళీధర్ (జీవిత చరిత్ర) అల్లూరి గౌరీ లక్ష్మి (కథా రచన) భండారు విజయ (సంపాదకత్వం) హిమజ (కవిత్వం), డాక్టర్ సమ్మెట విజయ (నాటక రంగ పరిశోధన) డాక్టర్ సామవేదం వెంకట కామేశ్వరి (వైద్య రంగం - సామజిక సేవ), రూబీనా పర్వీన్ (సోషల్ ఎంటర్ ప్రెన్యూర్), డాక్టర్ సలీమా (జర్నలిజం) మరియు వీణాధరి (శాస్త్రీయ సంగీతం) విభాగాల్లో అమృతలత అపురూప అవార్డ్స్ అందుకున్నారు.

ఈ కార్యక్రమం లో శ్రీమతి శారదా శ్రీనివాసన్, డి. కామేశ్వరి, డాక్టర్ ఆలూరి విజయలక్ష్మి, దాస్యం సేనాధి పతి,వంశీ రామరాజు, డాక్టర్ మంగారి రాజేందర్ (జింబో), డాక్టర్ చెన్నయ్య, మందరపు హైమవతి, రఘువీర్ ప్రతాప్, డి. వీణావాణి, పి. శ్రీనివాస్ గౌడ్, సమ్మెట ఉమాదేవి, బొమ్మదేవర నాగ కుమారి, కిరణ్ బాల, రమా శాండిల్య, జ్యోతి వలబోజు, శీలా సుభద్రా దేవి, పేరి, డాక్టర్ వాణీ దేవులపల్లి, అరుణ ధూళిపాల, జీ. సునీత, విశ్వయిక, వారణాసి నాగలక్ష్మి, వీణ మునిపల్లి, ఎన్. విజయ కిషన్ రెడ్డి, పి. సుజాత, పలువురు కవులు, రచయితలు, కళాకారులు పాల్గొన్నారు.

పి. విజేత వందన సమర్పణతో కార్యక్రమం ముగిసింది.

సభలో ప్రసంగిస్తున్న ముఖ్య అతిథి ప్రముఖ సినీ నటులు తనికెళ్ళ భరణి. వేదికపై అమృతలత తదితరులు.

‘బృందగానం’ గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న సినీ నటిమణి రోహిణి. వేదికపై దాస్యం సేనాధిపతి, అమృతలత తదితరులు.

‘అభినందన’ సంచికను ఆవిష్కరిస్తున్న తనికెళ్ళ భరణి. వేదికపై సినీ నటిమణి రోహిణి , తనికెళ్ళ భరణి, నెల్లుట్ల రమాదేవి, అమృతలత తదితరులు.

‘అమృతలత జీవన సాఫల్య పురస్కారాన్ని’ నవలా రచనలో అందుకున్న శ్రీమతి గుంటి సుజల. వేదికపై అమృతలత, నటి రోహిణి, తదితరులు.

అనువాదం,వ్యాసరచనలో ‘అమృతలత జీవన సాఫల్య పురస్కారాన్ని’ అందుకుంటున్న డాక్టర్ అరుణా వ్యాస్. వేదికపై అమృతలత, నటి రోహిణి, తదితరులు

శాస్త్రీయ నృత్య విభాగంలో ‘అమృతలత జీవన సాఫల్య పురస్కారాన్ని’ అందుకుంటున్న ఉమాభారతి. వేదికపై అమృతలత, నటి రోహిణి తదితరులు.

-డా॥రావి రంగారావు
9247581825

అంశం : కోయిల

ఫేస్ బుక్ “అమరావతి సాహితీ మిత్రులు” గ్రూపులో డా॥ రావి రంగారావు 2024 నుండి నిరంతరాయంగా నిర్వహి స్తున్న వారం వారం కవితల వర్క్ షాపులు.

2025 “వారం వారం కవితల వర్క్ షాప్” 13 కు మొత్తం 26 మంది కవులు తమ కవితలు పోస్ట్ చేశారు. 13 కవితలకు ప్రశంసా పత్రాలు లభించాయి. అందులో ఆరు కవితల్ని అందించడం జరుగుతోంది.
-సంపాదకులు

ఎన్నడూ లేదిలా

తెలతెలవారే వేళ తామరాకుపై
నీటిబొట్టు జారుతుంటే
విరిబుగ్గలు కందేలా
తొలికిరణం తాకుతు ఉంటే
తుషార బిందువుపై
ఉషోదయపు కిరణం
హరివిల్లులా విచ్చుకుంటుంటే
ఎప్పటి లానే మది పరవశిస్తుంది...
కానీ నేడేందుకో ఇంకా కొత్తగా ఉంది
జల పాషాణముల పెనవేతలో
జనియించిన సెలయేటి సవ్వడి
చల్లగా వీచే గాలి ఆకులు
అనుబంధపు అలజడి
గాలిలో విహరించేందుకు
విహంగ రెక్కల హడావిడి
రోజూ వింటుంటే
మరువలేని అనుభూతి...
కానీ నేడు ఇంకా కొత్తగా
మధురంగా హృద్యంగా
ఎన్నడూ లేదిలా
ఎక్కడనుండో ఓ కంఠ స్వరం
ప్రకృతితో ఐక్యం చేసే శ్వాసలా
నా ఊపిరిలో చేరింది!
కుహుకుహు మంటున్న ఆ ధ్వని
నా గుండె లయను
ప్రకృతితో చేసింది ఏకం,
నేటి వరకు ఎన్నో వర్ణాలు చూస్తున్నా,
ఎన్నో స్వరాలు వింటున్నా..
ఏదో వెలితి
ప్రకృతమ్మకి
ఇంకా దూరంగానే ఉన్నానని...
నేడు ఆ కుహుకుహు శబ్దం
నిశ్శబ్దంతో చేసింది మమేకం...
ఎక్కడ ఎక్కడ ఆ స్వరం!
ఒక పక్క ఆకు రాలిన గురుతులు
మరో ప్రక్క
చిగురులు తొడిగిన అందాలు
రెండు భిన్న భావనల మధ్య
ఏకాంతం రాగాన్ని ఆలపించిన
నల్లని కంఠ మెక్కడ!
ఓ సమానత్వపు స్వరమా!
నీపై మనసైందమ్మా !
కలర్ కోసం కలత చెందకమ్మా!
నీ స్వరం నా శ్వాసలో చేరిందమ్మా!
ఎక్కడున్నా నను చేర రావమ్మా!

-రాజ్ తొర్లపాటి...
పెందుర్తి, విశాఖపట్నం

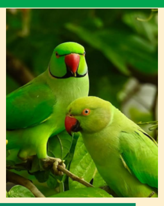

కబ్జా

లేత చిగురులు తింటు
మత్తకోకిల లన్ని..
కమ్మని పాటలతో
వీనుల విందు చేస్తున్న
చక్కని తరుణాన....
కొత్త ఊరి నుంచి,
గార్దభాలు కొన్ని
కలిసి గట్టుగ వచ్చి...
కొత్త రాగంబనుచు
గొంతు సవరించాయి..
కోకిలకు ధీటనుచు,
పాడ మొదలెట్టాయి..
గార్దభ గానంబు
కదుపునన్ దేవెసె
నూటొక్క రాగమై
చేవిలోన సీసమై..
కోకిలలు భీతిల్లి
కొమ్మను వదిలేసే..
కమ్మటీ రాగాలు
కనుమరుగులైపాయే...
కోకిలా రాజ్యమున
గార్దభాలు ఇటుల..
కాలితో తన్నుతూ
కలతిరుగుతున్నాయి.
కోకిలమ్మల పాట
కొండెక్కి నాది,
గార్దభాలే పాడె
గంధర్వ గానాలు..
కాలమహిమే కదా..

-మేడిశెట్టి యోగేశ్వరరావు
మచిలీపట్నం.

ఉగాది కోయిల

గాయపడిన కోయిల
కవిత్వమై కూస్తుంది.
గడప గడపలో
ఉగాది సంబరాల్ని
కలలుగనే ఉగాది కోయిల,
గుండె గాయాల లోతుల్ని
లోకానికి చాటాలని
గొంతెత్తి గానం చేస్తుంది...
ధ్వంస రాగాల విధ్వంసాన్ని
తొలగించేందుకు
హంస ధ్వని ఆలపిస్తుంది...
సమస్యల చిగుర్లు తిని
లోకం వృక్షానికి
కొత్త చిగురులు మొలిపిస్తూ
పాట తోరణాన్ని
లోకం గడపకు
చుడుతుంది కోయిల...
షడ్రుచుల ఉగాదిలో
చేదు పెరిగిందని
చెడి పోతున్న సంఘాన్ని
సవరించాలని శోకిస్తూ
కవిత్వమై మెరుస్తుంది కోయిల...
గుండె గదుల్లో
ఉగాది సోయగాల
గుబాళింపుకై
అనుదినమూ కవిత్వమై
విలపిస్తుంది ఉగాది కోయిల.

- గోలిమధు

ఓ కోయిలా...!

హిమ సుమాలు జల్లి
చైత్రపు పొద్దును మేలుకొల్పావు...
వసంతమొచ్చిందటూ
వనమంతా తిరిగి చెట్టు చెట్టుకి
పూబొట్టు పెట్టి చెప్పావు...
పూత పట్టుచీర కట్టిన చెట్టు
చిటారు కొమ్మల్లో
రాగాల మిఠాయిలా వాలావు...
పూదోటల పాట కచేరిలో
కుహుకుహులు పాడి
ఆహాల ప్రశంస లందుకున్నావు...
కొత్త ఋతువు కథ నీవు పాడగానే
లోకం కలల్ని కలాలకు ఎత్తుకొని
భవిష్యత్ సౌందర్యాన్ని
కవులు కవిత్వంగా రాస్తున్నారు...
ఐతే....
మావి చిగుర్లు మరిగి
తావి దారుల్లో ఎగిరే
ఓ రెక్కల రాగ మేఘమా!
ఊరంతా తిరిగి
కొత్త కాలమొచ్చిందని చెప్పు...
విశ్వావసు దౌతున్న మానవుడి కిది
గెలుపుల ఉగాదని
శుభాకాంక్షలు చెప్పు...

-ఆర్. వి. వి. రాజా
శృంగారాయునిపాలెం

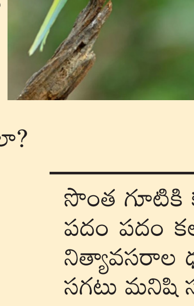

తీపి రాగాల కోయిలా

తీపి రాగాల కోయిలా ..
పండగ నాడు పాత పాట పాడితే ఎలా?
కొత్త పాట.. సరికొత్త పాట..
సగట బ్రతుకుల వెతల పాట
పాడొచ్చు కదా..
సహస్ర వృత్తుల సారాన్ని
శ్రమైక జీవన భారాన్ని
కడగండ్లనే సరిగమలుగా మలచి
నవోదయాన ఓ బ్రతుకు పాట పాడు!
జీవిత మంతా పొలం సేవలో
సాగుతూ సాగవుతున్న
మట్టి మనిషి కథలను
చరణాలుగా కట్టి మెతుకు పాట పాడు!
"వలస" పాదాలకు లేపనం పూసినట్లు
ప్రగతి కాంతులలో పల్లె తల్లులు మెరిసినట్లు
సొంత గూటికి కన్నతల్లి చేరినట్లు
పదం పదం కలుపుతూ పల్లె పాట పాడు!
నిత్యావసరాల ధరల రెక్కలు విరిగినట్లు
సగటు మనిషి సంతసంగా జీవించినట్లు
సమత మమతలు పెన వేసుకున్నట్లు
విశ్వ ప్రేమను కోరుతూ ఒక పాట పాడు!
కుహు కుహు అంటూ కూని రాగాలు తీయడమే కాని
ఏనాడైనా జనం పాట పాడావా
కవి కోకిలా ...

-జాగరావు శంకరరావు

ఆరోగ్య ఉగాది

ప్రకృతి
వసంతరాగం ఆలపించగానే
మామిడిపూత పరిమళం అద్దుకొని
కోకిలకు కబురు అందించింది,
స్వరం సవరించుకొని
కమ్మని గానంతో పచ్చని కొమ్మపై
కూర్చుంది...

మంచు
ఆకులపై ముత్యాల హారాలను అలంకరిస్తే
సూర్యరశ్మి దారులు వెతుకుతుంది,
వేపపువ్వును కొంటెగా కొరికి
తనలో ఉన్న ప్రత్యేకతను చాటుతూ
కమ్మని పాటలు పాడుతూ
ఆమనికి ఉషస్సు గీతం పాడుతూ
కొత్త అందం మోసుకొచ్చింది....
నలుపు రంగులో జాతివైరం కనిపించినా
రాగంలో ఉన్న కమ్మదనం
ఆత్మ స్థైర్యానికి కొత్త ఆశలు తొడిగి
ఆరురుచుల ఆరోగ్య ఉగాదికి
స్వాగతం పలుకుతుంది.

-చింతా రాంబాబు

కృతజ్ఞత

కథ

చంద్రంపల్లి గ్రామంలో శ్యామల,శాంతయ్య అనే దంపతులు ఉండేవారు. వారికి సంతానం లేదు. ఆస్తిపాస్తులున్నాయి. విశాలమైన వారి ఇంటిప్రాంగణంలోని తోటలో ఎన్నో రకాల పూల చెట్లు, పండ్ల చెట్లు ఉండేవి. ఆ ఊరి పిల్లలంతా ఆ తోటలో ఆహ్లాదకరంగా ఆడుకునేవారు. వారు పిల్లలకు పూలు,పండ్లు ఇచ్చేవారు. ఆ దంపతుల సంపాదనలో పావుభాగం పొదుపు చేస్తుంటారు. మిగిలిన ధనం చదువుకునే పిల్లల కోసం అవసరమైన పుస్తకాలు, పెన్నులు, బహుమతులు మొదలగు సామగ్రిని పంపిణీ చేయడానికి,కష్టాల్లో ఉన్న వారికోసం, అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్న వారికి వైద్య సహాయం కోసం,పేద కుటుంబంలోని అమ్మాయిల వివాహం కోసం ధనాన్ని వెచ్చించేవారు. ఆ విధంగా ఆ గ్రామంలోని

వారికి సహాయ సహకారాలు అందిస్తూ అందరితో ఎంతో ఆత్మీయంగా ఉండేవారు.

కాలం గడిచిపోతోంది. ఆ దంపతులు వయసు పైబడినా దానధర్మాలు చేయడం మానలేదు.

ఒకసారి భయంకరమైన అంటువ్యాధితో బాధపడుతూ వారు మరణించారు. వారు అంటువ్యాధితో మరణించడం వల్ల వారి అంత్యక్రియలు నిర్వహించడానికి ఎవరూ ముందుకు రాలేదు. ఆ సమయంలో నవీన్ అనే యువకుడు ముందుకొచ్చాడు. ఒకసారి పేదవాడైన నవీన్ చెల్లెలు వివాహ ఖర్చులకు అవసరమైన ధనాన్ని ఆ దంపతులు నవీన్ కు ఇచ్చారు. ఆ సహాయాన్ని మరవకుండా గుర్తుంచుకుని ధైర్యంగా దగ్గరుండి అంత్యక్రియల ఖర్చులు భరించి వారి అంత్యక్రియలను పూర్తి చేశాడు నవీన్.

తర్వాత బంధువులు ఆస్తుల పంపకాల కోసం వచ్చారు. ఆ గ్రామంలోని న్యాయాధికారి వద్దకు వెళ్లి ‘ఆస్తులు పంపకం గురించి వచ్చామని ఆ దంపతులకు ఎవరు ఏమవుతారు? ఎటువంటి బంధుత్వాన్ని కలిగి ఉన్నారు?అనే విషయాలు తెలియపరుస్తూ ఆస్తుల పంపకం చేయమని న్యాయాధికారిని కోరారు.వారితో న్యాయాధికారి “ఆ దంపతులు మరణించడానికి ముందే ఒక వీలునామా రాసి మరణించారు. తాము మరణించాక తమ అంత్య క్రియలు, జరగవలసినటువంటి కార్యక్రమాలు అన్నీ కూడా దగ్గరుండి ఎవరు పూర్తి చేస్తారో వారికి ఆస్తి చెందుతుందని చెప్పి వీలునామా వ్రాసి నా వద్ద ఉంచారు”అని చెప్పి వీలునామా చూపాడు.” అంత్యక్రియల కార్యక్రమం నవీన్ అనే యువకుడు పూర్తి చేశాడు.కాబట్టి ఆ యువకుడికి వారి ఆస్తి చెందుతుందని” న్యాయాధికారి చెప్పాడు. నవీన్ ని పిలిపించి విషయం వివరించాడు. నవీన్ తనకు వచ్చినటువంటి ఆస్తిలో సగభాగానికి పైగా పేదల విద్యా, వైద్యం, అవసరాల కోసం ఖర్చు పెడుతూ ఊరిలో మంచి గుర్తింపును సాధించాడు. పరోపకార గుణంఉన్న నవీన్ కి ఆస్తి వ్రాసి మంచి పని చేశారని శ్యామల, శాంతయ్య దంపతులను ఊళ్ళో అందరూ కొనియాడారు.

- హేమావతి రాజన్న
9441664931.

కంద పద్యము:
ఎక్కడ నారాయణుడు ను
యెక్కడ యా శివుడు కాళి యెక్కడ అల్లా
ఎక్కడ నక్కిరి వారలు
నొక్కడు నాపినది లేదు,నుంటే కదరా.

తేటగీతి మాలిక:
ఉగ్రవాదుల బుట్టించి యున్న దెవరు
కనుల ముందరే భర్త ను కాల్చి రేల
హిందువుల యేరి చంపుట హీన చర్య
మానవత్వము భూమి పై మంటగలిసె
అచట చచ్చిరి ఇరువది ఆరు మంది
చంపబడగ ఏ దేవత సహకరించె
కర్మ ఫల మని నమ్మేటి కర్మ భూమి
దుష్ట శిక్షణ కొరకెన్నొ కష్టములను
అనుభవించడం తప్పదు నదియె కర్మ
యనుచు తెలిపిరి పెద్దలు నదియు వింత
గీత సారము వచియింప చేత కాదు ?

-కాశ నర్సయ్య
9949863775

విజయసింధూరం...

అదిగో...అదిగదిగో....
భారతమాత సేవకై
భారత సైన్యం తరలింది జూడు
ఉగ్రమూక నణచివేయ
ముందడుగేసింది జూడు.
స్వార్థపుటాలోచనలు కట్టిపెట్టి
కుటిల మనస్సునంత కడిగివేసి
మన సైన్యానికె వత్తాసు పలకాలిరా
మన ప్రభుతకు జయహో జయమంటూ...
జయజయ ధ్వనులతో...
విజయభేరి మ్రోగించి చూపాలిరా!.
గంగమ్మపారు పుణ్యభూమి మనది
హిమగిరి కిరీటమ్ము మోయు కర్మభూమి మనది
సత్యమార్గ ఆశయమే మన ఊపిరిగా....
ధర్మమార్గ మెపుడు మనము వీడబోమురా !.
సాటిలేని మేటియైన సంస్కృతియే మనదిరా!
పోటీ కొస్తే దీటైన జవాబివ్వక వెను దిరగమురా!
భరత భూమి వైభవమ్ము ఒక్కసారి గాంచరా!
వీర సైన్యపు వీన్యాసాలకు చేయెత్తి జై కొట్టరా!.
రాణి రుద్రమకు తీసిపోని వనితలున్న నేలరా
సోఫియా,వామికవంటి ఆడబిడ్డలెంతో దీటురా
మాతృభూమి మమకారం మనమెన్నడు మరువమురా!
శత్రుమూక ఆగడాలను మనమిక సైపబోమురా!.
అదిగదిగో భారత పతాక విజయోత్సవమ్ము జూడరా
రామచంద్రుని పాదధూళి శివాజీ పౌరుషమ్ము గలిపి
వీరులంత దిద్దిరి భరతమాతకిపుడె విజయసింధూరం
వసివాడని మన భారతదేశ వీరచరితకిదే ప్రతిరూపం

-మల్లేల విజయలక్ష్మి
హైదరాబాదు

సిం(హిం)ధూస్థాన్

శాంతి పావుర భారతాన్ని..
తుపాకీ మోతలతో నిద్ర లేపాలని..
చూసిన ఉగ్రోన్మాద పశువులకు..
ఇప్పుడు అవగతం అవుతున్నది
రుధిరావేశంలో శాంతి పావురం..
భరతమాతై కన్నెర్ర చేస్తే..
ఉగ్ర స్థావరాలు నేలమట్టమే
ఉగ్ర కుటుంబాలు శవాల దిబ్బలే !.
భరతమాత ప్రశాంత సహనాన్ని?
బలహీనత అనుకుంటే పొరపాటే
మీ కొంపల్లో బాంబులు పడ్డట్టే
మీ గుండెల్లో గునపాలు దిగినట్లే
ఆపరేషన్ సింధూర్ ధాటికి..
తాకింది 140 కోట్లు గళాల షాక్
కకావికలం అయ్యింది పాపాల పాక్ !

-మధుపాళీ
9949700037

మిషన్ సింధూర్

ఉగ్రవాద ఉన్మాదపు దుశ్చర్యలపై
ఇది మెరుపు దాడి
ప్రశాంత పహల్గావ్ నేలను
నెత్తురు తో తడిపిన
ముష్కరుల గుండెల్లో
పేల్చినబడబాగ్ని..
'మిషన్ సింధూర్'
భారతీయ సంస్కృతీ చేతనను
ప్రతిబింబించే వేయి వెలుగుల
శతఘ్ని...
మంచిని మానవత ను శృతి లయలుగా
నిరంతర శాంతి గీతాన్ని ఆలపించే
దివ్య భూమిని కవ్విస్తే.....
సహనం,సౌభ్రాతృత్వాలనే
హృదయ స్పందన గా మలుచుకున్న
పవిత్ర ధరిత్రిలో రక్కసి మూకలు
చెలరేగితే...
వెల్లువెత్తిన ప్రచండ హనుమ వారసుల
ప్రళయ శంఖారావం...
ఎనభై ఏళ్ళుగా సాగుతున్న
క్రూర పిశాచాల నర మేధానికి
ఇది రౌద్ర రణ నినాదం....
ఇక ఆక్రమణలు ఆటవిక చర్యలు
ఆటగా భావించే దుర్మతుల కు నిద్ర కరువే...
రక్త క్రీడను దిన చర్యగా తలచే
పాక్ పన్నాగాన్ని సులువుగా చీల్చి చెండాడిన
కోటి జ్వాలల విస్ఫోటనం...
విషపు చూపులను ద్వేష భాషను
నరనరాన నింపుకుని పెట్రేగే నీచ బుద్ధులకు
ఇది మృత్యు గీతం....
శాంతి సంగీతమే కాదు సమర భీకర
స్వరాలాపన చేయగల భారతీయ సైనికుల
భీకర నృత్యం...

-వెల్మల జయపాల్ రెడ్డి
9441168976

వికసించిన సింధూరం

పాకిస్తాన్ ఉగ్రవాదులు
పహల్గాంలో జరిపిన మారణకాండ వల్ల
ఎందరో స్త్రీల సింధూరం రాలిపోయింది
నుదుట బొట్టు లేకుండా పోయింది
కళ్ళముందే భర్తల్ని కోల్పోయి
విలవిలలాడిన హృదయాలకు
భారత ఆర్మీ తీపి కబురు చెప్పింది.
పాకిస్తాన్ ఉగ్ర స్థావరాలపై
"ఆపరేషన్ సింధూర్" పేరుతో
బాంబుల వర్షం కురిపించి భస్మం చేసింది
భారత్ బలమైన దెబ్బను రుచి చూపించింది
దేశమంతటా సంబరాలు అంబరాన్నాంటాయి
జయహో ఆర్మీ
జై జై హో..ఆర్మీ.
ఇప్పుడు రాలిపోయిన సింధూరం వికసించింది
దుఃఖంలో మునిగిపోయిన ఆ కళ్ళు
ఇప్పుడు నెమ్మది పడ్డాయి
మరణించిన ఆత్మలు శాంతించాయి
దెబ్బకు దెబ్బ కొట్టినందుకు
హృదయాలు పొంగిపోయాయి.
చనిపోయిన మా భర్తల్ని అయితే తెచ్చి ఇవ్వలేరు
వారి ఆత్మల్ని శాంతింప చేసే పనిని
చాలా చక్కగా చేశారని
మా నుదుట బొట్టును కోల్పోయిన
భారతమ్మకు ఉగ్రవాదుల రక్తంతో తిలకం దిద్దారని
జవానులకు ప్రణమిల్లుతున్నామని
సింధూరం కోల్పోయిన శ్రీమూర్తులందరూ
తమ హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు తెలుపుతున్నారు
జై జవాన్ జై జవాన్
మేరా భారత్ మహాన్...

-తాండ్ర చిరంజీవి
9959180762.

ఓ అమరుడా నీకు వందనం

నీ సమరం అనూహ్యం
నీ త్యాగం అమరం
నీ యుద్ధం భరతమాత రక్షణకవచం.
శత్రువు గుండెల్లో తుపాకీ తూటై
శత్రువు వెన్నుల్లో భయపు కోటై
భరతగడ్డపై శత్రు నీడ పడకుండా
తిరగబడి గెలిచినా ధీరుడా .
దాయాదుల మూకలతో
ఉగ్రవాదుల గుండెల్లో గుణపమై
దేశ మాతను సంరక్షించేదుకు
యుద్ధ భూమిన పోరుసల్పి
అఖండ జాతి రత్నంగా
భరతమాత ఒడిలో ఒదిగిన
మురళి నాయక్ వీరాభిమాన్యుడా
ఓ అమరుడా... జోహర్లు నీకు
ఓ జవాన్... వందనాలు నీకు

-డాక్టర్ పగిడిపల్లి సురేందరు
8074846063

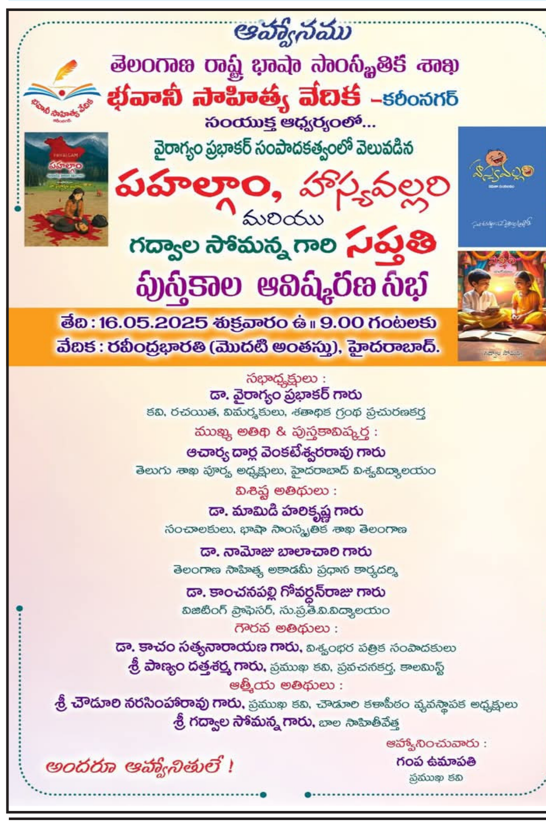

తాళం వేసిన ఇంట్లో చోరీ.. వెండి, నగదు అపహరణ

అమరావతి, మే 14: తాళం వేసిన ఇంట్లో గుర్తు తెలియని దొంగలు చోరీకి పాల్పడిన ఘటన వెల్దుర్తి పోలీస్‌స్టేషన్ పరిధిలోని ఉప్పులింగాపూర్ గ్రామంలో మంగళవారం రాత్రి చోటుచేసు కుంది. బాధితులు తెలిపిన వివరాలు ఇలా ఉన్నాయి. గ్రామానికి చెందిన మర్కంటి మంజుల తన ఇంటికి తాళం వేసి బంధువుల ఇళ్లకు వెళ్లగా గమనించిన దొంగలు తాళం పగులగొట్టి బీరువాలోని వస్తువులను, బట్టలను చిందర వందరగా పడేసి రూ.30 వేల నగదుతో పాటు వెండి అభరణాలను ఎత్తుకెళ్లారు.

విషయాన్ని వెల్దుర్తి పోలీసులకు తెలుపగా ఘటనా స్థలానికి చేరుకున్న పోలీసులు బాధితుల నుండి వివరాల సేకరించి, పంచనామా చేశారు. బాధితులు ఇచ్చిన ఫిర్యాదు మేరకు వెల్దుర్తి పోలీసులు కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నారు.

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక, దర్పణం సాహిత్య వేదిక సంయుక్తంగా ప్రతిరోజూ ఒక అంశం ఇచ్చి కవిత్వ రచన చేయిస్తున్నాయి. కవిత్వాన్ని నిరంతరం సాధన చేయిస్తున్నాయి. కవులు రాసిన పద్యాలు, వచన కవితలు, గేయాలను విశ్లేషించి; మెరుగు పరచుకోవడానికి ప్రతిరోజూ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ దైనందిన కార్యక్రమంలో భాగంగా 1460వ రోజు 'చీమ' అనే అంశంపై పలువురు కవులు తమ కవితలను పంచుకున్నారు. కవితల సాధన చేస్తున్న కవులందరికీ అభినందనలు. 'చీమ' అంశంపై వచ్చిన కొన్ని కవితలను 'నేటి నిజం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా అందిస్తున్నాం.

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక & దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సమూహం
అడ్మిన్ & ఏకాంశ కవిత్వ నిర్వహణ:
-డా॥రాయారావు సూర్యప్రకాశ్‌రావు, 9441046839

ఆదర్శప్రాణి

రంగేదైన రూపమేదైనా
చిన్న రూపం
సాహసానికి దీపం!!.
శ్రమకు
ముందుచూపుకు
పొదుపుకు
సమైక్యతకు
ఆలోచనా సరళికి
నిదర్శనం
మానవాళికి ఆదర్శం.
తీపి అంటే ఇష్టం
రక్తం అంటే రసం
చెత్తకుప్పలు నేస్తం
కూడపెట్టుటలో అమోఘం
పుట్ట పెట్టడంలో ఘనం
పాములకు ఆవాసం!!.
దండుగా కదిలిందంటే
ఏనుగుకైనా వణుకు
సంఘీభావానికి రూపం
కలిసివుంటే కలదు సుఖం!.
చిన్ని చిన్ని ఆకారం
పరుగుపందెంలో మొదటిస్థానం
చిటుక్కుమని కుడితే
భగభగ మంట పెట్టి హై జంప్.
మశకంలోను రంగులు
చేస్తుంది ఎన్నో హంగులు!!.
తెల్లమూతి నల్లచీమ
లక్ష్మీ దేవి గుర్తు
చిట్టి ఎర్ర చీమ
చిటుక్కున కుడితే
మండే మంటలు
గండుచీమతో దద్దులు
ముల్లు లాంటి మీసం
తనను తానే రక్షించుకునే వేషం!!.
క్రమశిక్షణకు మారుపేరు
చూసి నేర్చుకోవాలి అందరూ!!.

-డా.చీదెళ్ళ సీతాలక్ష్మి

జ్ఞానదీపం

పంచడం నేర్చుకో
పెంచుకో ఆ అలవాటు
సంతోష జీవనం
అతి సులభంగా నీ వశం
అంటోంది అతి చిన్న చీమ
అందరి కోసం ఆత్మీయతతో
కష్టపడతాం
లెక్క కట్టం,
సొంతానికి కాదు
కూడపెడతాం అందరం
మాకని కాదు-
అందరి కోసం
అందరం అనే బుద్ధి మాది
భూమ్మీద ఎక్కడున్నా
మావాడు- మాదే ఈ చీమ అంటాం.
చిటికెలో చేరవేస్తాం
అసలైన కొలువుకి
కొలువే గాని
కొలతలు లేని
కొరతలు లేని
ప్రేమ అనుబంధాల
సహజీవన ఆప్యాయత.

-కె.కె.తాయారు

శ్రమైక జీవన సౌందర్యం

శ్రమైక జీవన సౌందర్యానికి
ప్రతీక
ఆరుగాలం కష్టించి
ఆహారపు నిలువ
రక్షణ వ్యవస్థలో
తనకు తనే సాటి
ఆహారపు నిలువ కోసం
గృహం ఏర్పాటు
చలికి వర్షానికి
గ్రీష్మ తాపానికి చెదరని వైనం
చీమలు పెట్టిన పుట్టలు
కంచుకోటలా రక్షణలో
సంఘజీవనానికి
సహకారానికి ప్రతీకగా
అవకాశమున్న వేళ
ఆహార సేకరణలో
అవకాశం లేని చోట
సుప్తావస్థ రీతిలో
తన బరువును మించిన
బరువును మోస్తూ
రవాణా వ్యవస్థకు
మార్గదర్శకమైన చీమ
క్రమశిక్షణ తప్పని
ఏకోన్ముఖ మార్గంలో
పిపీలికా ప్రియమార్గం
మనకు ఆదర్శంగా
ఆధునిక రవాణా వ్యవస్థకు
ఆదర్శం
మనిషికి నేర్పిన
వాహన చోదక పాఠం
ఎవరూ ఛేధించలేని
రక్షణ వలయంలో చీమ
మనిషిని దరిచేరనీయలేని
స్వీయరక్షణ
ప్రతికూలాలను దాటిన
సంఘజీవనం
తీపి ఉన్నచోటే
తీయదనపు జీవనశైలి
దీపమున్నపుడే
ఇల్లు చక్కబెట్టిన చందం
చీమలు పెట్టిన పుట్టలు
పాముల నెలవైన తీరు
మనిషి నేర్చుకోవాలి
ప్రకృతితో సహజీవనం.

-లక్ష్మారెడ్డి పసుల

గుణపాఠం

మనుషులలో ఉంటుంది స్వార్థం.
చీమల్లో ఉండదు
మనుషులలో ఉండదు ఐకమత్యం.
చీమల్లో ఉంటుంది
చీమ చిన్నదని
చిన్న చూపు చూడకండి
ఎందుకూ పనికిరాదని అనుకోకండి
మనుషులు
చీమలని చూసి నేర్చుకోవాలి
ఆహారాన్ని పంచుకుంటాయి
వరుసలో వెళ్తాయి
ఆహారాన్ని
సంపాదించి దాచుకుంటాయి.
వాటి జోలికి వెళ్లకపోతే ఏమి చేయవు.
వాటి మీద కాలు వేస్తే
కుడతాయి
నొప్పిని భరించటం కష్టమే
చిన్న చీమ
నొప్పిని కలిగించింది కదా.
అందుకే చిన్నవాటిని
తక్కువ చూడకండి.

-డా.షహనాజ్ బతుల్

చిట్టి చీమ జీవన యాత్ర!

కలిసి మెలిసి ఉంటేనే
కలదు సుఖమని
ఒకదానికొకటి
సహకారం అందించుకుంటూ
ముందు చూపుతో మార్గం వేస్తూ
శ్రమతో జీవితం
సాఫీగా గడిచి పోతుందని
సాగించే
చిట్టి చీమ జీవితపయనం
అనుసరణీయంగా
అపాయం ఎదురుగా ఉందంటే
వెనుకకు తిరిగి
తోటి చీమలకు తెలియ చెబుతూ
మాటలు లేకున్నా
స్పర్శతోనే
నెమ్మదిగా సాగాలని సూచిస్తూ
ముందుకు అడుగులు
వేస్తోంది చిట్టి చీమ.
నిరంతరం శ్రమ
అందరికీ సమభాగం కల్పిస్తూ
ఆహారం సేకరిస్తూ
నిస్వార్థ సేవా తత్వంతో
బంధాలను కాపాడుకుంటుంది
ఆత్మీయతతో
ఐకమత్యమే మా బలమంటూ
చిరు చీమైనా
విషం చిందించే
నాగుల భరతం పడుతుంది
విద్వేషాలకు దూరంగా
విజయం మా సొత్తంటూ
శ్రమ జీవన సౌందర్యాన్ని
చాటి చెప్పుతుంది.

-పి.పద్మావతి

చీమల దండు

ఆ.వె. చీమదండు చూడు చిత్రంగ పయణించు
గోడ మీది నుండి యేడి కైన
ఇట్టె పోవుచుండు కట్టిపెట్టినగాని
ముల్లె మూటనుండి తెల్లవార్లు!.
ఆ.వె. చీమ కుట్టినంత చిటుక్కు మనిపించు
మంటలేయు మనకు మాట రాదు
దద్దు వచ్చిపొంగు, దిద్దాలి మందును
నల్ల,ఎర్ర చీమ నలిగి పోని!.

-జక్కని గంగాధర్

ఆహార సేకరణలో చీమలు

ఉదర పోషణ కోసం
కదిలాయి చీమలు
నిజాయితీగా నిమ్మళంగా
పనిచేస్తున్నాయి
క్షుద్బాధ తీర్చుకోడానికి
సమిష్టిగా
ఒకదానికొకటి బాసటగా
నిల్చి
అందరి ఆకలి ఒక్కటేననే
నగ్న సత్యం
సభ్య సమాజానికి వెల్లడి
నిస్వార్థంగా ముమ్ముందుకు
నడక
తన పొట్ట కోసం
ఇతరుల పొట్టకొట్టొద్దని
జీవి చిన్నదైనా
తెలిపిన జీవిత సత్యం
అహార సేకరణ కోసం ఐక్యంగా
నిస్వార్థ జీవిగా ఈ సువిధపై
చీమను చూసైనా
మారాలి మనిషి
తన పొట్ట కోసం
ఇతరుల పొట్టకొట్టొద్దని
కలహాలు లేకుండా
కలసి జీవించాలని
ఎంతటి త్యాగానికైనా
వెనుకాడవద్దని
బుద్ధి జీవులుగా
బుద్ధిగా ఉండాలని
మనిషి మారాలి
మమతలు పెరగాలి
దోపిడీలు- దౌర్జన్యాలు
కనబడకుండా పోవాలి
అన్నింటా చీమలే
మనకు ఆదర్శం కావాలి.

-గుండం మోహన్ రెడ్డి

ఐకమత్యమే మాబలం

మెతుకు మెతుకు పట్టుకొని
వాసన రుచి చూసి
వలసిననీత పట్టుకొని
లాగిననీత సేపు లాగి
రాకుంటే పక్కనున్న నేస్తాన్ని పిలిచి
పట్టుకొని గూడుకు నెట్టుకొని పోవాలి
మా చీమల కష్టాలు చీమలవి
మా కష్టాలు ఎవరికి చెప్పుకోము
కడుపు నింపుకోవాలి ఒకటి
కాస్తంత దాచుకోవాలి రెండు
ఎండాకాలనీ ఎక్కడా తిరగలేం
వర్షం వస్తే భరించలేం
తినగా మిగిలింది
దాచుకున్నది
తింటాం పంచుకొని.
పదికాలాలు బతికుండాలని
ఆశ లేదు
ఏ కాలి కిందనో పడి
చచ్చిపోతాం
అందనీగా ఉండే
ఎర్ర చీమలనీ మేము
ఐకమత్యమే మాబలం
మేం అనుకునీటే మాత్రం
తప్పకుండా సాధిస్తాం
మా చీమలు పెట్టిన పుట్టలు
పాముల పాలయినట్టు
పరోపకారం మీరు పెంచుకోండి.

-కందుకూరి మనోహర్

ఆదర్శం

చీమ ఎంత చిన్నదో
తన జీవన శ్రమ పెద్దదే
అనుక్షణమూ అప్రమత్తం
రక్షకెపుడు సిద్ధం సిద్ధం!.
ఎవరోవచ్చి
రక్షించే అవసరం లేదు
చీమల దండును
రక్షణ కోసం
చీమలెపుడు తయారే
ఇతరులపై దాడి రక్ష కోసమే
ఐకమత్యం చీమ నుంచి నేర్వు
చీమంటే చిన్నజీవి కానేకాదు
కలకాలం ఐక్యంగా నిలువు
ఇదే నేర్వాలి చీమనుంచి నీవు.

-ప్రశాంతి రేవూరి

మన సహవాసి

చీమ చిన్నదే
చేసే పనిలో
శుచీ శుభ్రం
పట్టుదల క్రమశిక్షణ
దానీ ప్రవర్తనలో
లక్షణంగా ఉన్నాయి
అందుకే అది గొప్పది.
దారిలో నడిచేటప్పుడు
పోదు అడ్డదిడ్డంగా
వన్ బై వన్ క్రమశిక్షణతో
నడుస్తాయిచూడు.
చీమలబారు.
వాసన పట్టడంలో
వాటికవే సాటి
మనం ఎక్కడ పూడ్చిపెట్టినా
ఇట్టే పసిగట్టేస్తాయి తీయదనాన్ని
వాటికి సుగర్ లేదు గదా.
ఎర్ర చీమలు
గండు చీమలు
నల్ల చీమలు
వీటిలో సాధువులు నల్ల చీమలు.
చీమల ముందు జాగ్రత్తకు
చేతులెత్తి మొక్కొచ్చు
వానా కాలానికి
ఆహారం ముందుగానే
సమకూర్చుకొనే
జాగ్రత్త పరులు చీమ మామలు.
అదేం చెయ్యదు
మనం తాకామో
తోలు ఊడేటట్లు
కుట్టి పెడుతుంది.
ఒక్కో ప్రాణి దగ్గర
ఒక్కో విశిష్టత
మనిషి గమనిస్తే
ఎన్నో మంచి విషయాలు
నోరులేని ప్రాణుల దగ్గర
పొందవచ్చు
చీమలకు చెప్పుదాం
ధన్యవాదాలు.

-డా.సి.వసుంధర

తెలంగాణ రచయితల సంఘం జంట నగరాల శాఖ ప్రతి వారం 'జూమ్'లో నిర్వహిస్తున్న "సోమవారం కవిసమ్మేళనం - కవివారం'లో కవులు పాల్గొని చదివిన కొన్నికవితలను నేటినిజం పాఠకుల కోసం.. -సంపాదకులు

నిర్వహణ
-కందుకూరి శ్రీరాములు

ఎర్ర తివాచీ పరిచినా

కార్మికున్నీ నేను
కష్టాన్ని నమ్మి
కండల పెట్టుబడితో
నిరంతర ఉత్పత్తి
పరిశ్రమనౌతాను.
పలుగు పారా పట్టినోన్నీ..
పని సూత్రం తెలిసినోన్నీ..
కదిలే జీవ యంత్రాన్ని..
మెరిసే శ్రమ సౌందర్యాన్ని..
నీతి నిజాయితీ పట్టని
స్వార్థ దోపిడి వ్యవస్థలో..
వక్రమార్గ యజమాన్య అక్రమాల్లో..
శ్రమే నా ఆయుధం
బుక్కెడు బువ్వ కోసం
పోరాటం..
ఆకలి మంటల
ఆరాటం..
బతుకు వెతల జీవికలో
గాయాలే కాదు
ప్రాణాలు పోతవి.
హక్కులకై సమర
శంఖం పూరించి,
తిరగబడ్డ తెగువను
పిడికిలెత్తీ ఉప్పెనగా,
ఎగిసిన ఆవేశాన్ని..
రక్త తర్పణలు చేసిన త్యాగాన్ని..
సాధించిన హక్కుల
పర్వదినం మేడే
నేనే.. నేనే..
అయినా....!?
ఎర్ర తివాచీ పరిచినా,
ఎందరెందరో నావాళ్ళంటున్నా
కునుకు పట్టని
కర్షకున్నీ కార్మికుడ్నీ..
చిక్కు ముడుల సమస్యలెన్నో
చుట్టు ముడుతున్నవి
ఈనాటికీ నన్నే కదా ... !

-గద్దం సులోచన
7702891559

వీరులకు వందనం

వీరులకు వందనం
సైనికులకు వందనం
వీరోచిత పోరాట యోధులకు
అభివందనం!!.
కటిక చీకట్లో కారు మబ్బుల్లో
వాగుల్లో వంకల్లో పోరాట స్ఫూర్తితో
అలుపెరుగని యోధులకు
పాదాభివందనం!!.
సరిహద్దును గస్తీ కాస్తు
శతఘ్నులను ఎదుర్కొంటు
శత్రువులను మట్టుబెడుతున్న
వీరులకు వందనం!!.
తల్లి తండ్రిని వదలి
భార్యా పిల్లల్ని వదిలి
కానరాని కారడవుల్లో
కసిదీరా యుద్ధం చేస్తున్న
వీరులకు వందనం!!.
ప్రాణాలు ఫణంగా పెట్టి
దేశ మాత సౌభాగ్యాన్ని
నిలబెట్టే నిశ్చిత అభిప్రాయంతో
నిటారుగా నిలబడే
వీరులకు వందనం!!
అభిమన్యుడి వారసులుగా
శత్రు దుర్భేధ్యాలను చీలుస్తూ
శత్రువులను చీల్చి చెండాడుతున్న
వీరులకు వందనం!!
విభిన్న వాతావరణంలో
విజృంభిస్తున్న శత్రువులతో
ధైర్యమే పరమావధిగా
పోరాటమే ఊపిరిగా
తెగించి కొట్లాడుతున్న
వీరులకు వందనం!!
ప్రాణాలు తృణప్రాయంగా
దేశరక్షణ ప్రథమ కర్తవ్యంగా
సింహాన్ని మించిన తెగింపుగా
విజయమో వీరస్వర్గమో అనే
వీరులకు వందనం!!.
దేశ ప్రజలకు స్వేచ్ఛ కోసం
మా ప్రాణాలను ఫణంగా పెడుతూ
మా జీవితాలకు దిక్సూచిలవుతూ
వెలుగొందే వీర జవానులారా
వీరులకు వందనం!!

-విఠల్ మల్లేశం పెద్దిగారి
వెటరన్ జర్నలిస్ట్

రెట్లు!

ఈ రెట్లకు
రెక్కలెవరు ఇచ్చారో
ఆకాశంలో
ఆనందంగావిహరిస్తాయి
గద్దలా పైకి పైపైకి
రెట్లు
చెట్ల పై
స్తంభాల పై
అపార్ట్మెంట్ల పై
ఎత్తైన వాటిపై అందంగావాల్తాయి
రెట్లకు నిరంతరం
ఆకాశం అందుకోవాలనేఆరాటం
ఆకాశం పొందాలనే పోరాటం
రెట్లకు
అలసట లేదు
చెమట రాదు
వాటిది
అందని ఆకాశం
అందరానిదేశం కావచ్చు.
రెట్లు
అష్ట దిక్కుల్లో
అలా చుక్కల్లో
కలలుకంటూ
విమానంలావిహరిస్తాయి
వాటికి అనంతశక్తి ఎలా వస్తోంది
వాటి ఇంధనవనరేదో అర్థంకాని ప్రశ్నలు
రెట్లకు
లెక్కల్లో గుణకారం
మబ్బుల పై మమకారం
ఆకాశం పై అంతులేని అభిమానం
రెట్లు
నేల చూపులు చూడవు
నేలమీద వాలవు
సామాన్యుడన్నా
నేలన్నా
పడిచావదా బహుశా
రెట్లకు
ఈ రెక్కలు ఎవరిచ్చారో ?
ఈ స్వేచ్ఛ ఎవరిచ్చారో?
ఈ స్వాతంత్ర్యం ఏనాటిదో?.

-రమేశ్ నల్లగొండ

తెలుగు భాషను బతికిద్దాం.

వేల వేల ఏండ్ల చరిత్ర గలిగిన
నా తెలుగు
భాష ప్రాచీనం అందములో పిండమై
ఆలకించిన అమ్మ భాష
లాలి పాట జోల పాటలతో ఉరడిస్తున్న
మాతృవాత్సల్యం మన తెలుగు వాక్యం
తలకుల పలుకుల మురిపాల లో
రంగరించినముద్దు ముద్దు అమ్మ భాష
వినటానికి ఇంపుగ
మాటలు సొంపుగ.
తేనీయకన్న తీయనైనది.
మా తెలుగు భాష భిన్నత్వంలో ఏకత్వం.
సకల భాషల సంస్కృతి నిలయం మన దేశం.
పరభాష గొప్పదనాన్ని చాటడానికి మా
అక్షరాలను కట్టడి చేస్తారు ఎందుకు
కోకిల రాగాల లాంటి పద్య పరిమళములకు
పరభాష ఉచ్చులు బిగిస్తారు ఎందుకు.
మాది ద్రావిడ కుటుంబం
ఎవరి భాష వారికి మమకారమే కదా .
నేడు నా తల్లి భాషను
తుడిచేయాలనుకుంటున్నారే.
రేపు మా మాట ఉనికిని ధ్వంసం చేయదానికే ఏమో
మా మనోభావాలను పంచుకునే తీయటి తెలుగు
భాషకు తెగులుకీటకాలు. మీరేనని మరువకురి.
జనపద పదాలను నిర్వీర్యపరచుటకైతే మా
రాతను మా గీతను చెరిపేయాలంటే మేము
ఇచ్చిన అధికారం అనర్హాలను సృష్టిస్తుంటే
అధికారాన్ని దింపేస్తామే కానీ అమ్మ భాషను
వదులుకోము
చాలు చాలు ఇక చాలు చేతనైతే భాషను
బతికించండి మన దేశ 22 అధికార భాషలలో
తెలుగు భాషనొకటి
పదికోట్ల ప్రజల ఆస్తి
అద్దెకు తెచ్చుకున్న భాషకాదు
అమ్మయిచ్చిన భాష.

-యరకల యాదయ్య.
9866468979

మతం - మదం

తినడానికితిండి పెట్టని తీవ్రవాదం
ఉన్న ఊరిలో ఉండనివ్వని ఉగ్రవాదం
అసలే తీరని ఆ అధికార దాహం
మనశ్శాంతిని మాయం చేసే మతోన్మాదం
నీ జీవితాన్నే కాల్చివేసే నీలో రగిలే ఆ పగల
సెగలు చల్లారేది ఎప్పుడు.
నీ శ్రేయస్సు కోసం
తాగే నీరు పీల్చేగాలి
పండ్లు ఫలాలు
పంటలు ప్రకృతి అందాలు
ఎన్నెన్నో ఇచ్చింది మన నేలతల్లి
వాటిని అనుభవిస్తూ ఆనందించక
అందరితో హాయిగా కలిసిపోక..
విద్వేషాలతో విధ్వంసాలతో ఆ నేల తల్లికి
గుండె కోత ఎందుకు..
నీ తల్లికి దూరమై నువ్వొక అనాధ గా జీవిస్తావు
వేరొకరి తల్లికి కూడా వారి బిడ్డలను దూరం
చేసి కడుపుకోత మిగిల్చావు
మతం వ్యక్తిగత అభిమతం
సమాజ సంక్షేమానికి మాత్రమే సమ్మతం
నీకు మంచి నేర్పని మతం
లోకానికి మంచి చేయని మతం
అటువంటి మతం అనే మదం
నీ మనసులో చేరి నిన్ను పతనం వైపు
నడిపిస్తుందని నీకు తెలిసేది ఎప్పుడు.

- ఆదిత్య కైరం కొండ
8790771348

అమ్మ

అందాల అవనిలో కన్నానే
ఆదిగ నిన్నే నా కన్నుల
అమ్మ అమ్మ అన్నానే
ఆకలి అరుపుల ఏడుపుల!
ఆలపించిన నా ఆది రాగం
అమ్మకు తెలిసే మూగ భావం
అమృతం పంచిన పేగు బంధం
అల్లుకు పోయె మాతృప్రీతి బంధం!
కళ్ళు తెరిచిన నీ ఒడి చల్లదనం
కమ్మనైన కలల డోలలూగి
కలత లేక కడవరకు సాగి
కళ్ళు మూసినను వెచ్చదనం!
(11 మే,మాతృ దినోత్సవ సందర్భంగా)

-పట్లోళ్ళ ఐక్కారెడ్డి
9705315250

పైసల చెట్టు

రోజంతా ఎండకు, వానకు,
చలికి,కష్టం తాగిన
మనిషి చెట్టు
చెమట కాలువలు కార్చి
పైసల ఫలాలను పూస్తడు
అవి అక్షయపాత్రలు
అమ్మానాన్న, అన్నదమ్ములు ,
ఆరోగ్యం , ఆయువు తప్ప
అన్నిటినీ తన నుంచి ఇస్తది
ఒక బలాన్ని, బలగాన్ని
రుచి చూపిస్తది
గద్దె వేసి కూర్చోబెడుతది.
మీసాలు తిప్పి మెలివేస్తది
తొడ చరుస్తది.
సై అంటే సై అంటది

-గుండెల్లి ఇస్తారి
9849983874

యుద్ధం -శాంతి

పహలగాము దాడి పరమ దుర్మార్గము
తీవ్ర వాదమూక కావ్రమడచె
చిందులెన్నొచిమ్మి సిందూరతూణీర
కనుము వినుము రోరి కందుకూరి.
బంధముందు మనుటభారత పాకుకు
అగ్రరాజ్యమాట వజ్ర మూట
సకలదేశమంత శాంతి సామరసమే
కనుము వినుమురోరి కందుకూరి

- కందుకూరిశ్రీరాములు
తెలుగు సీనియర్ లెక్చరర్
తపస్యడిగ్రీ కాలేజీ సికింద్రాబాదు

ప్రకృతికి వికృతి గతి

చెట్టులెక్కగలవా?
చెట్లు ఉంటేగదా!!.
గుట్టలెక్కగలవా?
ఎక్కడి గుట్టలు !!
అన్నీ కంకర కంకర !
నదుల నీళ్లు తాగగలవా??
నదుల నీరంతా మురికి మురికి విషం !
తాగితే మహా ప్రస్థానం !
వికారాల మానవుడు
ప్రకృతిని వికృతి చేసే దానవుడు !!

-కందాళై రాఘవాచార్య
8790593638

విశ్వ కవీంద్రుడు

కవనవనంలో మెరిసినవంగ కిరణం
బందీయైన బాల్యాన్ని వీడి స్వేచ్ఛాగానం చేస్తూ ఎల్లలు దాటిన అక్షర పిపాసి
ఈభానుసింహుడు
అలతి పదాలను అందలమెక్కించి అమ్మ భాషకు పట్టం కట్టిన
అక్షర బాంధవుడు
పనిలోని పరమార్థమెరిగి స్వతంత్రుడివై సాగిపొమ్మంటూ కష్టజీవుల వెన్నుతట్టిన
మానవతా మూర్తి ఈ జ్ఞానతీర్థుడు
రాగాలను కొత్త పుంతలు తొక్కించి రవీంద్ర గీతాలను రసగంగలో
ఓలలాడించిన స్వరాత్మకుడీ సంగీతజ్ఞుడు
వాగీశ్వరిని భక్తి గీతమాలికలతో అర్చించి చదువులమ్మ మెడలో
కంఠహారమైనాడీ తాత్వికసుకవి శ్రేష్ఠుడు
జాతి గీతాలను కూర్చి ఇరుదేశాల ప్రాదేశికతను
పతాక స్థాయిలో నిలిపి విశ్వవేదికపై భాసిల్లిన ప్రాజ్ఞుడీలేఖనా ప్రియుడు
అక్షర ప్రభలతో వెలుగొంది
వరప్రద దీవెనలతో నోబెల్ మకుటాన్ని తలదాల్చిన
తొలి భారత సాహితీ నగధీరుడీ విశ్వగురువు
(రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ జయంతి సందర్భంగా)

- రాధికా సూరి

Printed, Published and owned by VEENADAS, at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telangana. Published at SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana.'Editor: **BAISA DEVADAS.** RNI No.52865/93. E-mail :netinijam93@gmail.com.